

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

տառ հանի . . . 1 50

չերամապահե-
զարեանցի — 40

Յ. Կարդելի 25

Ի. Կ. 29

ՆՈՐ

ՔԵՐ ԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՉՂԻԵՐԷՆ ԼԵՂՈՒԻ

Ա. Կ.

✓ 1454

1999

Ա. Ե.
1884

Ն Ո Ր

Ք Ե Ր Ա Կ Ա Ն Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Ա Ն Գ Ղ Ի Ե Ր Է Ն Լ Ե Չ Ո Ւ Ի

Ի Պ Է Ս Ս

Հ Ա Յ Ա Ջ Գ Ի Պ Ա Տ Ա Ն Ե Ա Յ

Կ Ը Պ Ա Ր Ո Ւ Ե Ա Կ Է Ա Ն Գ Ղ Ի Ե Ր Է Ն Ը Ն Տ Ի Ր Ո Ճ Ե Ր

Կ Ո Ս Տ Ա Ն Գ Ե Ն Ո Ւ Պ Ո Ւ Լ Ի Ս

Տ Պ Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ա Ր Ա Մ Ե Ա Ն

1881

Յ Ա Ռ Ա Ջ Ա Բ Ա Ն

Անգղիերէն լեզուն արագ կը տարածուի յաշխարհի: Արդէն քան ոեւէ ուրիշ լեզու աւելի տարածուած է: Մեծին Բրիտանիոյ եւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց ազգերը, եւ Մեծին Բրիտանիոյ դաղթականք որ յԱմերիկա, յԱրեւմտեան Հնդկաստան, յԱւստրալիա, Ինտր Զելանտ, յԱփրիկէ, ի Հնդկաստան, ի կղզիս Հնդկաց եւ ի Հոնկոնկ այս լեզուաւ կը խօսին: Քան ուրիշ որեւիցէ Եւրոպական լեզու կը գործածուի ի վաճառականութեան եւ ի գիտութիւնս: Միջերկրական ծովուն մէջ Անգղիոյ վերաբերեալ տեղերը եւ Թուրքիոյ հետ անոր առեւտրական եւ քաղաքական յարաբերութիւնները եւս առաւել բաղձալի կ'ընեն Հայոց Անգղիերէն լեզուին հմտութիւնը: Անգղիական լեզուին մէջ մատեանք բազմագոյն են քան յայլ լեզուս, եւ բարոյականութեան կողմանէ՝ ողջամիտ, այնպէս որ այս լեզուին ստացումն արդարեւ մեծ օրհնութիւն է Արեւելեան ժողովրդոց:

Արդ որովհետեւ Անգղիերէն լեզուին ֆերականութիւնը զոր շատ տարիներ յառաջ ի լոյս ընծայած էինք՝ այժմ սպառած է, կը կարծենք թէ Հայ ազգին օգտակար գործ մը ըրած կ'ըլլանք այս նորոգ տիպը պատրաստելով այնպիսի փոփոխութեամբ եւ յաւելուածովք, որ կրնանք ըսել թէ բոլորովին նոր է, եւ, ինչպէս կը յուսանք, այս լեզուն սորվել փափաքողներուն օգնելու ժամանակիս պահանջման համեմատ մասնաւոր սուստելութիւններ եւ դիւրութիւններ ունի:

28-1462

1954 81

Այս քերականութեան մէջ Անգղիերէն բառերուն հնչումներն Հայերէն գրով գրուած չեն , վասն զի շատ բառերու հնչումը Հայերէն գրով ճիշդ գրել անհնար է : Վարժապետ չունեցող մը կրնայ Անգղիերէն հասկնալ եւ շարադրել , սակայն անհնար է որ խօսեւտորվի . եւ վարժապետ ունեցողի մը հարկաւոր չէ որ հնչումները գրուած ըլլան :

Շատ ոճեր գրինք այս քերականութեան մէջ , Անգղիերէն լեզուին այլեւայլ կանոնները եւ ասացուածոյ եղանակները պարզելու համար : Այս ասացուածոյ եղանակներէն շատերը տարբեր են Հայերէնէ , ուստի եւ Հայերէնի յատկացեալ ասացուածները բառ առ բառ Անգղիերէն թարգմանել կարելի չէ : Անգղիերէն լեզուին յատուկ գործածական ոճեր եւս գրինք , որոց շատը ուսանողը մեծ դժուարութեամբ կրնայ հասկնալ երբ առաջին անգամ կը ըսէ կամ կը կարգայ : Այս ոճերուն գործածութիւնն աղէկ սորվիլ մեծ օգնութիւն է լեզուին լաւ տեղեկանալու : Լաւ է որ ուսանողը թղթով մը ծածկէ ձախ կողմի Անգղիերէնները , եւ Հայերէնները թարգմանէ , եւ յետոյ թարգմանութիւնը բազդատէ Անգղիերէնին հետ :

Հայու մը Անգղիերէն սորվելու մեծ դժուարութիւններ կան : Ասոնք հոս կը յիշենք որ ուսանողը մասնաւոր հոգ տանի անոնց յաղթելու : Այս դժուարութիւնք են .

Ա . Յօդերուն գործածութիւնը : Անգղիերէնի յօդերը Հայերէնի յօդերէն շատ տարբեր կերպով կը գործածուին : Զանոնք ուղիղ գործածելու եղանակը մասնաւորապէս ցուցուցինք , եւ օրինակներ գրինք որ աղէկ հասկցուի :

Բ . Բայերուն ժամանակներուն , մասնաւորապէս

Սահմանական եղանակին , Անկատարին եւ Կատարելին գործածութիւնը , եւ Ապառնի ժամանակներուն՝ Shall եւ Will , եւ Կարողականին՝ Would եւ Should օժանդակները ուղիղ բանեցնելու կերպը :

Գ . Հարցման ձեւը : Անգղիերէն բաւական աղէկ խօսող շատ մարդիկ յայտմ կը սխալին . ինչպէս , փոխանակ ըսելու How is it ? կ'ըսեն How it is ? այսպիսինքն աէր բային բայէն ետքը կամ օժանդակին եւ բային մէջտեղ չեն դնէր :

Դ . Բայերուն առջեւ հարկաւոր նախադրութիւններն ուղիղ կերպով դնել : Ամէն լեզուի մէջ շատ դժուարին է այս , Անգղիերէնի մէջ եւս աւելի դժուարին : Օրինակի ազագու , Eat it up , Cut it off , Cut it up խօսքերուն նշանակութիւնը up եւ off նախադրութեանց պատճառաւ , շատ կը տարբերի Eat it, Cut it եւ խօսքերուն նշանակութեանէն . բային առջեւ գրուած նախադրութիւնը կ'ստուու շատ անգամ նշանակութիւն մը տարբեր այն նշանակութեանէն զոր ունի ուրիշ խօսքերու մէջ . զորօրինակ , վերի օրինակներուն մէջ up կը կորսնցունէ իւր սովորական նշանակութիւնը որ է վեր , եւ Eat it up , կը նշանակէ Բոլորն ալ կեր . իսկ Cut it up , կը նշանակէ Ժանք Ժանք կտրէ : Այս նախադրութիւններն ուղիղ գործածելու կերպը կանոններով չի սորվուիր , այլ միտ դնելով օրինակներու :

Անգղիերէն լեզուն այլեւայլ լեզուներէ կազմուած ըլլալով , ինչպէս՝ Անկլոյ Սաքսոնացոց լեզուէն , Յունարէնէ , Լատիներէնէ , Գաղղիերէնէ , եւ , շատ հարուստ է թէ՛ բառերով եւ թէ՛ ասացուածոյ ընտիր ձեւերով , եւ այսու կ'աւելնայ այս լեզուն սորվելու աշխատութիւնը : Այս պատճառաւ Անգղիերէնն ունի կանոնէ դուրս շատ բաներ որ մեծ չփոթութեան մէջ

կը ճգեն ուսանողը, բայց Labor omnia vincit, Աշխատութիւնը ամէն բանի կը յաղթէ: Թող ուսանողին մտիթառութիւն ըլլայ սա, որ Անգղիերէն լեզուն այս աշխատութեան փոխարէնն հազարապատիկ եւ բիւրապատիկ կը հատուցանէ յետոյ:

Այս քերականութեան համար մեր աշխատութեան վարձն առատօրէն ընդունած կը համարինք, եթէ երիտասարդք Անգղիերէն լեզուն սորվելով եւս առաւել յառաջ կ'երթան բարեպաշտութեան մէջ, եւ աւելի օգտակար կ'ըլլան ուրիշներուն: Այս է ամէն ճշմարիտ գիտութեան վախճանը, եւ այս ըլլալու է մեր բոլոր գործոց առաջին եւ վերջին նպատակը:

ՆՈՐ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Ա. ԳԻՐԵՐ. I. ALPHABET

Անգղիերէն այբուբենն ունի քսանեւեք գիր որ են,

Գլխագիր	Բոլոր գիր	Նօտր գիր	Անուն	Զօրութիւն
A	a	a	էյ	ա. է. օ.
B	b	b	պի	պ.
C	c	c	սի	ս. Գ.
D	d	d	տի	տ.
E	e	e	ի	ի. ե. է.
F	f	f	էֆ	ֆ. վ.
G	g	g	ճի	կ. ճ.
H	h	h	էյչ	հ. յ.
I	i	i	այ	այ. ի.
J	j	j	ճէյ	ճ.
K	k	k	քէյ	ք.
L	l	l	էլ	լ.
M	m	m	էմ	մ.
N	n	n	էն	ն.
O	o	o	օ	օ.
P	p	p	փի	փ. ք.
Q	q	q	զիոու	ք. Գ.
R	r	r	ար	ր. ո.
S	s	s	էս	ս.
T	t	t	զի	Գ. թ.
U	u	u	ուու	իու.
V	v	v	վի	վ.
W	w	w	աըպլեու	ու.
X	x	x	էքս	քս.
Y	y	y	ուայ	այ. ի. ե.
Z	z	z	զի	զ.

Որովհետեւ Անգղիերէն այբուբենի գիրերուն ձայներն Հայերէն տառերով ճիշդ չեն կրնար գրուիլ, վարժապետով միայն կը սորվուին: Կան գիրեր որ շատ ձայներ ունին, եւ նոյն ձայնը շատ անգամ ուրիշ տառերով եւս կը գրուի, այնպէս որ հեզել շատ անկանոն է, եւ աղէկ կը սորվուի միայն յաճախ ընթերցմամբ եւ սովորութեամբ:

2. ԳԻՐՆՐՈՒՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ: CLASSIFICATION OF LETTERS

Ա. Ձայնաւոր: Ձայնաւոր կ'ըսուին այն գիրերը, որ բաց ձայն ունին եւ կը հնչուին ինքնին առանց ուրիշ ձայնի օգնութեան: Ձայնաւորք են՝ a. e. i. o. u. Երբեմն նաեւ w եւ y:

W եւ y երբ բառի սկիզբը կը գրուին՝ բաղաձայն են, իսկ երբ u ի եւ i ի ձայն կը հանեն, ձայնաւոր են:

Բ. Բաղաձայն: Բաղաձայն կ'ըսուին այն գիրերը, որ առանձ ձայնաւորի օգնութեան չեն կարողացուիր, որպիսի են b. c. d. եւն:

Գ. Երկբարբառներ: Կան երկբարբառներ, այսինքն՝ երկու ձայնաւորք որ մէկ վանկ կը կազմեն: Կան երկբարբառներ որոց առաջին ձայնաւորը միայն կը հնչուի, ինչպէս սա բառերուն մէջ, sea, մի. meat, ֆի. կան եւս որոց երկրորդ ձայնաւորը միայն կը հնչուի, զորօրինակ՝ guide, առաջնորդ. you, դու:

Երբեմն երկբարբառի մը ձայնաւորները երկու ձայնաւորներէ խառն ձայնով կը հնչուին, ինչպէս voice բառին մէջ oi, եւ out բառին մէջ ou:

Երբեմն երեք ձայնաւորներէ մին կամ երկուքը կը հնչուին, միւսները կը մնան անձայն, զորօրինակ՝ beautiful, քեղեցիկ. եւ երբեմն երեքը միանգամայն նոր ձայն մը կու տան, ինչպէս beau, որ կը հնչուի պ:

Կան նաեւ կրկին բաղաձայններ որ իբր մէկ գիր կը գործածուին, ինչպէս ph որ ընդհանրապէս ֆ կը հնչուի, զորօրինակ, physician, քե՛շէ. sh, որ Հայերէն շի ձայնն ունի, զորօրինակ, short, կարճ. th, որ կը հնչուի Յունարէն Պի պէս, զորօրինակ, thin, նոսր. կամ Δի պէս, զորօրինակ, that, այդ this, այս:

3. ՆՕՏԳ ԳԻՐ: ITALIC LETTERS

Ընդհանրապէս նօտր կը գրուի բառ կամ խօսք մը աղգուութեան համար. երբեմն եւս ցուցնելու համար թէ բառը կամ խօսքը ուրիշ տեղէ առնուած է: Այսպէս Աստուածաշունչին մէջ նօտր գրով են այն բառերը որ բնագրին մէջ չեն գտնուիր, այլ թարգմանիչներէն աւելցուած են:

4. ԳԼՆԱԳԻՐ: CAPITAL LETTERS

Գլխագիր կը գործածուի գրքի, գլխու, իմաստի, Աստուծոյ անուններուն, մարդոց, տեղերու, գետերու, լեռներու, ծովերու, լիճերու, նաւերու, յատուկ անուններուն, եւ յատուկ անուններէ շինուած ածականներուն, ոտանաւորի տողերուն, երբեմն եւս խօսքի մէջ գլխաւոր բառի մը սկիզբը: I, եւ, գերանունը եւ O! ո՛հ, միջարկութիւնը միշտ գլխագրով կը գրուին:

5. ԿԼՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆ: PUNCTUATION

Կէտագրութիւնը կը սորվեցնէ գրուած մը բաժնել մասնաւոր կէտերով եւ նշաններով, որ Անգղիերէնի մէջ են

Ստոր	(,)	a Comma
Միջակէտ	(;)	a Semicolon
Երկու կէտ կամ քոլոն	(:)	a Colon
Վերջակէտ	(.)	a Period
Պարոյկ	(?)	an Interrogation
Զարմացական կէտ	(!)	an Exclamation point
Ենթամնայ	(-)	a Hyphen
Փակագիծ	(())	a Parenthesis
Ապաթարց	(')	an Apostrophe
Նշան կոչման բառի	(^)	a Caret
Չակերտ	(« »)	a Quotation
Հատուած	(§)	a Section
Ցուցակ	(Գ)	an Index
Յօդուած	(¶)	a Paragraph
Մեկնութիւն	([])	Brackets
Գիծ դադարման	(—)	a Dash
Փականիշ	(})	a Brace
Նշան տրոհման վանկի	(. .)	a Diæresis

Ստորակէտը կը ցուցնէ թէ ձայնը դադրելու է այն-
չափ՝ որչափ կը տեւէ մէկ վանկ հնչելը :

Միջակէտը կը ցուցնէ թէ ձայնը դադրելու է եր-
կիցս աւելի քան ստորակէտին առջեւ :

Երկու կէտը կը ցուցնէ թէ ձայնը դադրելու է ե-
րեք անգամ աւելի քան ստորակէտին առջեւ :

Վերջակէտը կը ցուցնէ թէ ձայնը դադրելու է եր-
կիցս աւելի քան միջակէտին առջեւ :

Պարոյկը կը ցուցնէ հարցում :

Զարմացական կէտը կը ցուցնէ զարմացում կամ զօ-
րաւոր կիրք մը :

Ենթամնայն բարդ բառ մը կազմող երկու բառից
մէջ տեղ կը դրուի, զորօրինակ, honey-comb, Գրո-
տրիսի :

Փակագծի մէջ կը դրուի բառ մը կամ խօսք մը որ
առաջ ըսուած խօսք մը կամ բառ մը կը մեկնէ, եւ
կրնայ չդրուիլ :

Ապաթարցը կը ցուցնէ թէ մէկ կամ քանի մը գիր
զեղչուած է, զորօրինակ, giv'n (given), Գրո-տրիսի,
(though), Բէ-Է : Նաեւ կը ցուցնէ թէ բառ մը սեռա-
կան հոլով է, զորօրինակ, Robert's pen, Բո-րտրիսի Գրիչ :

Նշան կոչման բառի այն է որ կը ցուցնէ թէ գիր
մը, բառ մը կամ նշան մը մոռցուած է. զորօրինակ՝
mor^row, Վաղ- :

Չակերտը կը ցուցնէ թէ մէջտեղի խօսքը ուրիշ
հեղինակի մը գրուածքէն է :

Հատուածը գլխոյ կամ ճառի մը մասերուն սկիզբը
կը դրուի :

Ցուցակը կը ցուցնէ թէ այն ինչ բանին մասնաւոր
մտադրութիւն պէտք է :

Յօդուածը կը ցուցնէ թէ նոր բան մը կը սկսի :

Մեկնութեան նշանին մէջ կը դրուի խօսք կամ
պարբերութիւն մը որ ուրիշ գրուածի մը մեկնու-
թիւնն է :

Դադարման գիծը երբեմն կը ցուցնէ թէ անմիջա-
պէս դադրելու է, երբեմն եւս կը ցուցնէ թէ նիւ-
թը որոյ վրայ կը խօսուէր՝ փոխուած է :

Փականիշն այլ եւ այլ բառեր կամ խօսքեր իրարու
կապելով կը ցուցնէ թէ նոյն են :

Տրոհման նշանը կը ցուցնէ թէ ձայնաւոր գիրը որոյ
վրայ կը դրուի այն նշանը՝ հնչուելու է իւր բնական
ձայնով, զորօրինակ, creation, Գրո-տրիսի-ճի-տի-ոն :

Աստղանիշը կամ աստղը եւ խաչը եւ ուրիշ քանի
մը նշաններ, ինչպէս *, †, ‡, §, բառերու վրայ կը
դրուին ցուցնելու համար թէ լուսանցին մէջ անոնց
վրայ մեկնութիւն մը կայ :

Բ. ԱՆՈՒՆ: II. NOUNS

1. ԹԻՒ: NUMBER

Անդրերէնի մէջ բառ մը յոգնակի շինելու համար պէտք է բառին վերջը s գիրն աւելցունել, զորովնակ, face, երես, faces, երեսներ. vessel, նաւ, vessels, նաւեր. king, թագաւոր, kings, թագաւորներ:

Այս կանոնէն շատ բացառութիւններ կան: Երբ բառի մը եզակին ch, sh, ss կամ x գիրերով կը վերջաւորի, բառին յոգնակին կը շինուի եզակիին վերջը es գիրերուն յաւելումը. զորովնակ, church, եկեղեցի, churches, եկեղեցիներ. fish, յիւսկ, fishes, յիւսկեր. witness, վկայ, witnesses, վկայներ. fox, աղւետ, foxes, աղւետներ:

Es կ'առնուի նաեւ օ վերջաւորեալ բառեր որ օ էն առաջ բաղաձայն ունին. ինչպէս, hero, դէպաղն, heroes. volcano, հրաբխ, volcanoes. բայց s կ'առնուի canto, grotto, junto, memento, portico, quarto, octavo, solo, tyro, zero, որ օտար բառեր են եւ քիչ կը գործածուին. նոյնպէս յատուկ անուանք, Cato, Scipio, եւ:

Fe կամ f վերջաւորեալ անուանք, բայց յամանց, fe կամ f վերջաւորութիւնը կը փոխեն vesի. ինչպէս, wife, կին, wives. knife, դանակ, knives. wharf, նաւաւարան, wharves. loaf, նիւնակ, loaves. staff, գաւազան, staves:

Y վերջաւորեալ անուանք յոգնակիին մէջ y ն կը փոխեն iesի. ինչպէս, quality, յարկութեան, qualities. իսկ եթէ yէն առաջ ձայնաւոր կայ, բառը յոգնակիին մէջ s միայն կ'առնու. ինչպէս, day, օր, days, օրեր. joy, ուրախութեան, joys, ուրախութեաններ:

Man եւ woman բառերուն a ձայնաւորը eի կը փոխուի յոգնակիին մէջ, ինչպէս, man, մարդ, men, մարդիկ. woman, կին, women, կանայք:

Ox բառը՝ en մասնկան, եւ child բառը՝ ren մասնկան յաւելումը կ'ըլլան յոգնակի. ինչպէս, ox, եղ, oxen, եղեր. child, որջ, children, որջեր:

Կան անուններ որ եզակիին գիրերէն ոմանք կը փոխեն յոգնակիին մէջ. ինչպէս, mouse, մուսկ, mice, մուսկեր. goose, ագ, geese, ագեր. tooth, ախոսայ, teeth, ախոսայներ. foot, որդ, feet, որդեր. louse, ջլէկ, lice, ջլէկներ:

Կան նաեւ անուններ որ նոյն են երկու թուոյ մէջ. ինչպէս, sheep, շէտր կամ շէտրներ. deer, եղջերու կամ եղջերուներ. swine, խոզ կամ խոզեր:

Կան անուններ որ նշանակուած իրերուն բնութեան յոգնակի չունին. ինչպէս, gold, սոսկ. iron, երկաթ. glue, սոսկ. flour, ալիւր: նաեւ բարոյական յատկութիւններ ցուցնող անուններ ընդհանրապէս այսպէս են, ինչպէս, honesty, ուղղութեան. meekness, հեղուքութեան. humility, խոնարհութեան:

Կան անուններ որ յոգնակի կը գործածուին, ինչպէս. news, լուր. wages, վարձ. tongs, սնէկ. bel-lows, փոք. gallows, կախաղան:

Կան այսպէս յոգնակի գործածուած անուններ որ եզակի նշանակութիւն ունին, ինչպէս. alms, ուղբման. riches, հարստութեան. tidings, լուր. mathematics, մաթեմատիկայ. physics, ֆիզիկայ. ethics, բարոյական փոքութեան. politics, քաղաքական փոքութեան. pains, աշխատութեան. means, միջոց. nuptials, հարսանիք. ashes, մաքեր. spectacles, սիւնոց. scissors, սիւնոց. snuffers, յարդարել (մահ մտաբեր). pantaloons, վարդիք (բանիւլան). drawers, անդրաւարդիք (սոն). victuals, պարէն. goods, ապրանք. dregs (եւ lees), դիւր. thanks, շնորհակալութեան. matins, առաւօտեան աղջիկ. vespers, երեկոյեան աղջիկ:

Օտար լեզուներէ առնուած շատ բառերու յոգնակին այն լեզուաց քերականութեան կանոններուն համաձայն է, ինչպէս.

Stamen,	Scholium,	Analysis,	Vortex,
Stamina.	Scholia.	Analyses	Vortices.
Animalculum,	Stratum,	Antithesis,	—
Animalcula.	Strata	Antitheses.	—
Arcanum,	—	Axis,	Phenomenon,
Arcana.	Genus,	Axes.	Phenomena.
Cranium,	Genera.	Ellipsis,	Dogma,
Crania.	—	Ellipses.	Dogmata.
Effluvium,	Alumnus,	Oasis,	Criterion.
Effluvia.	Alumni.	Oases.	Criteria.
Erratum,	Focus,	Crisis,	Automaton,
Errata.	Foci.	Crises.	Automata.
Datum,	Fungus,	Hypothesis,	—
Data.	Fungi.	Hypotheses.	—
Desideratum,	Radius,	Thesis,	Cherub.
Desiderata.	Radii.	Theses.	Cherubim.
Dictum,	—	Parenthesis,	Seraph,
Dicta.	Formula,	Parentheses.	Seraphim.
Gymnasium,	Formulæ.	Amanuensis,	—
Gymnasia.	Lamina,	Amanuenses.	—
Medium,	Laminæ.	—	Beau,
Media.	Scoria,	—	Beaux.
Memorandum,	Scoriæ.	Appendix,	Bandit,
Memoranda.	Nebula,	Appendices.	Banditti.
Momentum,	Nebulæ.	Vertex,	Mr. (Mister),
Momenta.	—	Vertices.	Messrs.

I վերջապահական անուանց վերջը յոգնակիի մէջ es կ'աւելցուի. ինչպէս, alkali, alkalies, եւ: Այս տեսակ բառեր օտար լեզուէ առնուած են:

Բաղադրեալ բառերուն յոգնակին կը շինուի պարզ յոգնակիին համար գրուած կանոններուն համաձայն. զորօրինակ, spoonful, յոգ. spoonfuls: Ոմանք կը գրեն spoonsful:

Իսկ ենթամնայով (-) կապուած բարդ անուանց գլխաւոր բառը միայն յոգնակի կ'ըլլայ, այսինքն՝ այն մասը միայն որմէ խօսքին միտքը կ'սխալու է, ինչպէս, court-martial, courts-martial; knight-errant, knights-errant; aid-de-camp, aids-de-camp; cousin-german, cousins-german; son-in-law, sons-in-law: Այսպիսի բարդ անուններէն ոմանց երկու բառն ալ յոգնակի կ'ըլլան. ինչպէս, man-servant, men-servants. Յատուկ անուանց յոգնակին կը շինուի հասարակ անուանց յոգնակիին պէս. ինչպէս, Canada, the Canadas; Adams (մարդու անուն), the Adamses; India կ'ըլլայ the Indies.

Երբ յատուկ անուն մը պատուոյ անուան մը հետ գործածուած է, յոգնակիի համար որոշ կանոն չկայ, ոմանք յատուկ անունը յոգնակի կ'ընեն. ինչպէս, Miss Ewing, յոգ. Miss Ewings. Իսկ ոմանք պատուանունը, ինչպէս, Misses Ewing. Վերջին կերպն ընդհանուր է:

Նշանադիրներ եւ թուանշաններ յոգնակի կ'ըլլան 's ով. զորօրինակ, ten a's, two ÷'s:

Կան անուններ որ յոգնակիին մէջ ուրիշ նշանակութիւն մ'ալ ունին. ինչպէս,

Arm	Բազուկ	Arms	Ղեռ +
Auxiliary	օժանդակ	Auxiliaries	ձարձիան զօր +
Beef	արջաւի միս	Beeves	արջաւի
Color	գոյն	Colors	դրօշ
Custom	սովորութիւն	Customs	մատ
Effect	ներգործութիւն	Effects	ապրանք +
Ground	գետն, հէմ	Grounds	դերբար սրճոյ եւ
Letter	գիր	Letters	ստորագրութիւն +
Manner	կերպ	Manners	ձարք +
Pain	ցաւ	Pains	աշխատանք, հոգ
Quarter	չորրորդ	Quarters	բնակարանի մասը զբաղ
Salt	աղ	Salts	աղի նման գիտական
Travel	ճանապարհորդութիւն	Travels	ճանապարհորդութիւն +
			թեան պատմութիւն

2. ՍԵՌ : GENDER

Սեռը արուի եւ էգի տարբերութիւնն է :

Սեռը յատկապէս մարդոց եւ շնչաւորաց անուններուուն կը վերաբերի, վասն զի մարդիկ եւ շնչաւորք միայն ունին արու եւ էգ :

Երկու սեռ միայն կայ, masculine, արական, եւ feminine, էգական :

Արական են արուներու անուններն. ինչպէս, man, մարդ. lion, առիւծ. ox, էղն :

Իգական են էգերու անուններն. ինչպէս, woman, կին. lioness, մարտի առիւծ. cow, կով :

Կան անուններ որ կրնան թէ՛ արական ըլլալ եւ թէ՛ իգական. ինչպէս, parent, շնորդ. child, արջայ. friend, քարէկա՛. companion, ընկեր : Ասոնք արական են՝ եթէ արուի կը վերաբերին, իգական են՝ եթէ էգի կը վերաբերին :

Անուանք անշունչ իրաց որ ոչ արու ունին եւ ոչ էգ՝ կը կոչուին Neuter, չէզոք. ինչպէս, earth, երկիր. stone, քար. tree, ծառ :

Կան անշունչ իրաց անուններ որ, խօսքին վայելչութեան համար, շնչաւոր ուստի եւ արու եւ էգ ունեցող իրաց անուններուն պէս արական կամ իգական կը համարուին. այսպէս արեգական համար կ'ըսուի, he is setting, մարը կը մտնէ. նաւի մը համար կ'ըսուի, she sails well, աղէկ կ'երթայ. առաքինութեան համար՝ she is lovely, սիրելի է :

Ընդհանրապէս անուանք այն անշունչ իրաց որ բնութեամբ զօրաւոր, ազդողական եւ երեւելի են հազարդերու կամ արտադրելու յատկութեան կողմանէ, կամ, միով բանիւ, այրական բնութիւն կը ցուցնեն իրենց նշանակութեան մէջ, ինչպէս, արեգակը, ժամանակը, լեռներ, զօրաւոր կիրքեր, արական են : Իսկ անուանք այն անշունչ իրաց որ մասնաւորապէս գե-

ղեցիկ եւ սիրելի են, կամ որ գերազանց են ընդունելու, պարունակելու եւ ծնողական յատկութիւններու կողմանէ. ինչպէս, լուսինը, նաւ մը, քաղաք մը, ծաղիկներ, մեղմ կիրք եւ առաքինութիւնք իգական են :

Երբ շնչաւոր արարածներու վրայ կը խօսուի, եթէ անոնց սեռը մեզի ծանօթ չէ, չէզոք կը համարինք զանոնք, ուստի փոքրիկ տղու, թռչնոյ կամ հաւի մը համար կ'ըսենք, it is pretty, սիրուն է : Ընդհանրապէս փոքրիկ թռչուններ, միջատներ եւ սողուններ չէզոք կը համարուին :

Ի բնէ արու կամ էգ անձանց անուններն Անգղիերէնի մէջ ընդհանրապէս տարբեր բառեր են. ինչպէս, brother, եղբայր. sister, քույր. boy, արջայ. girl, աղջիկ : Սակայն կան անուններ որոց սեռը կ'որոշուի անոնց վերջաւորութեան փոփոխութեանէն. ինչպէս, poet, քանապոկ. poetess, կին քանապոկ. emperor, կայսր. empress, կայսրուհի. ambassador, դեսպան. ambassadress, կին դեսպանի :

Կան նաեւ անուններ որոց սեռը կ'որոշուի սեռիւ ծանօթ ուրիշ բառ մը դնելով անուան սկիզբը. ինչպէս, man-servant, ծառայ. maid-servant, աղայիկ. he-goat, արու այծ. she-goat, էգ այծ. cock-sparrow, արու ծնճղուկ. hen-sparrow. էգ ծնճղուկ. male-elephant, արու գիշ. female-elephant, մարտի գիշ :

3. ԳԻՄՔ : PERSON

Գէմքը անուններուն եւ դերանուններուն այն յատկութիւնն է որ կ'որոշէ ան՝ որ կը խօսի, եւ ան՝ առ որ կամ որուն վրայ կը խօսուի : Ուստի եւ դէմքը երեք է :

Ա. Առաջին դէմք կը կոչուի ան՝ որ կը խօսի. ինչ-

1454 81

պէս, I John was in the isle that is called Patmos. Եւ Յովհաննէս Պատմոս ըստա՞ծ կը շէն էի:

Բ. Երկրորդ դէմք կը կոչուի ան՝ առ որ կը խօսուի. ինչպէս, Lily, come here, Ծոռան, հոս եկոր:

Գ. Երրորդ դէմք կը կոչուի ան՝ որուն վրայ կը խօսուի. ինչպէս, The man whom I saw yesterday, is dead. Մարդը որ երէկ տեսայ, մեռած է:

4. ՀՈՒՈՎ. DECLENSION

Անգղիերէն քերականութեան մէջ անուանք երեք հոլով միայն ունին. Ուղղական, Սեռական եւ Հայցական: Ասոնցմէ սեռականը միայն կը շինուի բառին վերջաւորութեան փոփոխմամբ: Ուրիշ լեզուաց հոլովները կը բացատրուին Անգղիերէնի մէջ նախադրութիւններու միջոցաւ:

<i>Singular</i>		<i>Եզակի</i>	
Nominative	mother	Ուղղական	մայր
Possessive	mother's	Սեռական	մօր
Objective	mother	Հայցական	գմայր
<i>Plural</i>		<i>Յոգնակի</i>	
Nominative	mothers	Ուղղական	մայրեր
Possessive	mothers'	Սեռական	մայրերու
Objective	mothers	Հայցական	մայրերը

Մնացած հոլովները նախադրութիւնով կը շինուին. ինչպէս,

<i>Singular</i>		<i>Եզակի</i>	
Nominative	the man	[man	Ուղղ. մարդ
Possessive	the man's	կամ of the	Սեռ. մարդու
Objective	the man		Հայց. մարդը
Dative	to the man		Տրու. մարդուն
Ablative	from the man		Բաց. մարդէն
Instrumental	by կամ with the man		Գործ. մարդով

<i>Plural</i>		<i>Յոգնակի</i>	
Nom.	the men	Ուղղ. մարդերը	
Poss.	the men's	կամ of the men	Սեռ. մարդերուն
Object.	the men		Հայց. մարդերը
Dative	to the men		Տրու. մարդերուն
Ablative	from the men		Բացաց. մարդերէն
Instru.	by կամ with the men		Գործ. մարդերով

Սեռական հոլովին երկու ձեւերը միշտ նոյն գաղափարը չեն տար. զորօրինակ, a picture of the king, Բարբառին դարձերը, այսինքն դէմքը, իսկ the king's picture կը նշանակէ պատկերը զոր ունի թագաւորը: The Lord's day եւ the day of the Lord կը նշանակէ Տէրովը օրը. բայց առաջինը՝ կերպի օրը, իսկ երկրորդը՝ դարարարանի օրը:

Խօսքին մտքէն կը հասկցուի թէ սեռականին որ ձեւը գործածելու է. ինչպէս, a man of wisdom. wisdom's man չըլլար: Առաջին ձեւը իմաստուն մարդ մը կը նշանակէ, իսկ երկրորդը կը նշանակէ թէ մարդուն տէրը իմաստունութիւն է: Ընդհանրապէս նախադրութեամբ սեռականը անասնոց եւ անկենդան բաներու կը գործածուի. ինչպէս, the height of the building, շէնքի բարձրութիւնը. the building's height չըլլար: Իսկ մարդոց սեռականը գլխաւորապէս 's ով կ'ըլլայ. his father's property, անոր հօրը սոսոցաւորը: Բայց նախադրութեամբ կ'ըլլան՝ եթէ բառերը երկայն են, կամ անոնց ծայրի գիրերը s գրին հետ անախորժ ձայն կու տան. ինչպէս, the land of the Philistines, Փղշտացոց երկիրը. in the time of Moses, Մովսէի ժամանակը:

Երբ սեռական անունը երկու կամ աւելի է, վերջինը կ'աւանդէ սեռականի նշանը. ինչպէս, Sarkis, Hovhannes, and Bedros' store, Մարտի, Յովհաննէս, և Պետրոսի կրօնիչը: Բայց եթէ նոյն բանը զատ զատ ան-

ձինք ունին, ստացիչներուն ամենն ալ սեռականի նշանն առնելու են. ինչպէս, Sarkis', Hovhannes', and Bedros' store, որ ըսել է Սարգիս, Յովհաննէս եւ Պետրոս իրենց համար զատ զատ կրպակներ ունին: Եթէ երկու կամ աւելի բառեր միեւնոյն անձը կը ցուցնեն՝ վերջինը սեռականի նշան կ'առնէ. ինչպէս, the emperor of Germany's speech, Գերմանիոյ կայսեր արեւմտահայերէնը:

Անուանց որպիսութիւնը ցուցնող հրահանգներ

- Good morning, Susan. Բարի լոյս, Շուշան:
- Good evening, Girls. Բարի իրիկուն, աղջիկներ:
- Good night, Sir. Գիշեր բարի, տէր:
- Good bye, Gentlemen. Մնաք բարով, տեարք:
- What have you in your hand, Rebecca? Ռեբեկա, ձեռքդ ի՞նչ կայ:
- I have the ladies' photograph album. Կանանց լուսանկար սրտկերներուն գիրքը կայ:
- What is the news? Ի՞նչ լուր կայ:
- Mary's is not a good pen. Մարիամու գրիչն աղէկ չէ:
- We must say a cup of water: we cannot say a water's cup. Ըսելու ենք a cup of water, չենք կրնար ըսել a water's cup:
- So we must say a crown of gold and not a gold's crown. Նոյնպէս ըսելու ենք a crown of gold, ոչ թէ a gold's crown:
- But we may say Caesars' army, or the army of Caesars. Բայց կրնանք ըսել Caesars' army կամ the army of Caesars:
- This is my son-in-law's house. Փեսայիս առնն է այս:
- I must buy a new suit of clothes. Ձեռք մը նոր լաթ գնելու եմ:

- How much is his wages a month? Ամիսը ի՞նչ կ'առնէ:
- I rose this morning before it was light. Այս առտու լուսնալէն առաջ անկողնէս ելայ:
- The steamer sails at sunset. Շոգենաւն արեւին մտնելու ատենը ճամբայ պիտի ելլէ:
- He takes much pains, and uses all possible means to gain success. Յաջողութիւն գտնելու համար շատ կ'աշխատի, եւ ամէն հնարք կը դործածէ:
- Sarah, bring me the snuff-ers for the lamp, and the bellows to blow the fire. Սարա, բեր ինծի կանթղիւղին ունելին, եւ կրակը վիչելու փուրքը:
- He gave a pound in alms. Ոսկի մը ողորմութիւն տուաւ:
- We study mathematics, physics, politics and ethics. Կը սորվինք ուսողութիւն, բնագիտութիւն, քաղաքագիտութիւն եւ բարոյագիտութիւն:
- The moon has lost her brightness. Լուսինն իր սլայծառութիւնը կորուսած է:
- Jupiter too has hid his face behind a cloud. Նաեւ լուսնթագն ամպի մը ետին պահուրտած է:
- When you said, «This is one of my friend's (friends) sons», did you mean that he is a son of one of your friends, or that he is one of the sons of your friend? Երբ կ'ըսես, «This is one of my friend's sons, ըսել կ'ուզես թէ քու բարեկամներէդ մէկուն որդին է, թէ քու բարեկամիդ որդիներէն մէկն է:
- Bring me Liddel and Ինծի բեր Լիսսէլի եւ

Scott's Latin Dictionary.

Do not idle away your time for conscience' sake.

Rosa, tell me the names of the days of the week.

They are Sunday, Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, and Saturday.

How many months are there in the year?

Can Eunice repeat their names?

Yes: they are January, February, March, April, May, June, July, August, September, October, November, and December.

Armenuhi may tell the names of the four seasons.

They are Spring, Summer, Autumn and Winter.

What do Americans frequently say instead of Autumn?

They say the Fall of the year; because in that season the leaves of the trees become dry and

Աքօթի լատիներէն բառարանը:

Ժամանակը ծուլութեամբ մի անցուներ, որ խիղճդ չյանդիմանէ զքեզ:

Րոպա, ըսէ շաբթուան օրերուն անունները:

Կիրակի, Երկուշաբթի, Երեքշաբթի, Չորեքշաբթի, Հինգշաբթի, Ուրբաթ եւ Շաբաթ:

Տարւոյն մէջ քանի՞ ամիս կայ:

Եւնիկէն կրնայ անոնց անուններն ըսել:

Այո՛. Յունուար, Փետրուար, Մարտ, Ապրիլ, Մայիս, Յունիս, Յուլիս, Օգոստոս, Սեպտեմբեր, Հոկտեմբեր, Նոյեմբեր, եւ Դեկտեմբեր:

Արմենուհին թող չորս եղանակներուն անուններն ըսէ:

Գարուն, ամառ, աշուն, ձմեռ:

Ամերիկացիք շատ անգամ ի՞նչ կ'ըսեն փոխանակ Autumn ի:

Կ'ըսեն the Fall of the year, որպէս անկո՛ծը, քանզի սոյն եղանակին մէջ ծառերուն տերեւները կը

fall to the ground. չորնան եւ կ'իյնան: What is the meaning of ի՞նչ է Home բառին նշանակութիւնը: Home?

The domestic relationships are thus expressed in English: Անդդիւերէնի մէջ ազգականութեանց անուններն ասոնք են.

Husband	Այր կամ Էրիկ	
Wife	Կին	
Bridegroom	Փեսայ	
Bride	Հարս	
Father	Հայր	
Mother	Մայր	
Brother	Եղբայր	
Sister	Բայր	
Father-in-law	Սկեսայր, Էրկան հայրը	
Mother-in-law	Աներ, կնոջ հայրը	
Son-in-law	Չորքանչ, կնոջ մայրը	
Daughter-in-law	Սկեսուր կամ կեսուր	
Step —	Father	Փեսայ
	Mother	Նու, հարսն
	Son	Թորայ, խորթ հայր
Brother-in-law	Daughter	Մորու, խորթ մայր
	Wife's brother	Ուրջու, խորթ որդի
	Husband's brother	Ուրջու, խորթ դուստր
Sister-in-law	Wife's sister's husband	Աներորդի, աներձագ
	Wife's sister	Տաղր (քայն)
	Husband's sister	Քենեկալ (պանամոք)
Grand father	Brother's wife	Քենի (պարուշ)
	Father's father	Տալ (եւթէ)
Grand mother	Mother's father	Նու, հարս, եղբոր կինը
	Father's mother	Հաւ, հոր կամ մոր հայրը
	Mother's mother	(տէտէ)

Grand-son	Son's son	Թոռ, ուստեր կամ դստեր որդի (Թորոն)
	Daughter's son	
Grand-daughter	Son's daughter	Թոռ, ուստեր կամ դստեր դուստր
	Daughter's daughter	
Uncle	Father's brother	Հօրեղբայր (ամուսն)
	Mother's brother	Քեռի, մորեղբայր (ասյէ)
	Wife's father's (or mother's) brother	Աներոջ կամ զոքանչի եղբայր
	Husband's father's (or mother's) brother	Սկեսրայրի կամ սկեսրի եղբայր
	Father's sister	Հօրաքոյր (հալա)
Aunt	Mother's sister	Մօրաքոյր (մէյրէ)
	Father's brother's wife	Հօրեղբոր կին } (էկէկէ)
	Mother's brother's wife	Մօրեղբոր կին }
Nephew	Brother's son	Եղբորորդի } (էկէկէ)
	Sister's son	Քեռորդի }
Niece	Brother's daughter	Եղբոր աղջիկ } (էկէկէ)
	Sister's daughter	Քրոջ աղջիկ }
Cousin	Uncle's son or daughter	Հօրեղբոր որդի կամ դուստր
	Aunt's son or daughter	Մօրեղբոր որդի կամ դուստր

Գ. ԴԵՐԱՆՈՒՆ : III PRONOUNS.

1. ԷՍԿԱՆ ԴԵՐԱՆՈՒՆ. PERSONAL PRONOUNS.

Հինգ էական դերանուններ կան եւ ասոնք են. I, ես. thou, դու. he, ան. she եւ it. ա : I դերանունը միշտ ասալին դէմք է, thou երկրորդ դէմք, he, she, it երրորդ դէմք : I ու thou դերանունները թէ արական են եւ թէ իգական, բայց he դերանունը միշտ արական է, she իգական եւ it չեզոք :

I, thou, he եւ she դերանուններն անձանց տեղը կը դրուին ; եւ it դերանունը իրաց տեղ կը դրուի : Թուոյ եւ հոլովոյ փոփոխումները կ'ըլլան դերանունն ձեռքի փոփոխութեամբ :
 Էական դերանունները կը հոլովին այսպէս .

First Person Առաջին Դեմք

Singular Եզակի

Nom.	I	Ուղ.	Ես
Poss.	My կամ mine	Սէր.	Իմ կամ իմն
Obj.	Me	Հայց.	Ձիս

Plural Յոգնակի

Nom.	We	Ուղ.	Մենք
Poss.	Our կամ our's	Սէր.	Մեր կամ մերը
Obj.	Us	Հայց.	Ձմեզ

Second Person Երկրորդ Դեմք

Singular Եզակի

Nom.	Thou	Ուղ.	Դուն
Poss.	Thy կամ thine	Սէր.	Ինու կամ քուկդ
Obj.	Thee	Հայց.	Ձքեզ

Plural Յոգնակի

Nom.	You կամ ye	Ուղ.	Դուք
Poss.	Your կամ your's	Սէր.	Ձեր կամ ձերը
Obj.	You կամ ye	Հայց.	Ձձեզ

Third Person, Masculine Երրորդ Դեմք, Արական

Singular Եզակի

Nom.	He	Ուղ.	Անիկա կամ ան
Poss.	His	Սէր.	Անոր
Obj.	Him	Հայց.	Անիկա կամ ան

Plural Յոգնակի

Nom.	They	Ուղ.	Անոնք
Poss.	Their կամ their's	Սէր.	Անոնց կամ անոնցը
Obj.	Them	Հայց.	Անոնք

Third Person, Feminine Երրորդ Գեմք, Իգական

	<i>Singular</i>		<i>Եզակի</i>
Nom.	She	Ուշ.	Անիկա կամ ան
Poss.	Her կամ her's	Սէր.	Անոր կամ անորը
Obj.	Her	Հայց.	Անիկա կամ ան

Յոգնակին He դերանուան յոգնակիին պէս է :

Third Person, Neuter Երրորդ Գեմք, Ձեզք

	<i>Singular</i>		<i>Եզակի</i>
Nom.	It	Ուշ.	Անիկա կամ ան
Poss.	It's	Սէր.	Անոր
Obj.	It	Հայց.	Անիկա կամ ան

Յոգնակին He դերանուան յոգնակիին պէս է :

Էական դերանուանք որ անուան տեղ որ դրուին, դէմքով, թուով եւ սեռով կը համաձայնին այն անուան հետ :

Thou եւ Ye դերանունները կը գործածուին մանաւանդ Հին եւ Նոր կտակարաններուն, աղօթքներու, երգերու եւ ոտանաւորներու, եւ ասոնց նման գրութեանց մէջ :

Սեռական հոլովին առաջին ձեւը կը գործածուի երբ դերանունն անուան քովն է. երկրորդ ձեւը կը գործածուի երբ դերանունն անուանէն զատուած է : Ինչպէս, This is my book, Այ՛ տ' գիրքս է. This book is mine, Այ՛ գիրքը տ'ն է. That is your pen, Այ՛ր քերտ է. That pen is your's, Այ՛ր քերտը քերտ է. Our's is better than your's, Մերը լաւ է քերտերդ. այսինքն, Our thing is better than your thing. Մեր բանը (ինչ որ ըլլայ) լաւ է քերտերդ բանը :

Own բառը եթէ սեռականէն ետքը դրուի, խօսքին զօրութիւն կու տայ. ինչպէս, It is my own, Բան տ'ն է. այսինքն, ուրիշի չէ՛ այլ իմն է :

They բառը շատ անգամ անորոշաբար կը գործածուի՝ ճարտէի նշանակութեամբ. ինչպէս, They say that the plague is in the city. Կ'ըսեն (այսինքն մարդիկ կ'ըսեն կամ կ'ըսուի) Ընէ քաղաքին մէջ ժանտախտն է :

It դերանունը շատ անգամ իմաստի մը կամ իմաստի մը մէկ մասին տեղ կը դրուի. ինչպէս, It is not true that he went yesterday, այսինքն, That he went yesterday is not true. Անոր երէկ երէրու ճշմարտ չէ՛ : Այն բանը կամ խօսքը որուն տեղ դրուած է it՝ շատ անգամ չի դրուիր, այլ զօրութեամբ կը հասկցուի խօսքին պարագաներէն եւ կապակցութենէն, ինչպէս սա խօսքերուն մէջ, It will do, Կ'ըլլայ. It must not be, Պէտք չէ որ ըլլայ :

It բառը երբեմն ալ կը գործածուի իբրեւ ո՞՞՞ առանց դրուելու անուան կամ խօսքի մը տեղ. ինչպէս, It appears, Կ'երևայ ընէ. It rains, Կ'անձրեւէ. Who is it? Ո՞վ է ա. It is I, Ես եմ. It may be, Կարելի է. As it happens, Ինչպէս որ կը պատահի :

Եզակի self եւ յոգնակի selves բառը, եթէ առաջին եւ երկրորդ դէմք դերանուններուն սեռականին քով դրուի, ազդուութիւն կու տայ խօսքին, եւ երբեմն հակառակութիւն կը ցուցնէ. ինչպէս, I did it myself, Ես եմ ըրի, այսինքն Ես, ոչ թէ ուրիշ մը : Երբեմն եւս կը ցուցնէ թէ գործողութիւնը գործողին վրայ է, ինչպէս, He hurts himself more than others, Անիկէ երէն կը քերտէ քերտ քերտերն. They will take good care of themselves, Իրենք շերտերն քերտէ կը քերտեն :

Այս բառերը կը գործածուին միայն ուղղական եւ հայցական հոլովով, որոնց ձեւերն իրարու նման են :

2. ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԿԱՆ ԳԵՐԱՆՈՒՆ. RELATIVE PRONOUNS.

Յարաբերական դերանուն այն է, որ կատարելապէս անուններուն տեղ չի կրնար դրուիլ, այլ միայն անուն

մը կամ խօսք մը կը յարաբերէ, մօտ դրուելով այն անուան կամ խօսքին մի եւ նոյն նախադասութեան մէջ, եւ այն անունը կամ խօսքը ընդհանրապէս առաջ դրուելուն համար կ'ըսուի Antecedent, Յարաբերական գերանունք են who, which, եւ երբեմն that. ասոնց նշանակութիւնն է որ:

Who յարաբերականը մարդոց եւ գերագոյն էակներու կը վերաբերի. which, կենդանիներու եւ անկենդան բաներու. ինչպէս, The angels who are in heaven, Հրեշտակները որ երկնին են. The horse which I saw, Ձիւ շըր որ տեսայ. The pen which you gave me, Գրեւը շըր ինչէ որ տուիր:

Who յարաբերական գերանունը երկու թուոյ մէջ ալ նոյն է, եւ այսպէս կը հօլովի:

Singular եզակի Plural Յոգնակի

Nom.	Who	Ո՛ւ. Որ	Who	Որոնք
Poss.	Whose	Սէ՛ւ. Որուն	Whose	Որոնց
Obj.	Whom	Հո՛յց. Չոր	Whom	Չորսնք

Which գերանունն ամէն հօլով նոյն է: Whose, who գերանունն սեռականը, երբեմն կը գործածուի whichին սեռականին տեղ. բայց which ին սեռականն աւելի վայելուչ կ'ըլլայ of նախադրութեամբ, ինչպէս The horse, whose color, կամ the color of which, is red. Ձիւ որոյ գոյնը կարօր է:

That յարաբերական գերանունը who եւ which յարաբերական գերանուններուն տեղ կը գործածուի, զանոնք, յաճախ չիրկնելու համար. ինչպէս, The man that (whom) I saw, Մարդը շըր տեսայ. The horse that (which) I bought, Ձիւ շըր գնեցի:

What բառը բազմակեզ գերանուն է, որ թէ յարաբերականը եւ թէ յարաբերականը կը սարունակէ. ինչպէս, This is what I wished, այսինքն, This is

that, կամ the thing, which I wished. Այ՛ է շըր կ'ուզէի:

Who, which, եւ what բառերուն վերջը կը դրուի երբեմն soever կամ ever մասնիկը, որ ընդհանուր նշանակութիւն կու տայ անոնց. ինչպէս, whoever, whosoever, (այսինքն every one who) ո՛վ որ. whichever, whichever, որ որ. whatsoever, ի՛նչ որ: Բայց ասոնք հիմա շատ չեն գործածուիր:

Who, which եւ what բառերը երբ հարցման եղանակով կը գործածուին, կ'ըսուին Interrogative Pronouns, Հարցական դերանուն. ինչպէս, Who is he? Ո՛վ է. Which is it? Ո՞րն է. What are you doing? Ի՛նչ կ'ընէս: Այս բառերը երբ այսպէս կը գործածուին, հարցման պատասխանը կը յարաբերեն:

Յարաբերական գերանունները որ անուան տեղ որ դրուին, թուով եւ դէմքով անոր հետ կը համաձայնին:

ԱԾԱԿԱՆ ԴԵՐԱՆՈՒՆ. ADJECTIVE PRONOUNS.

Կան նաեւ տեսակ մը գերանուններ որ Ածական կ'ըսուին, քանզի մերթ գերանուն են եւ մերթ ածական: Ածականներու պէս անուանց քով կը դրուին անոնց յատկութիւնը կամ սարագան ցուցնելու համար, եւ գերանունն պէս՝ անուններու տեղ կը դրուին:

Ածական գերանունները չորս կը բաժնուին. Distributive, Տրամբաշխական. Demonstrative, Տոյցական. Indefinite, Անորշ. Interrogative, Հարցական:

Ա. Տրամբաշխականները զատ զատ առնուած թըլաւոր անձանց կամ իրաց կը վերաբերին, եւ ասոնք են. either, մի կամ միսը. neither, ո՛չ մի եւ ո՛չ միսը. each, իւրաւանդէրը. every, ամէն, իւրաւանդէր:

Each գերանունը կը վերաբերի երկու կամ աւելի անձանց կամ իրաց՝ անոնց իւրաքանչիւրը զատ զատ առնելով, ինչպէս, Each of them is good, Անոնց իւր

բարասնութիւնն աղէկ է կամ ասեմքն ալ աղէկ են . այսինքն , եթէ զատ զատ նկատուին , ամէնքն ալ աղէկ են :

Every դերանունը կը վերաբերի շատ անձանց կամ իրաց՝ անոնց իւրաքանչիւրը զատ զատ առնելով , ինչպէս , Every man must give account of himself to God . Ա.Պն (է-բարասնութիւն) մարդ համար պէտք է որոյ Աստուծոյ իբեմ համար :

Every բառն առաջ անունէն զատ կը գործածուէր each դերանունն պէս . բայց հիմա չի գտուիր , բայց միայն երբ one բառը քովը կը գրուի . ինչպէս , every one of them , անոնց է-բարասնութիւնը , եւ անունը որուն քով կը գրուի՝ միշտ եզակի պիտի ըլլայ :

Either բառը զատ զատ առնուած երկու անձանց կամ բաներու կը վերաբերի , եւ կը ցուցնէ մին կամ միւսը . ինչպէս , Either of two will do , Երկուսն ալ կ'ըլլան . այսինքն թէ՛ մին եւ թէ՛ միւսը (զատ զատ) կ'ըլլան :

Neither բառն ո՛չ մին եւ ո՛չ միւսը կը նշանակէ . ինչպէս , Neither of them came , Անոնց և ոչ մէկն էլ . կամ , Ոչ մէկն էլ . և ոչ միւսը :

Բ. Յուցական կ'ըսուին այն դերանունները , որ նշանակեալ իրը որոշելով կը ցուցնեն , եւ ասոնք են . This , այս . these , ասոնք . that , այդ . those , արանք :

This եւ that եզակի են , these եւ those՝ յոգնակի . ինչպէս , This apple is good , Այս խնձորն աղէկ է . That apple is not good , Այդ խնձորն աղէկ չէ . These apples are ripe , Այս խնձորներն հասուն են . Those apples are unripe , Այդ խնձորները դահու են :

This մտադոյն անձը կամ իրը կը ցուցնէ , that՝ հեռաւորագոյնը : This կը ցուցնէ նաեւ վերջին յիշուած բանը , that՝ առաջ յիշուածը , ինչպէս , Both wealth and poverty are temptations ; that tends to excite pride , this discontent . Թէ՛ հարստութիւնը և թէ՛ աղքատութիւնը գործառնանք են . նա (առաջինը) կը հպարտացնէ զմարդ , աս (վերջինը)՝ դժգոհ կ'ընէ :

These դերանունը thisին յոգնակին է , եւ those դերանունը that ին :

What , ինչ որ , բառը երբեմն այնպէս կը գործածուի որ ցուցական եւ յարաբերական դերանունը միանգամայն կը ստորունակէ . ինչպէս , Bring me what minerals you can find , Բեր ինչ ինչ հանք որ կը գտնես . այսինքն , Bring me those minerals which you can find , Բեր ինչ այն հանքերը զորն կը գտնես :

Գ. Անորոշ ածական դերանուն կ'ըսուին այն դերանունները , որ նշանակուած իրերն անորոշ կամ ընդհանուր կերպով կը ցուցնեն , եւ են . Some , ասոնք . other , արեւ . any , որ և էջէ . one , մէկ . both , երկուսն ալ . several , ասոնք , ասեմք մը . few , քիչ . all , բոլոր . such , այսպէս . many , շատ :

Այս դերանուններէն երկուքը one եւ other , կը հստակ ին եւ անուններու պէս կը գործածուին . ինչպէս , Each one of them is dead , Անոնց է-բարասնութիւնը մեռած է . The great ones of the earth are vanity , Աշխարհի մեծասններն ընդհանրապէս են . Many others knew it , Որքէն շատեր գիտէին զայս :

One բառը շատ անգամ ընդհանուր նշանակութեամբ մարդիկ կամ տեսակ մը մարդիկ կը ցուցնէ . ինչպէս , The great ones , Մեծասնք . One ought to be kind to others , Մարդ պարտէ ասուցը ըլլալ արայն : Այս բառին եզակի սեռականին քով եթէ self մասնիկը գրուի , ինքզինք կը նշանակէ . ինչպէս , One is apt to love one's self , այսինքն Men generally love themselves . Մարդիկ ընդհանրապէս կը սիրեն իրենց իրենք :

None բառը no կամ not one , ոչ ոք , բառերուն նշանակութիւնն ունի , բայց հիմա թէ՛ եզակի եւ թէ՛ յոգնակի նշանակութեամբ կը գործածուի . ինչպէս , None is so deaf as he that will not hear , Ոչ ոք այնպէս խուլ է ինչպէս ան որ լսել չ-զէր . None of them are good , Անոնց մէկ և ոչ մէկ աղէկ է :

Another բառը շինուած է an անորոշ յօդով եւ other բառով, եւ կը նշանակէ one other, կամ some other, որքէն յը. ուստի եւ յօգնակի չունի:

Others բառը որ otherին յօգնակին է՝ ան ատեն կը գործածուի երբ յայտնի կամ զօրութեամբ խմացուած անունէն զատուած է. ինչպէս, The others are not so good as these, Մէներն ասոնց պէս աղէկ չեն. Some men are better than others, Կան մարդէկ որ բան զայլ լաւ են:

Երբ other բառը թէ՛ եզակի եւ թէ՛ յօգնակի անուններու կը կցուի, բնաւ չի փոխուիր. ինչպէս, The other man, Մէն մարդը. The other men, Մէն մարդէկ:

Some բառը կը վերաբերի թէ՛ թուոյ եւ թէ՛ քանակութեան, եւ ամբողջ մը մէկ մաս կ'որոշէ կամ մասէ մը ուրիշ մաս կը զատէ. ինչպէս, Some men are wiser than others, Կան մարդէկ որ բան զայլ խմաստան են. Some of it is good and some bad, Անոր մէկ մասն աղէկ է, մասը քէշ: Երբեմն եւս ընդհանուր եւ անորոշ կերպով կը գործածուի. ինչպէս, Some men are always in trouble, Ոմանք միշտ շեղութեան մէջ են. I will take some coffee, if you please, Եթէ կը հասէք, ինչ յը սորձ խմեմ: Երբեմն ուրիշ եղանակաւ ալ կը գործածուի, եւ կ'երեւայ թէ նշանակութիւն չունի. զոր օրինակ, I have some fruit in another place which is fresher than this, այսինքն, I have fruit in another place which is fresher than this. Որքէն տեղ ունիմ պարզ որ բան զլաւ լաւս է:

Any բառը եթէ անուան մը, կամ one եւ կամ other բառերուն առջեւ դրուի, շատ ընդհանուր նշանակութիւն կու տայ անոնց. ինչպէս, Any man can understand his duty to God, այսինքն, All men կամ every man can understand, եւ. Որ և էցէ մարդ կրնայ հասկնալ իւր պարտն աւ Աստուծոյ. Any one can do that, այսինքն, There is no one who cannot do that, Որ և էցէ որ կրնայ ընել զայդ:

No բառը շատ անգամ կը գործածուի not any բառերուն պէս. ինչպէս, No one comes, այսինքն, Not any one comes. Ոչ ոք չի գայ:

Body անունը յատուկ ոճով մը կը գործածուի some, any եւ no բառերուն հետ, անձ, մարդ նշանակութեամբ. ինչպէս, Somebody is at the door, Գործ մարդ կայ. Any body may come who chooses, Ով որ կ'ուզէ լինու գայ. There is no body there, Հոն մարդ չկայ:

All բառը քանակութիւն մը կամ թիւ մը միանգամայն կը նշանակէ. ուստի անունը որուն քով կը դրուուի՝ յօգնակի ըլլալու է. ինչպէս, All men, Բոլոր մարդէկ:

Both բառը երկու բաներու կը վերաբերի, եւ երկուքը միանգամայն կը ցուցնէ. ինչպէս, Both of us will go, Երկուսն ալ պիտի երթան:

Several բառը կը ցուցնէ անորոշ թիւ, բայց ոչ շատ. ինչպէս, Several guests are in the house, Հէրեր կան որոնք. Several of them knew of it, Անոնցմէ ոմանք գիտէին զայս:

Such բառը բազմատուութիւն կը ցուցնէ, եւ միշտ յառաջ կամ ետքը դրուած բանի մը կը վերաբերի. ինչպէս, Such a character as his is never loved, Անոր բնութեան պէս բնութիւն մը ամենեւին սիրելի չէ:

Այս բառը as շաղկապին հետ կը գործածուի. ինչպէս, Get such as you can, այսինքն Get those կամ of that kind that you can, Զետք բեր ինչ որ կրնաս. Such as he can never succeed, այսինքն persons like him, Այսպէսիք ամենեւին չեն կրնար յաջողել:

Many բառը միշտ թուոյ կը վերաբերի. ինչպէս, There are many persons who love to be ignorant, Կան շատ մարդէկ որ պէտքունութիւնը կը սիրեն:

Many բառն ընդհանուր ոճով մը great ածականը կ'առնէ իրմէ առաջ, a անորոշ յօդով, եւ աւելի մեծ թիւ կը ցուցնէ անատեն, քան երբ մինակ կը գործա-

ծուրի . ինչպէս , A great many children die in infancy ,
Մէծ բազմութիւն մանկանց կը մեռնին ի պաշտօնութեան . A great
many do not have what you have, Ծարերը չունին ինչ որ
դուն ունիս :

Many բառը շատ տարօրինակ ոճով մը կը գործա-
ծուրի նաեւ եղակի անունէ կամ one բառէն առաջ
a անորոշ յօդով . ինչպէս , Many a man has regretted
his own doings , Ծար մարդ զըջացած է իւր բարձերուն վրայ .
Many a one would be glad to get what you despise ,
Ծարերը պէտէ ուրախանային ելէէ յետ բերէին ինչ որ դուն
կ'արհամարհես :

Few բառը թուոյ կը վերաբերի եւ նշանակութեամբ
հակառակ է many բառին . ինչպէս , Few are truly
wise , Քիչէր են ճշմարտապէս իմաստուն . Few children im-
prove their time as they ought , Քիչ որչա՛ իրենց ժամանակը
կ'անցունեն ինչպէս պարտին :

Few բառը երբեմն a յօդը կ'առնէ իրմէ առաջ .
ինչպէս , I have a few dollars with me , Քանի՛ մը լաւէր
մայն ունի՛ս + ու՛մ . I have seen not a few things to-day ,
Քիչ բան չտեսայ այսօր :

Երբեմն եւս some բառը կ'առնէ իրմէ առաջ . ինչ-
պէս , He has some few things to sell , Քիչ մը բան ունի
ծախելու : Այսպիսի ոճերու գործածութիւնը լսելով կը
սորվուի :

Գ . Հարցական անձական դերանուններն են which
եւ what , երբ անունի մը քով կը գրուին հարցական
ձեւով . ինչպէս , Which way shall we go ? Ի՞նչ ճամբայ
պէտէ երթանք . Which one obtained it ? Ո՞վ որո՞ւն զայն .
At what time did he arrive ? Ե՞րբ հասաւ :

Հրահանգներ դերանունաց վրայ

I have lost my book . Գիրքս կորսնցուցի :
She is the sister of my Եղբորս կնոջը քայրն է :
brother's wife .

Tell me her name . Ի՞նչ է անունը :
He did it himself . Why Ինք ըրաւ : Ինչո՞ւ համար
does he say I did it? կ'ըսէ որ ես ըրի :

My mother hurt herself by Մայրս շատ դեղ առնելով
taking too much medi- զլատեց իրեն :
cine .

I shall go myself unless Եթէ դուն չես երթար ,
you do . ես կ'երթամ :

They will take care of Անձամբ կը կատարեն ի-
their own affairs . յրենց գործերը :

How fast it rains ! Ի՞նչ սաստիկ կ'անձրեւէ :
It hails too ! Նաեւ կարկուտ կու գայ :

He and we are in the same Ան եւ մենք մի եւ նոյն
class . դասին մէջ ենք :

Where will you , and I , and Դուն եւ ես եւ ամէնքս
all of us , be a hundred ռըր պիտի ըլլանք հա-
years hence ? րիւր տարի ետքը :

It is mine , not your's , nor Իմն է , ոչ քուկդ , ոչ այն
his , nor her's . մարդուն , եւ ոչ այն
տիկնոջ :

Write this with my pen as Որչափ մաքուր որ կրնաս՝
neatly as you can . գրէ գրչովս :

They say that war will Կ'ըսուի թէ շուտով պա-
break out soon . տերազմ պիտի բրդի :

He is a happy man who Երջանիկ է այն մարդը որ
fears God and keeps his Աստուծոյ կը վախնայ ,
commandments . եւ անոր պատուէրները
կը պահէ :

It was once beautifully said that « Faith in God is taking him at his word».

Only one Being can say to us, «Come unto me, all ye that labor and are heavy laden, and I will give you rest.» Who is he?

Hear also his word by the disciple whom he loved: « Let him that heareth say, Come. And let him that is athirst come. And whosoever will, let him take the water of life freely.»

Whoever thus does will live forever.

I fell from the horse which I rode.

I have sold the house which I built.

Was it your brother of whom you were speaking?

The soul that sinneth, it shall die.

Be sure your sin will find you out.

Somebody is knocking at the gate.

Շատ գեղեցիկ ըսուած է թէ «Հաւատք առ Աստուած անոր խօսքին վրայ կատարեալ վստահութիւն ունենալն է:»

Մէկ անձ մը միայն կրնայ մեզի ըսել: «Եկէ՛ք ինձի, բոլոր յոգնած ու բեռնաւորածներ, եւ ես ձեզ պիտի հանգչեցնեմ:» Ո՞վ է ան:

Էս է նաեւ անոր սիրելի աշակերտին բերնով ըսուած խօսքը. «Ան որ կը ըսէ՝ թող ըսէ՛, Եկուր. ու ան որ ծարաւ է՝ թող գայ, եւ ան որ կ'ուզէ՝ կենաց ջուրը ձրի առնէ:»

Ով որ այսպէս կ'ընէ՝ յաւիտեան պիտի սպրի: Ինկայ ձիէն որոյ վրայ հեծած էի:

Վաճառած եմ տունը զոր շինեցի:

Ի՞նչ եղբայրդ էր որուն վրայ կը խօսէիր:

Ան անձը որ մեզք կը գործէ՝ անիկա պիտի մեռնի:

Գիացէ՛ք որ ձեր մեղքը ձեզ պիտի գտնէ:

Մարդ մը գուար կը բախէ:

You are mistaken; there is no one there.

Any body can do this.

Take hold of each other's hands.

Either of us can go; one as well as another.

Let another praise thee, and not thyself.

They are themselves to blame for the evils which they suffer.

We ourselves are in fault for our own ingratitude to God for the goodness that he has shown to us.

How few do as well as they know how to do!

Many a one regrets his doings when it is too late to escape the consequences of them.

Many do not know what is for their own good.

The truly happy man is he who is made happy by seeing others' good fortune.

Սխալ ես, մարդ չկայ հոն:

Որ եւ իցէ ոք կրնայ ընել զայս:

Իրարու ձեռքէ բռնեցէ՛ք:

Երկուքս ալ կրնանք ելլալ, թէ՛ ես եւ թէ՛ ան:

Թող ուրիշը գովէ զքեզ, եւ ոչ դուն:

Իրենք են պատճառ չարեաց զորս կը կրեն:

Աստուծմէ մեզի արուած բարեաց դէմ մեր ապերախտութեան յանցանքը բուն խկ մերն է:

Ո՛րչափ քիչերը կը գործեն այնպէս՝ ինչպէս գիտեն թէ գործելու են:

Շատ մարդ կը գզջայ իւր գործերուն վրայ, երբ անոնց հետեւանքէն ազատելու ժամանակն անցած է:

Շատերը չեն գիտեր թէ ինչ է բարի իրենց համար:

Ճշմարտապէս երջանիկ մարդ այն է որ ուրիշներուն երջանկութիւնը տեսնելով կ'ուրախանայ:

Be kind to those who do evil to you; bless them that curse you; and pray for all such as revile, or persecute, or injure you: so will you be like Christ, and lay up for yourselves treasures in heaven.

All things whatsoever ye would that men should do to you, do ye even so to them.

This is my commandment, That ye love one another as I have loved you.

Children, obey your parents in the Lord: for this is right. Honor thy father and mother; that it may be well with thee, and that thou mayest live long on the earth.

Բարի ըրէք անոնց որ ձեզի չարիք կ'ընեն. օրհնեցէք ձեզ անիծողները. եւ աղօթք ըրէք անոնց համար որ ձեզ կը չարչարեն ու կը հալածեն, կամ կը վնասեն. այսպէս Քրիստոսի նման պիտի ըլլաք, եւ երկինքը ձեզի համար դանձեր պիտի դիպէք:

Ամէն ինչ որ կ'ուզէք որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ անոնց անանկ ըրէք:

Աս է իմ պատուէրս որ մէկզմէկ սիրէք, ինչպէս որ ես ձեզ սիրեցի:

Որդեակներ, ձեր ծնողացը հնազանդ եղիք Տէրովմով, քանզի ան է արժանը: Պատուէ քու հայրդ ու մայրդ, որ քեզի աղէկ ըլլայ, եւ երկար ապրիս երկրիս վրայ:

Գ. ՅԱՂԱԳՍ ՅՕԴԻ IV THE ARTICLE.

Յօդը՝ մասնաւոր տեսակ մը ամական է, որ անուններուն քով կը դրուի, անոնց նշանակութեան որոշեալ կամ անորոշ ըլլալը ցուցնելու համար:

երկու տեսակ յօդ կայ, a եւ the.

A յօդը an կ'ըլլայ ձայնաւորով կամ համր հոով սկսուած բառերէ առաջ. ինչպէս, an ox, եղ մը. an hour, Ժամ մը:

Ս տառը երեք գիրերէ կազմուած է y, o, u, եւ սկզբնական գիրը y է. ուստի եթէ բառի մը սկիզբը u գիրն իւր ամբողջ ձայնը կը հանէ, a յօդը կ'առնէ. ինչպէս, a union, Գիւնիւն մը. a university, համալսարան մը: Նաեւ one բառէն առաջ a կը գործածուի, վասն զի one քի ձայնիւ կը հնչուի. ինչպէս, many a one, շատերը:

A կամ an յօդն անորոշ է, քանզի կը ցուցնէ անսակ մը բաներէն մին՝ առանց յայտնելու թէ որն է. ինչպէս, Give me a book, Գիրք մը տուր ինձի: Այս խօսքին մէջ գիրք մը կը նշանակէ որ եւ իցէ գիրք, առանց ցուցնելու թէ որ գիրքն է:

Անորոշ յօդը եզակի անուններուն հետ միայն կը գործածուի. ինչպէս, a man, մարդ մը:

Ինչպէս որ few եւ many ամական դերանուններուն վրայ խօսելով ըսինք թէ կրնանք այս ամականներէն առաջ a դնելով ըսել, a few men, քանի մը մարդիկ. a great many men, շատ մարդիկ. նոյնպէս կրնանք թուական ամականներէն առաջ a յօդը դնելով ըսել a dozen, երկարասնեակ (տուղինա) մը. a hundred, հարիւր մը, եւ: Այս խօսքերուն մէջ թիւ ցուցնող բառերը կ'առնուին իբր հաւաքական, ուստի եւ անորոշ յօդ կ'առնեն, թէ եւ յաջորդ անունը յոգնակի է:

The յօդը որոշեալ է, վասն զի որոշեալ իր մը կամ իրեր կը ցուցնէ. ինչպէս, Give me the book, Գիրքը տուր, կ'ըսեմ: Այս խօսքին մէջ գիրքը որուն համար սո՛ւր կ'ըսեմ, որոշեալ գիրք է:

Որոշեալ յօդը թէ եզակի եւ թէ յոգնակի անուան հետ կը գործածուի. ինչպէս, the man, մարդը. the men, մարդիկ:

Որոշեալ յօղբ շատ անգամ կը դրուի նաեւ բաղդատական եւ գերադրական ածականներու վրայ, եւ այսպէս ածականին աստիճանն աւելի կը սաստկացնէ եւ կը ցուցնէ թէ ճշմարիտ է. *ինչպէս, The more I examine it, the better I like it, Որչա՞ք կը բռնե՞մ, այնչա՞ք կը հասնե՞մ. I like this the best of all, կը սիրե՞մ զայս է վեր քան զամենայն:*

Նաեւ որոշեալ յօղբ ածականներու հետ կը գործածուի, առանց գոյական անուան. *ինչպէս, The wise and good are always loved, Իմաստասէր և բարե՞ն (մարդե՞ն) սիրու սիրելի են:*

Այսպէս կը գործածուի նաեւ, լեզուին յամուկ ոճով, ածականներու եւ մակբայներու հետ՝ որոնց սաստկութիւն կու տայ. *ինչպէս, The wiser and better a man is, the more will he be loved, Մարդ մը որչա՞ք ասելի իմաստասէր և բարե՞ն է, այնչա՞ք ասելի սիրելի է:*

Երբ ածական ունեցող գոյականի մը յօղ կը դրուի, յօղբ ածականէն առաջ դրուելու է. *ինչպէս, a good boy, Բարե՞ն որչա՞ք մը:*

Սակայն երբեմն յօղ կը դրուի ի մէջ ածականին եւ գոյականին, եւ այս կ'ըլլայ՝ երբ ածականը շատ ազդու ընել կ'ուզենք. *ինչպէս, Alexander the great, Աղէտաստորդ թէ՛. Frederick the wise, Փրէտերէի՞ս իմաստասէր:*

Նաեւ երբոր բաղդատութիւն կայ՝ թէ՛ ներգործութեամբ եւ թէ՛ զօրութեամբ. *ինչպէս, He is as great a man as he is good, Ո՞րչա՞ք բարե՞ն է այնչա՞ք երեւելի է. He is too idle a scholar to make progress, Այնչա՞ք ծայր աշակերտ է որ յառաջադիմաստիւն չի կրնար ընել. So careless a boy I never saw, Այսպէ՞ն անհոգ որչա՞ք որեւէ չէի երբէք:* Many եւ such ածական գերանուններէն ետքը անորոշ յօղ գործածելու վրայ արդէն խօսեցանք:

Առանց յօղի անուն մը ընդարձակ նշանակութիւն մը

կուտայ. *ինչպէս, Man is mortal, Մարդս մահանացու է, այսինքն մարդկային սեռը կամ բոլոր մարդիկ մահկանացու են:*

Անգղիերէնի մէջ անուններն անորոշ նշանակութիւն կ'ունենան յօղ չառնելով. բայց քանի մը տեղ նաեւ որոշեալ the յօղբ կը գործածուի. *ինչպէս, Woman was created for man, not man for woman. Կէնք էրէկ մարդս համար ստեղծուեցաւ, ոչ թէ էրէկ մարդը կէնք համար. The horse is the noblest of animals, Ձիւն անասնոց ազնուագոյնն է: Սոյն ընդարձակութիւնը կը տրուի բառերուն՝ յոգնակի դնելով զանոնք առանց յօղի. ինչպէս, Men have more strength than women, Մարդե՞ն քան զկանայս ասելի զբարեւելի ունին: Երբեմն նաեւ անորոշ յօղ կը գործածուի այս ընդարձակութիւնը ցուցնելու համար: Ընդհանրապէս մարդկային սեռին վերայ խօսելով, եզական բառը կը գործածուի առանց յօղի. ինչպէս, man, մարդ, որ ըսել է միայն արք. woman, կէն, որ ըսել է միայն կանայք:*

Երբ տարբեր տեսակ անրան անասնոց վրայ կը խօսուի, ընդհանրապէս կը գործածենք եզակի բառը որոշեալ յօղով, երբեմն եւս յոգնակին՝ առանց յօղի. *ինչպէս, the horse, յէն. the whale, կէտը. կամ horses, յէրը, կա:*

Երբ անասնոց մեծ բաժանումներուն, եւ կամ գերազոյն էակներու վրայ է խօսքը, յոգնակի բառը կը գործածենք առանց յօղի. *ինչպէս, quadrupeds, շարժողներ. fishes, յկան. birds, թռչուն. կա, եւ angels, հրէշտիկներ. spirits, հոգիներ, կա:*

Այլ եւ այլ առարկանութեանց, մուլութեանց, յատկութեանց, գիտութեանց, արուեստից, մետաղներու եւ խտտերու անուանց առջեւ յօղ չի դրուիր. *ինչպէս, modesty, հոգեպարտութիւն. pride, հպարտութիւն. justice, արդարութիւն. arithmetic, խառնարկութիւն. gold, ոսկի:*

Բայց երբեմն երբ բառին նշանակութիւնն ամա-
կանով մը սահմանի մէջ մտած է, յօդ կը գրուի. ինչ-
պէս, A commendable prudence characterized his con-
duct, Գովէլէ իրականութեան մը կար անոր վարուց մէջ: Նաեւ
երբ բառը որոշեալ եւ ազդու կերպով մը կը գործա-
ծուի, յօդ գրուելու է. ինչպէս, The mercy of God
is boundless, Աստուծոյ ողորմութեան անսահման է:

Յատուկ անուանք յօդ չեն սուներ. ինչպէս, Al-
exander, Ալէքսանդր. Cæsar, Կէսար. Paul, Պօլոս:

Քացառութիւնք

1. Անորոշ յօդ կը գործածուի յատուկ անուան չեալ
երբ մասնաւոր ընտանիք կամ ցեղ մը ցուցնել կ'ու-
զենք. ինչպէս, He is a Douzoglou, Տէ-ուզանուէրն է. He
is an Othman, Օսմանցի է:

2. Յօդ կ'առնէ յատուկ անուն մը որ վսեմ յատ-
կութիւնն մը ցուցնելու համար կը գործածուի. ինչ-
պէս, Every man is not an Alexander, Ամէն մարդ Ալէք-
սանդր չէ, այսինքն ամէն մարդ Ալէքսանդրի նման չէ:
He has not the boldness of a Paul, Պօլոսի համարչակա-
նութեանը չէ. He is the Socrates of his age, Իւր դարուն
Սոկրատէն է, այսինքն՝ անոր պէս անուանի:

3. Որոշեալ յօդ կ'առնէ յատուկ անունը որոյ քով
գոյական մը կ'իմացուի գորութեամբ. The Atlantic
(Ocean) is a stormy Ocean, Ատլանտիկանը (Ատլանտիկան
օվկիանոսը) մրրկալից ովկիանոս է. He sailed down the
Thames (river) in the (ship) Britannia, Թէյմզն (Թէյմզ
գետին) ի վա- Բրիտանիա (Բրիտանիա անուն նաւով):

Երբեմն անորոշ յօդ գնելով կամ չգնելով խնաստ
մը կը փոխուի. ինչպէս, եթէ քսեմ, He does a little
good, կը նշանակէ, Ինչ մը օգուտ կ'ընէ, բոլորովին ան-
օգուտ չէ. բայց եթէ քսեմ, He does little good, կը

նշանակէ, Ինչ օգուտ կ'ընէ, շատ օգուտ չ'ըներ: Սա
խօսքը, Few will come, կը նշանակէ, Ինչքան քիչ
քան, ոչ թէ շատերը. իսկ սա, A few will come, կը
նշանակէ, Ոմանք պիտի գան, ոչ թէ ամենքն ալ պիտի չգան:

Այս երկու ձեւերն ամենեւին իրարու հետ շփոթ-
ուելու չեն:

Որոշեալ յօդը շատ անգամ ստացական կամ սեռա-
կան դերանունն տեղ կը գրուի վայելչապէս. ինչպէս,
They looked him full in the face, այսինքն՝ in his face,
Համարչակ երեսը նայեցան:

Որոշեալ յօդը երբեմն շատ ազդու կերպով կը գոր-
ծածուի. ինչպէս, երբ Նաթան մարգարէ ըսաւ Գաւ-
թի, Thou are the man, Դուն էս այն մարդը. He is not
the great man of his age, Իւր դարուն մէջ մարդը չէ:

Անգղիերէն լեզուին մէջ յօդը ուղիղ գործածել շատ
կարեւոր է, վասն զի խօսքին ճշգրութիւնը, գորու-
թիւնը եւ դեղեցկութիւնը գլխաւորապէս անկէ կա-
խուսու ունի:

Հ ր ա հ ա ն գ

A girl	Աղջիկ մը
The girls	Աղջիկները
An eye	Աչք մը
A blind eye	Կոյր աչք մը
An egg	Հաւկիթ մը
A ewe lamb	Էգ գառնուկ մը
A eulogy	Գովեստ մը
An uncle	Հօր կամ մօր եղբայր մը
An umpire	Միջնորդ գատաւոր մը
An onion	Սոխ մը
A unicorn	Միեղջերու մը
Such a one	Այնպիսի մը
An owner	Ստացուածոյ տէր մը

An honest man Շիտակ մարդ մը
 A history Պատմութիւն մը
 A workman Գործաւոր մը
 The workmen Գործաւորները
 An army of a thousand men Հազար հոգւոյ բանակ մը

A man is coming. Մարդ մը կու գայ :
 The man has come. Մարդը եկաւ :
 He is a son of a king. Թագաւորի որդի է :
 He is a son of the king. Թագաւորին որդիներէն է :
 He is the son of a king. Թագաւորի մը որդին է :
 He is the son of the king. Թագաւորին որդին է :
 What is an article ? Յոգն ի՞նչ է :
 The eagle is the king of birds. Արծուին թռչնոց թագաւորն է :
 A better boy I never knew. (Քան զնա) լաւ տղայ տեսած չէի :
 He is the best boy I ever knew. Ինծի ծանօթ տղոց լաւագոյնն է :
 Death is the common lot of men. Մահը մարդոց հասարակ բաժինն է :
 The wisest sometimes err. Խմաստնադոյն մարդիկ երբեմն կը սխալին :
 He is not as rich a person as I thought him to be. Չէ այնչափ հարուստ որչափ կը կարծէի :
 The man who told you that story is not a man of truth. Չեղի այն պատմութիւնն ընող մարդը ճշմարտախօս չէ :
 Few men are as wise as a few are. Քիչ մարդիկ այնպէս խմաստուն են ինչպէս սոսնձք :
 He is neither an Alexander nor a Cæsar. Նա ոչ Ալեքսանդր է եւ ոչ Կեսար :

Hearts are conquered by Սիրտերը սիրով կը յաղ-
 love. թուին :

Ե. ԱԾԱԿԱՆ ԱՆՈՒՍՆՔ : V. THE ADJECTIVE.

Ածական անունը գոյական անուն քով կը դրուի՝ անոր մէկ յատկութիւնը կամ պարագան ցուցընելու համար. ինչպէս, a large house, մեծ տուն. a small house, փոքր տուն. an old house, հին տուն. a distant house, հեռաւոր տուն :

Երկու կամ աւելի ածական կրնանք տալ մի եւ նոյն անունն. ինչպէս, a good old man, բարե թերթնի (ծեր մարդ) մը. a rich, beautiful and amiable woman, հարուստ, գեղեցիկ եւ ասուշտ կին մը :

Երբեմն գոյական անուն մը կրնանք իբրեւ ածական դնել ուրիշ գոյականի մը քով՝ այս վերջնոյն մէկ յատկութիւնը կամ պարագան ցուցնելու համար. ինչպէս, a pen-knife, զէլէ. house-door, տանը դուռ. window-glass, պատուհանի ապակի. ox-beef, օքսի միս. Smyrna-figs, Ջիւրթի թուզ : Բոլոր այն նիւթերուն անունները՝ որոյք ինչ եւ իցէ բան մը կը շինուի՝ կրնան այս կերպով գործածուիլ. գործրինակ, a glass-window, ապակեայ (ապակիտով) պատուհան. gold-cup, ոսկէ (շինուած) գասթ. silver-pencil, արծաթէ (արծաթապատ) կապարեայ գրէշ. silk-hat, մետաղէ գլխարկ. leather-gloves, մորթէ յէտնոց, կաշի : Կան անուններ որ իրենց վերջը յաւելուած կամ փոփոխութիւն մը ընդունելով կը գործածուին իբրեւ ածական. ինչպէս, a wooden-dish, փայտե ման մը. a brazen (կամ brass) vessel, արուբէ ման մը. a lovely character, սիրելի բնութիւն. a national affair, ազգային գործ մը. a gloomy prospect, տխուր պատկեր մը :

Անգղիերէնի մէջ ածականները սեւելի, թուոյ, հստ-

վի փոփոխութիւն չունին . մէկ փոփոխութիւն մը միայն ունին , որով դոյականին յատկութիւններն այլ եւ այլ աստիճանաւ կը ցուցնեն :

Երբ նոյն տեսակ իրեր կը բաղդատենք , անթիւ տարբերութիւններ կը ծագին , եւ այն այլ եւ այլ աստիճան տարբերութիւններն այլ եւ այլ կերպով կը ցուցուն :

Սակայն ածականներուն ձեւերուն եւ ընդհանուր նշանակութեան նայելով՝ միայն երեք աստիճան կը դնենք . Positive, Դրական . Comparative, Բաղդատական . Superlative, Գերադասական :

Դրական աստիճանը կը ցուցնէ ածականն իւր պարզ վիճակին մէջ . ինչպէս , great, Բժ . wide, Լայն . prudent, Խոհեմ :

Բաղդատական աստիճանն ածականին նշանակութիւնը կամ կ'աւելցունէ , եւ կամ կը պակսեցնէ , եւ ածականը բաղդատական կ'ըլլայ , երբ r կամ er մասնիկներէն մին կ'աւելցուի ածականին վերջին ծայրը , եւ կամ more եւ less բառերէն մին կը դրուի դրականին սկիզբը . ինչպէս , greater, Բժ . more prudent, Բժ . less wise, Կարձակ իմաստուն :

Գերադրական աստիճանը բաղդատութեան բարձրագոյն կամ խոնարհագոյն աստիճանը կը ցուցնէ : Դրական ածականը գերադրական կ'ըլլայ , երբ st կամ est մասնիկներէն մին կը դրուի ածականին վերջը , եւ կամ most եւ loast բառերէն մին՝ ածականին սկիզբը . ինչպէս , wisest, Իմաստնաբոյն . greatest, Բժ . most prudent, Խոհեմագոյն . least efficient, Կարձակ արդիւն :

Կան բառեր որ գերադրական կ'ըլլան , իրենց վերջի ծայրերն առնելով most բառը . ինչպէս , foremost, յառաջակայ , նախ եւ առաջ . uppermost, վերագոյն . undermost, ներքնագոյն . nethermost, ստորագոյն . uttermost կամ utmost, վերջին , յետին :

Այն ածականները որ ինքնին գերադրականի նշանակութիւն ունին , ընդհանրապէս աստիճան ցուցնող այս ձեւերը չեն առներ . ինչպէս , chief, Գլխաւոր . perfect, Կարգաւոր . universal, Ընդհանուր . superior, Գերադասական . right, Կարգաւոր :

Կան քանի մը գործածական ածականներ , որոց բաղդատականը եւ գերադրականն անկանոն է , կամ տարբեր բառ է , ինչպէս .

	Positive Դրական	Comparative Բաղդատական	Superlative Գերադրական
Good	Աղէկ	Better, Աւելի	Best, Լաւագոյն
Well	Աղէկ	աղէկ	
Bad	Չար	Worse, Յոռի	Worst, Չարագոյն
Evil	Չար	Worse, Յոռի	Worst, Չարագոյն
Little	Փոքր	Less, Նուազ	Least, Փոքրագոյն
	կամ քիչ		սակաւագոյն
Much, Շատ	More, Աւելի	More, Աւելի	Most, Աւելագոյն
	յուրով	առաւել	լրագոյն
Many, Շատ	More, Աւելի	More, Աւելի	Most, Բազմագոյն
	բազում	չատ .	ճախագոյն
Near, Մօտ	Nearer, Աւելի մօտ	Nearer, Աւելի մօտ	Nearest կամ next, Մօտագոյն, յաջորդ, Հետեւեալ, վերջին
Late, Ուշ	Later, Աւելի	Later, Աւելի	Latest, կամ last, անագան
	անագան	անագան	Հուսկ վերջին, անցեալ
Old, Հին կամ ծեր	Older կամ elder	Older կամ elder	Oldest կամ eldest, Երիտմարտիկ
	Աւելի հին	Աւելի հին	ցազոյն
	կամ ծեր	կամ ծեր	երէց

Գոյն ցուցնող ածականներ եւ քանի մը ուրիշներ կը վերջաւորին , երբ յատկութիւն մը պիտի ցուցնեն թեթեւ կամ ստորին աստիճանաւ . ինչպէս , green-

ish, Կաշկէ. blackish, Կաշկէ, Բոսի, կա: Այս վերջաւորութիւնը երբեմն կը գործածուի անուններէն նոր ածականներ շինելու համար, մանաւանդ ընտանեկան խօսակցութեան մէջ. ինչպէս, waspish, (պիծակի պէս) Դիւրեւոր. sheepish, (ոչխարի պէս) երկշոր. swinish (խոզի պէս) Դիւրեւոր. այսինքն՝ այս ինչ յատկութեամբ պիծակի կամ ոչխարի կամ խոզի նման: Երբ less բառը անունի մը վերջը կը դրուի, անունը կ'ըլլայ ածական, եւ այն անուամբ նշանակուած իրին պակասութիւնը կը ցուցնէ. ինչպէս, childless, անորդի. moneyless, անարժու. graceless, անշքահ:

Full վերջաւորութեամբ անուններէն շինուած ածականներն այն անուամբ նշանակուած իրին լիութիւնը, այսինքն ստացումը կը ցուցնեն. ինչպէս, graceful, շքահալ. beautiful, քեղեքեղ. peaceful, Դիւրեւոր. այսինքն՝ ջնորհ, գեղեցիկութիւն, խաղաղութիւն ունեցող:

Անուններէ շինուած ածականը որ ly կը վերջանան՝ ընդհանրապէս նմանութիւն կը ցուցնեն. ինչպէս, manly, Դիւրեւոր, աշխարհ. earthly, Երկրաւոր. այսինքն՝ երկրիս բաներուն նման:

Այլ եւ այլ աստիճանի բաղդատութիւններ կը շինուին այլ եւ այլ բառերով եւ խօսքերով. ինչպէս,

Rather բառը կը գործածուի յատկութեան մը փոքր աստիճանը եւ կամ գերազանցութիւնը ցուցնելու համար. եւ a littleին նշանակութիւնը ունի. ինչպէս, He is rather extravagant, Բիշ մը շքայլ է:

Somewhat բառն ալ այս կերպով կը գործածուի. ինչպէս, He is somewhat proud, Բիշ մը հպարտ է:

Quite բառը՝ rather եւ somewhat բառերէն աւելի բարձր աստիճան կը ցուցնէ. ինչպէս, I am quite sick, Հիւանդ եմ. She is quite poor. Աղքատ է:

Ածականին աստիճանն աւելի կը բարձրանայ սա բառերով. much, շատ. very, շատ. a great deal, շատ մը.

by far, շատ. exceedingly, Բնապէս. immeasurably, անշտ. infinitely, անհատ, կա. ինչպէս, He is much wiser than I, Քան զէս շատ աւելի իմաստասէն է. He is a very eloquent man, Շատ ճարտարախօս մարդ է. His brother is by far the most eloquent, Եղբայրը Կա աւելի ճարտարախօս է:

Too բառն երբ ածականի հետ կը գործածուի, չափազանցութիւն կը ցուցնէ. ինչպէս, I have eaten too much. Կարէ շատ կերայ, այսինքն՝ քան զչափն աւելի կերայ:

Բաղդատական ածականներն երբեմն այնպէս կը գործածուին, որ գերազրականի ոյժ կ'ունենան. ինչպէս, He is richer than any other in the family, Այն ընտանիքի մէջ հարստագոյն անի է:

Երբեմն ածականը փոխանակ ցուցնելու անուան մը յատկութիւնը՝ կը ցուցնեն ուրիշ ածականի մը յատկութիւնը. ինչպէս, a deep green color, Կաշկէ Կանաչ գոյն. a bright red, շատ կարմիր. light brown, Կէշ Բոսի կա: Գոյն:

Ածականը երբեմն գոյականի պէս կը գործածուին, երբ անուններու պէս յօդ եւ ածական կ'առնեն. ինչպէս, the chief good, Գլխաւոր Բարին. the evident wrong, Երեւոյն անիրաւութիւնը:

Կան ածականներ որ նախադրութիւններով կը գործածուին, եւ մակրայ կ'ըլլան. ինչպէս, in general, in particular, in haste, եւ կը նշանակեն՝ generally, Ընդհանրապէս. particularly, մանաւորապէս. hastily, Գոյնարագ: Գոյնարագ:

Ածականներն, ինչպէս տեսանք, ընդհանրապէս անուններէն առաջ կը դրուին, սակայն հետեւեալ դէպքերու մէջ գոյականներէն ետքը կը դրուին:

1. Երբ յատուկ անուններու հետ կը գործածուին ազգու եւ որոշեալ կերպով մը. ինչպէս, Alexander the great, Մեծ Ալեքսանդր. George the Fourth, Գեորգ Զորրորդ:

2. Երբ ամբողջ խմաստին մէկ կտորը բառի մը ածա-

կան է. ինչպէս, A man generous to his enemies, Իբր իշնամբներուն մարդասիրտութեան ցոյցնող մարդ մը. A tree three feet thick, Երէւտ արնալափ իննչոր ծառ մը. Medicine good for me, Ինձի օգտակար դեղ. A man forty years old, Բարասուն քաթեկան մարդ մը:

5. Երբ գոյական մը քանի մը ածական ունի, ածականները գոյականէն ետքը կրնանք դնել. ինչպէս, He is a man just, and generous, and brave. Արդար, աւաբայեան և լավ մարդ է: She is a woman modest, amiable, and lovely, Պարկեշտ, խաղցր և սիրելի կնի է:

4. Երբեմն եւս երբ ածականին մէկ պարագան ցուցնող մակրայ մը կայ. ինչպէս, He is a boy uniformly studious, Միօրէնաւ ծրարան արջայ է:

5. Երբ to be էական բայը գոյականին քովն է. ինչպէս, The man is happy who fears and loves God, Երջանիկ է այն մարդը՝ որ ինչ լսինայ Աստուծոյ և ինչ սիրէ զնա. God is holy, Սուրբ է Աստուծո:

Շատ անգամ ածականը էական բայէն առաջ կը դրուի եւ գոյականը բայէն ետքը. ինչպէս, Happy is the man, Երջանիկ է մարդը. Blessed are the merciful, Երանելի են ողորմած:

6. Երբ ածական մը ներգործական բայէ մը ետքը դրուած անունի մը պարագան կը ցուցնէ. ինչպէս, Pride makes its possessor hateful, Հպարտութեան այս մուլեան արեւն արելի կ'ընէ:

Բացազանչական խնաստի մը մէջ ածականը գոյականէն առաջ կը դրուի. ինչպէս, How hateful does pride make its possessor! Ո՛րչափ արելի կ'ընէ հպարտութեան այս մուլեան արելը. How lovely is humility! Ո՛րչափ սիրելի է խոնարհութեանը. How awful a thing is sin! Ի՛նչ սոսկալի բան է ձեղքը:

Շատ անգամ զօրեղ եւ զեղեցիկ կ'ըլլայ խօսքը, եթէ ածականը բայէն առաջ, եւ գոյականը բայէն

ետքը դրուի. ինչպէս, Great is the Lord, Մեծ է Տէրը: Just and true are thy ways, thou King of saints! Արդար և ճշմարիտ են իմ ճամբաներդ, ո՛վ թագաւոր սբօնոյ:

Երբ գոյական մը յօդ եւ ածական ունի, ընդհանրապէս ածականը գոյականին եւ յօդին մէջ տեղ կը դրուի: Բայց եթէ խօսքին մէջ բաղդատութիւն կայ, ածականը յօդէն առաջ կը դրուի. ինչպէս, So great a man, Այսպիսի մեծ մարդ մը:

Հ ր ա հ ա ն զ

White	Ճերմակ	Freezing weather	Սառուցիչ օդ
Black	Սեւ	Snowy	» Չիւնային »
Grey	Գորշ	Foggy	» Միգամած »
Red	Կարմիր	Misty	» Մառախլապատ »
Yellow	Դեղին	Thick	» Ամպամած »
Green	Կանաչ	—	—
Blue	Կապոյտ	Hourly	Ամէն ժամ
Brown	Թուխ	Daily	Ամէն օր
Purple	Ծիրանեգոյն	Nightly	Ամէն գիշեր
Violet	Մանուշակագոյն	Weekly	Շաբաթական
—	—	Yearly	Տարուէ տարի
—	—	Annual	Տարեկան
Fine weather,	Պայծառ օդ	Half-yearly	} Վեցամսեայ
Clear	» Բաց օդ	Semi-annual	
Cloudy	» Ամպոտ »	Semi-monthly	Կիսամսեայ
Rainy	» Անձրեւոտ օդ	Bimonthly	Երկամսեայ
Windy	» Հողմային »	Semi-weekly	Կէս շաբաթական.
Stormy	» Մրրկալից »	Biweekly	Երկու »
		Tri-weekly	Երեք »
Centennial	Հարիւրամեայ	Millennial	Հազարամեայ

A strong cup of coffee
 Strong tea
 Weak tea
 Tough meat
 Tender meat
 Heavy bread
 Light bread
 Strong wine
 Light wine
 Sweet wine

Գուլաթ մը զօրաւոր սուրճ
 Զօրաւոր չայ
 Թեթեւ կամ անզօր չայ
 Կարծր միս
 Կակուղ միս
 Խմոր հսոյ
 Թեթեւ. (եփուեն) հայ
 Զօրեղ գինի
 Թեթեւ գինի
 Անուշ գինի

A tall, old man.
 Older than I.

Բարձրահասակ ծերունի:
 Ինծմէ մեծ. երիցագոյն
 քան զիս:

Superior to me.
 This is better than that.
 As heavy as lead.
 As round as an orange.
 A French silk hat.

Վերագոյն քան զիս:
 Այս լաւ է քան զայն:
 Կապարի չափ ծանր:
 Նարինջի պէս բոլորակ:
 Գաղիական մետաքսեայ
 գլխարկ:

An English ship freighted
 with Russian iron.

Րուսիոյ երկաթով բեռ-
 նաւորեալ Անգլիական
 նաւ:

They live in a large new
 house.

Մեծ նոր տան մը մէջ կը
 բնակին:

It has glass windows and
 green blinds in the up-
 per story.

Վերի յարկը ապակի պա-
 տուհաններ եւ կանանչ
 փեղկեր (փանձո՞ր) ունի:

I am not well to-day,
 though my health is ge-
 nerally good.

Այսօր աղէկ չեմ, թէպէտ
 առողջութիւնս ընդ-
 հանրապէս աղէկ է:

A studious and virtuous
 youth makes a useful
 and happy manhood.

Ուսումնասէր եւ առաքի-
 նի պատանի մը օգտա-
 կար եւ երջանիկ կ'ըլլայ
 ի հասակի արութեան:

Which is the better form
 of expression?

Խօսքի լաւագոյն ձեւը ո՞րն
 է:

Wisdom is more precious
 than rubies, and a good
 understanding than the
 greatest riches.

Իմաստութիւնը պատուա-
 կան է քան զյակինթ,
 եւ լաւ հասկըցողութիւ-
 նը՝ քան մեծամեծ հա-
 րըստութիւններ:

The more we know our
 own hearts, the more
 humble and self distrust-
 ful we shall become.

Որչափ աւելի կը ճանչ-
 նանք մեր սիրտերն,
 այնչափ աւելի խոնարհ,
 եւ մեր անձերուն ան-
 վստահ պիտի ըլլանք:

My brother will visit me
 week after next

Ոչ գալ շաբթո՞ւ այլ միւ-
 սին եղբայրս պիտի գայ
 զիս տեսնելու:

The days are becoming
 shorter.

Օրերը երթալով կը կար-
 ճընան:

Mouldy bread makes one
 sick.

Բորբոսեալ (+ի-ֆէ-) հացը
 հիւանդ կ'ընէ պնարդ:

That is a knotty question.
 I am very drowsy.

Կնճռոտ խնդիր է այդ:
 Շատ քուն ունիմ:

His eye-lashes incline to
 white, and his hair is
 auburn.

Արտեւանունքը գրեթէ
 ճերմակ են, եւ մազերը՝
 բաց դեղին:

The latest comer is the
 one who comes last.

Ամենէն ուշ եկողը վերջը
 եկողն է:

Black-berries are red when
 they are green.

Մորենին կարմիր է մինչ-
 դեռ ահաս է:

2. ԹՈՒՍԿՈՆ ԱԾԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ:

VI. OF NUMERAL ADJECTIVES.

Անդղիերէնի մէջ թուական անվանք հետեւեալներն են:

Cardinals		Բացարձակ	
One	Մէկ, մի	Twenty	Քսան
Two	Երկու	Twenty one	Քսան եւ մի
Three	Երեք	Twenty two	Քսան եւ երկու
Four	Չորս	Thirty	Երեսուն
Five	Հինգ	Forty	Քառասուն
Six	Վեց	Fifty	Յիսուն
Seven	Եօթը	Sixty	Վաթսուն
Eight	Ութ	Seventy	Եօթանասուն
Nine	Ինը	Eighty	Ութսուն
Ten	Տասը	Ninety	Իննսուն
Eleven	Մետասան	One hundred	Հարիւր
Twelve	Երկուսասան	One hundred and one	Հարիւր եւ մի
Thirteen	Երեքսասան	One thousand	Հազար
Fourteen	Չորեքսասան	Ten thousand	Տասն հազար
Fifteen	Հնգեասան		կամ բիւր
Sixteen	Վեչոսասան	One hundred thousand	Հարիւր հազար
Seventeen	Եօթնեւասան		զար
Eighteen	Ութեւասան	One million	Մէկ միլիոն
Nineteen	Իննեւասան		

Ordinals		Դասակաւն	
First	Առաջին	Fourth	Չորրորդ
Second	Երկրորդ	Fifth	Հինգերորդ
Third	Երրորդ	Sixth	Վեցերորդ

Seventh	Եօթներորդ	Ninth	Իններորդ
Eighth	Ութերորդ	Tenth	Տասներորդ
Eleventh		Մետասաներորդ	
Twelfth		Երկուսասաներորդ	
Thirteenth		Երեքսասաներորդ	
Fourteenth		Չորեքսասաներորդ	
Fifteenth		Հնգեասաներորդ	
Sixteenth		Վեչոսասաներորդ	
Seventeenth		Եօթնեւասաներորդ	
Eighteenth		Ութեւասաներորդ	
Nineteenth		Իննեւասաներորդ	
Twentieth		Քսաներորդ	
Twenty first		Քսաներորդ առաջներորդ	
Twenty second		Քսաներորդ երկրորդ	
Thirtieth		Երեսներորդ	
Fortieth		Քառասներորդ	
Fiftieth		Յիսներորդ	
Sixtieth		Վաթսաներորդ	
Seventieth		Եօթանասաներորդ	
Eightieth		Ութսաներորդ	
Ninetieth		Իննասաներորդ	
One hundredth		Հարիւրերորդ	
One hundred and first,	եւ	Հարիւրերորդ առաջներորդ	
One thousandth		Հազարերորդ	
Ten thousandth		Տասն հազարերորդ կամ բիւրերորդ	
One hundred thousandth		Հարիւր հազարերորդ	
One millionth		Մէկ միլիոններորդ	

Կան նաեւ ուրիշ թուական անվաններ. ինչպէս, double, երկապի. triple, եռապապի. quadruple, քառապապի. quintuple, հնգապապի. եւ. two-fold, կրկն. three-fold, երեքի. four-fold, չորեքի. եւ:

Կան ուրիշ թուականներ որ մակրայ կը համարուին մանաւանդ քան թուական ածական, եւ են, Once, Բ անգամ. twice, երկեց. three-times, երկեց. եւ: One by one, Բ Բ. two by two, երկ- երկ. three by three, երեք երեք եւ: two and two, երկ- երկ. three and three, երեք երեք եւ: One at a time, Բ, Բ. fifty a piece, քննեմ:

Անգղիերէնի մէջ թիւերն՝ Արարացի թուանշաններով կը գրուին, երբեմն եւս լատիներէն գրերով. ինչպէս.

1.....	I.....	Ա.....	26.....	XXVI.....	ԻԶ
2.....	II.....	Բ.....	27.....	XXVII.....	ԻԷ
3.....	III.....	Գ.....	28.....	XXVIII.....	ԻԸ
4.....	IV.....	Դ.....	29.....	XXIX.....	ԻԹ
5.....	V.....	Ե.....	30.....	XXX.....	Լ
6.....	VI.....	Զ.....	40.....	XL.....	Խ
7.....	VII.....	Է.....	50.....	L.....	Մ
8.....	VIII.....	Ը.....	60.....	LX.....	Կ
9.....	IX.....	Թ.....	70.....	LXX.....	Ն
10.....	X.....	Ժ.....	80.....	LXXX.....	Չ
11.....	XI.....	ԺԱ.....	90.....	XC.....	Պ
12.....	XII.....	ԺԲ.....	100.....	C.....	Ճ
13.....	XIII.....	ԺԳ.....	101.....	CI.....	ՃԱ
14.....	XIV.....	ԺԴ.....	110.....	CX.....	ՃԺ
15.....	XV.....	ԺԵ.....	200.....	CC.....	Մ
16.....	XVI.....	ԺԶ.....	500.....	CCC.....	Յ
17.....	XVII.....	ԺԷ.....	400.....	CCCC.....	Ե
18.....	XVIII.....	ԺԸ.....	500.....	D.....	Ծ
19.....	XIX.....	ԺԹ.....	600.....	DC.....	Շ
20.....	XX.....	Ի.....	700.....	DCC.....	Չ
21.....	XXI.....	ԻԱ.....	800.....	DCCC.....	Պ
22.....	XXII.....	ԻԲ.....	900.....	DCCCC.....	Ղ
23.....	XXIII.....	ԻԳ.....	1000.....	M.....	Ռ
24.....	XXIV.....	ԻԴ.....	1100.....	MC.....	ՌՃ
25.....	XXV.....	ԻԵ.....	1500.....	MD.....	ՌԾ

Հ ր ա հ ա ն գ

Read 1881. Կարդա՛ 1881:
 A mile and a half (1 1/2). Մէկ ու կէս մղոն:
 Five yards and a quarter (5 1/4). Հինգ եւ քառորդ կանգուն:
 Seven bushels and two thirds (7 2/3). Եօթը եւ երկու երրորդ դրիւ:
 One half is equal to how many tenths? Կէսը քանի տասներորդի հասասար է:
 My teacher comes three days in the week. Վարժապետս շաբաթը երեք օր կու գայ:
 He stays four hours; from eight to twelve. Չորս ժամ կը կենայ, ութէն մինչեւ տասներկու:
 I go to the city twice a week, and sometimes three times. Շաբաթը երկու անգամ եւ երբեմն երեք անգամ քաղաք կ'երթամ:
 The steamer goes to-morrow, or the next day, at four o'clock. Շոգենաւը վաղը կամ միւս օր կ'ելլէ ժամը չորսին:
 I met him in the bazar one day last week. Անցած շաբթու օր մը շուկան հանդիպեցայ անոր:
 It is ten o'clock by my watch; what is it by your's? Ժամացոյցս տասն է, քու կըդ քանի՞ն է:
 It is half past eleven. Տասնըմէկ ու կէսն է:
 It wants a quarter to one. Մէկին քառորդ կայ:
 It is 15 minutes past 12. Տասներկուքը 15 րոպէ անցած է:
 It wants 20 minutes yet. Դեռ 20 րոպէ կայ:
 It will soon strike two. Հիմա երկուք պիտի զարնէ:
 It is three and after. Երեքն անցած է:
 It will be half an hour before he comes. Կէս ժամէն կու գայ:

He will be here in three quarters of an hour. Երեք քառորդէն կու գայ հոս :

He always comes at just nine o'clock. Միշտ ժամը իննին կու գայ :

Have dinner ready at a quarter before five. Հինգին քառորդ մնացած ճաշը պատրաստէ :

On what day of the week does the fifteenth come? Ե՞րբ է ամսուն տասներ հինգը :

He does not get up until two hours after sunrise. Մինչեւ որ արեգակին ծագելը 2 ժամ չանցնի, չելևեր :

The sun is an hour high yet. Արեգակը տակաւին մէկ ժամէն մարը չի մոներ :

His house is three stories high. Անոր տունը եռայարկ է :

The first (or lower) story is unoccupied. Առաջին (ստորին) յարկը մարդ չի բնակիր :

Take them out two at a time. Զանոնք դուրս հանէ երկու երկու :

Oranges are one hundred paras a piece. Նարինջներն հարիւրական փարա են :

Ten piastres an oke is his lowest price. Խոնարհագոյն գինն է քաշը տասը դահեկան :

Coffee has fallen to six piastres and a half. Սուրճը վեց ու կէս դահեկանի իջաւ :

It may rise again to eight. Դարձեալ կրնայ ութի ելլել :

He makes a profit of seven per cent. Հարիւրին եօթը շահ կ'առնէ :

I lost 20 dollars by the bargain. Քսան թալեր կորսնցուցի այս սակարկութեան մէջ :

He gains one hundred piastres a day. Օրը հարիւր դահեկան կը շահի :

They pay 5 per cent interest. Հարիւրին հինգ տոկոս կու տան :

He gives 6,000 piasters a year rent. Տարին 6,000 դահեկան (տան) վարձ կու տայ :

I have his note for 450 dollars. 450 թալերի տոմսակ մը տուաւ ինծի :

There is an endorsment of 200 dollars on it. Վրան գրուած է թէ 200 թալեր վճարուած է :

He became my security for 500 dollars. 500 թալերի համար երաշխաւոր եղաւ ինծի :

They will discount the note, at the rate of 6 per cent. Մուրհակը հարիւրին 6ով պիտի կտորեն :

There is a mortgage on the house of 10,000 piastres redeemable in five years. Տունը գրաւ դրուած է 10,000 դահեկանի, որ հինգ տարուան մէջ պիտի վճարուի :

Here is your receipt for one hundred and fifty six dollars paid six months ago. Ահա ընկալագիրդ 156 թալերի, զոր վեց ամիս առաջ վճարեցի :

I have an account against you of about 800 piastres. Իբր 800 դահեկան կը պահանջեմ քեռէ :

The freight of these articles is forty per cent on the first cost. Այս բաներուն համար հարիւրին 40 ճամբու ծախք պիտի տամ :

Է. ԲԱՅԵՐՈՒՆ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

VII. PROPERTIES OF VERBS.

Բայերուն պարագաները չորս են. Number, Թիւ. Person, Դէմք. Mood, Եղանակ, ու Tense, Ժամանակ: Բայը համաձայնելու է միշտ տէր բային հետ՝ թը-
ւով եւ դէմքով:

Բայերուն մէկ մասը վերջաւորութեան փոփոխու-
թեամբ կը ցուցնէ թիւ եւ դէմք. զոր օրինակ,

<i>Singular Number</i>		<i>Եզակի</i>	
First Per. I love	ա. Դէմք	կը սիրեմ	
Second Per. Thou lovest	բ. Դէմք	կը սիրես	
Third Per. He loves	գ. Դէմք	կը սիրէ	
<i>Plural</i>		<i>Յոգնակի</i>	
1. Per. We love	ա. Դէմք	կը սիրենք	
2. Per. You love	բ. Դէմք	կը սիրէք	
3. Per. They love	գ. Դէմք	կը սիրեն	

ԵՂԱՆԱԿԻ ԲԱՅԻՑ: MOODS.

Անգղիերէնի մէջ բայերուն եղանակներն հինգ են. Infinitive, Աներեւոյթ. Indicative, Սահմանական. Imperative, Հրամայական. Potential, Կարողական, եւ Subjunctive, Ստորագասական:

Աներեւոյթ եղանակը բային նշանակութիւնը շատ ընդարձակ կը ցուցնէ՝ առանց թուոյ եւ դէմքի, եւ կը շինուի to նախադրութեամբ. ինչպէս, To write, գրել. to read, կարդալ. to be loved, սիրուիլ:

Բայերուն աներեւոյթը երբեմն անուն կ'ըլլայ, երբ ուրիշ բայի մը տէր կամ խնդիր է. ինչպէս, To see the sun is pleasant, Արեգակը տեսնել հաճելի է. To forgive is divine, Ներելն սուրբաշուքի է:

Աներեւոյթը կ'ըլլայ նաեւ անականներու, գոյա-
կաններու եւ ընդունելութիւններու խնդիր. ինչպէս, She is worthy to be loved, Արեւելի է սիրուելու. They have a desire to improve, Յարազ ելլալու գոհութիւն:

Երբեմն ալ մինակ կը գործածուի. ինչպէս, To con-
clude, վերջ բռնիլ, կամ վերջապէս. To be brief, համարապէս:

Երբ Bid, dare, need, make, see, hear, feel, նաեւ
let բայերն օժանդակ չեն, անոնցմէ ետքը եկող անե-
րեւոյթը նախադրութիւն չառնէր. ինչպէս,

I bade him do it.	Հրամայեցի որ ընէ:
He dare not come.	Գալ չի համարձակիր:
I heard him say it.	Լսեցի որ կ'ըսէր:
I cannot let you have it.	Չեմ կրնար տալ քեզ զայդ:
Let him come up.	Թող վեր գայ:
You need not go.	Երթալու պէտք չունիս:
It need not be so.	Այսպէս ըլլալու չէ:

Սահմանական եղանակը կամ պարզապէս կը պատմէ
բան մը, եւ կամ հարցում կ'ընէ. ինչպէս, I write,
ի գրեմ. He is not at home, Տանը չէ. Will he come?
Պիտի գո՞յ:

Հրամայական եղանակը կը ցուցնէ հրաման կամ յոր-
դոր կամ ազաջանք կամ թողտուութիւն. ինչպէս, Go
away, Մեկրէ գնա. Come here, Եկուր հոս. Advise him
to go, Ընդ որ ելլայ:

Կարողական եղանակը կը ցուցնէ կարողութիւն կամ
ազատութիւն, կամք, կամ պարտականութիւն եւ կամ
հնարաւորութիւն, եւ կը շինուի can, could, may,
might, should եւ would օժանդակներով:

Can եւ could օժանդակները կարողութիւն կը ցուցնեն. ինչպէս, I can go if I wish, կրնամ երթալ եթէ կ'ափս. I could have done it, but I chose not to do it, կրնայի ընել շայն, բայց չեցի :

May եւ might օժանդակները թոյլտուութիւն, հրաման կամ հնարաւորութիւն կը ցուցնեն. ինչպէս, You may take it if you wish it, կրնաս (այսինքն հրամայեալ կամ թոյլ տուեալ է քեզ) առնալ. եթէ կը գոչուի. It may be so, but I think it is not, թէրեւ (այսինքն հնար է թէ) այսպէս է, բայց չեմ կործեր :

May օժանդակը կը գործածուի նաեւ հրաման կամ թոյլտուութիւն խնդրելու, եւ կամ բան մը մաղթելու կամ ըզձալու. ինչպէս, May I ask you a question? կրնամ (այսինքն թոյլ տուեալ է ինձ) հարցո՞ւմ ընել. May God bless you! (կը մաղթեմ կամ կ'ըզձամ որ) Աստուծո՞ք օրհնէ շատ :

Այս բայը շատ անգամ that բառէն ետքը կը գործածուի՝ գիտաւորութիւն ցուցնելու համար, կամ ցուցնելու համար թէ ինչ պատճառաւ այս ինչ բանը կ'ըլլայ. ինչպէս, God does good to us that we may learn to love him, Աստուծո՞ք բարի է ինչ որ, որպէս զի (սա գիտաւորութեամբ կամ պատճառաւ որ) որովհետ օրհնէ շատ :

Should եւ would օժանդակները shall ին եւ will ին անցեալ ժամանակներն են, անոնց նշանակութիւնն ունին եւ անոնց պէս կը գործածուին: Should կը ցուցնէ պարտականութիւն. ինչպէս, You should not disobey me, ինչի մոռնալը չիլի. You should do as I wish you to do, Այնպէս ընելու ես, ինչպէս կ'ուզեմ որ ընես :

Would օժանդակը կամք կամ գիտաւորութիւն կը ցուցնէ. ինչպէս, I would do it if I could, կ'ուզէի ընել, եթէ կարող ըլլայի :

Ենթադրութիւն կամ թէ ու թիւն ցուցնող խօսքերէ կախում ունեցող իմաստի մէջ առաջին դէմքը shouldով կը շինուի եւ երկրորդ եւ երրորդ դէմքերը would օժանդակով. ինչպէս, If we could have started earlier, we should have come sooner, եթէ աւել կանոնի շատեայ ելած ըլլային, աւել շատ կու գային. If their hearts were not depraved, men would not sin as they do, եթէ մարդոց սիրտերն ազակոտեալ չըլլային, չէին թեշնչէր այսպէս :

Երբ խօսքին մէջ կամեցողութիւն կայ, would կը գործածուի առաջին դէմքին մէջ. ինչպէս, I would go if you would go with me, կ'ափս երթալ, եթէ ազգէր հետս գալ:

Երբ կարծիք պիտի ցուցնենք, should օժանդակը կը գործածենք, եւ կարծիքը ցուցնող խօսքին մէջ առաջին դէմքը should կ'առնէ, եւ երկրորդ եւ երրորդ դէմքերը՝ would. ինչպէս, If I should say it, I should be a liar, եթէ ըսէի շայտ, (կարծեմ) որպէս կ'ըլլայի. If he should say it, you would not believe it, եթէ ըսեր շայտ, (կարծեմ) պիտի չհաստատուի :

Կարողական եղանակին անկատար ժամանակը ներկայի կամ ապառնույ, եւ կամ անորոշ նշանակութիւն ունի:

Ստորադասական եղանակը սպայման կամ կախում կը ցուցնէ, եւ թէ՛ գորութեամբ, թէ՛ ներգործութեամբ միշտ շողկապ մը ունի, եւ ուրիշ խօսք մը իրեն մօտ. ինչպէս, If he come, I will tell you, եթէ գայ, կ'իմացաննէի թէ. I shall go though you do not, թէրեւ դու չըրես ես կ'երթամ. Were he good (կամ if he were good), he would be happy, եթէ բարի ըլլար, երջանիկ կ'ըլլար :

Ներկայ ժամանակ

Ներկայ ժամանակը կը ցուցնէ բային այն գործողութիւնը որ հիմա կը կատարուի. ինչպէս, He loves me, կը «իբէ շէ». I do not wish it, Չե՛մ ուզէր: Այս ժամանակն ունի երեք ձեւ. առաջինը կու տայ անորոշ եւ ընդհանուր իմաստ, երկրորդը՝ որոշեալ, երրորդը շարունակութիւն կը ցուցնէ. ինչպէս, I love, կը «իբէ». I do love, Սէր ունի՛մ. I am loving, կը «իբէմ» (սիրելու վրայ եմ):

Ներկայն կը գործածուի նաեւ ցուցնելու համար ընդհանուր ճշմարտութիւն մը կամ այնպիսի գործողութիւն մը որ շարունակ եւ միօրինակ կը կատարուի. ինչպէս, We are all the children of one Father, Մէ հօր որդիք էնք. I walk out every day, Ա՛յն օր դուրս ելնէմ:

Ներկայ ժամանակը կը գործածուի երբեմն ապառնի նշանակութեամբ. ինչպէս, He is coming to-morrow, վաղը կու գայ:

Երբեմն եւս կը գործածուի փոխանակ կատարեալ ժամանակի. ինչպէս, He is gone, Գնաց. փոխանակ ըսելու He has gone.

Երբ սահմանականէն առաջ when, երբ. after, ետք. before, առաջ, եւ բառերէն մին կը գտնուի, այն սահմանականը կ'ունենայ ապառնի ժամանակի գործութիւն. ինչպէս, When he goes I shall return home, երբ նա կ'երթայ, ես դուրս կը դառնամ:

Ներկայ ժամանակը կը գործածուի երբեմն փոխանակ անկատարի՝ պատմութեան ազդուութիւն տալու համար:

Անկատար

Անկատարը կը ցուցնէ գործողութիւնը կատարուած

որոշեալ անցեալ ժամանակ, եւ կամ մասնաւոր անցեալ ժամանակ դեռ շարունակութեան մէջ, եւ ունի ներկայ ժամանակին երեք ձեւերը. ինչպէս, I loved, «իբեցի կամ կը «իբէի». I did love, Սէր ունեցայ կամ ունէի. I was loving, կը «իբէի, այսինքն՝ սիրելու վրայ էի. They were walking when I saw them, կը պարտէն, այսինքն պատուելու վրայ էին, երբ որոշայ զանոնք:

Կատարեալ

Կատարեալ ժամանակն ընդհանրապէս կը ցուցնէ գործողութիւնը նոր աւարտած, կամ անցած եւ դեռ չաւարտած. ինչպէս, He has traveled much, Շատ ճամփորդութիւն ըրած է. I have finished my letter, Նամակս աւարտած էմ:

Անկատար եւ կատարեալ ժամանակներուն տարբերութիւնը սա է.

Երբ գործողութիւն մը անցած եւ վերջացած է, կամ որոշեալ անցեալ կատարեալ ժամանակի մէջ կատարուած է, անկատար ժամանակը կը գործածուի:

Իսկ երբ գործողութիւնը դեռ աւարտած չէ, կամ տակաւին չվերջացած ժամանակի մէջ կատարուած է, եւ կամ մօտ եւ չորոշուած ժամանակ կատարուած է, կատարեալ ժամանակ կը գործածուի: Չոր օրինակ,

He went last week, Անցեալ շաբաթ դուրս ելայ: Այս խօսքին մէջ կը տեսնուի որ շաբաթը վերջացած է, ուստի եւ անկատար ժամանակ գործածուած է:

He has gone to-day. Այսօր դուրս ելայ: Հոս կատարեալ գործածուած է, քանզի օրը դեռ վերջացած եւ անցած չէ: Այսպէս, երբ առտուն անցած է, կ'ըսուի, I came this morning, Այս առտուն եկայ, իսկ եթէ առտուն անցած չէ, կ'ըսուի, I have come this morning.

Գերակատար

Գերակատար ժամանակը կը ցուցնէ թէ բային գործողութիւնը ոչ միայն կատարուած է, այլ եւ այն գործողութեան վրայ ատեն անցած է, եւ կամ կը ցուցնէ թէ գործողութիւնն աւարտած է ուրիշ ժամանակ կատարուած գործողութեանէ մը առաջ կամ ետքը. ինչպէս, I had finished my letter before he arrived, Նամակս աւարտած էի, մինչդեռ նա եկած չէր. He arrived before I had finished my letter, Եկա՝ մինչ ես նամակս աւարտած չէի:

Ապագոյ

Առաջին ապագոյ ժամանակը կը ցուցնէ թէ գործողութիւնը դեռ պիտի կատարուի ապագայ ժամանակ. ինչպէս, I shall go, Պէտք է երբեք. He will come to-morrow. Վաղը պիտի գայ:

Երկրորդ ապագոյ ժամանակը կը ցուցնէ թէ գործողութիւնը պիտի կատարուի որոշեալ ապագայի մէջ, կամ ուրիշ ապագոյ ժամանակի մը մէջ կատարուելու գործողութեանէ մը առաջ, կամ զխառնածէ մը առաջ. ինչպէս, I shall have dined at two o'clock, Ժամը երկուսին ճաշ աւարտած պիտի ըլլամ. They will have left before he gets there, Անոր հասնելէն առաջ՝ անոնք պիտի ելնեն:

Առաջին ապագոյ ժամանակը պարզապէս կը ցուցնէ թէ գործողութիւնը պիտի կատարուի:

Փոխանակ ապագոյ ժամանակի երբեմն ներկայ ժամանակ կը գործածուի. ինչպէս, I am going next week, Գալ շաբաթ կ'երթամ:

Ընդհանրապէս ապագոյ ժամանակները՝ shall եւ will օժանդակներով կը շինուին: Քանի մը տեղ այս բառերուն որն որ ըլլայ՝ կ'ըլլայ, երկուքն ալ իրարու տեղ կը դրուին, բայց ընդհանուր գործածութեան նայելով՝ ասոնք բոլորովին տարբեր են իրարմէ:

Ընդհանուր պարզ ապագոյ ժամանակ մը կը շինուի shall օժանդակով, եթէ բայն առաջին դէմք է, եւ will օժանդակով՝ եթէ բայն երկրորդ եւ երրորդ դէմք է. ինչպէս, I shall go, Պէտք է երբեք. He will go, պիտի երթայ: Այս կերպով գործածուած shall եւ will օժանդակները կրնան ցուցնել նաեւ մեծ ստուգութիւն կամ հաստատ դիտաւորութիւն. ինչպէս, He will go, Պէտք է երթայ. այսինքն՝ միաքը դրած է երթալ, կամ ստուգիւ պիտի երթայ:

Բայց ապագոյնով հաստատ դիտաւորութիւն, հրաման կամ խոստում կը ցուցուի ընդհանրապէս will օժանդակով, եթէ բայն առաջին դէմք է, եւ shall օժանդակով, եթէ բայն երկրորդ եւ երրորդ դէմք է: (Տես խոնարհումն բայից:) He shall go, Պէտք է երթայ. այսինքն, Միտք ունիմ զրկել զնա, եւ պիտի ստիպեմ որ երթայ:

Երբեմն ապագոյ ժամանակ կը գործածուի ընդհանուր ճշմարտութիւն մը կամ եղած բան մը հաստատելու համար. ինչպէս, Many will do (միոխանակ Many do) what they know is for their own injury, Ծարերը կ'ընեն ինչ որ գիտեն թէ վնասակար է իրենց:

Ապագոյ ժամանակով կրնանք ցուցնել ամբողջ խնայող մը որ առաջ յիշուած բանի մը հետեւանքն է. ինչպէս, The more you study the more you will learn, Որչափ աւելի կը դաստիարակուես՝ նոյնչափ աւելի պիտի սորվես:

Ապագոյ ժամանակը կը գործածուի նաեւ հարցման ձևով. ինչպէս, Will you come with me? Ինչի հետ պիտի գաս. Will he do it? Պիտի ընէ՞ այդ բանը:

Նաեւ երկրորդ ապագոյ ժամանակը shall եւ will օժանդակներն առաջին ապագոյն կանոններով կ'առնեն. ինչպէս, I shall have left before he arrives, Անոր հասնելէն առաջ ես քացած պիտի ըլլամ. It will have been

written before you see him, Գրուած պիտի ըլլայ Կոտայի տեսնելէն առաջ զիս :

Կ'ըսուի թէ անգամ մը օտարական մը Դէյմզ գետն ինկաւ, եւ երբ պիտի խեղդուէր, կ'աղաղակէր. I will drown, nobody shall help me, Ես կ'ողջեմ ինչ դոտի, և մարդ աչափելու չե զիս : Ըսել կ'ուզէր, Պիտի ինչդոտի և ոչ ոք պիտի աչափէ զիս. ուստի ըսելու էր այսպէս, I shall drown, nobody will help me .

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ : PARTICIPLE

Կայ նաեւ ուրիշ տեսակ բայ մը որ Participle, Ընդունելութիւն կը կոչուի, վասն զի բայի եւ ածականի յատկութիւնները միանգամայն ունի :

Իբր ածական կը ցուցնէ գոյականներու յատկութիւնը, իբր բայ՝ գործողութիւն մը ընել եւ կրել. ինչպէս, loving, «իբր» loved, «իբր» :

Երեք ընդունելութիւն կայ, Present, ներկայ. Past, Անցեալ. Compound Past, Անցեալ Բաղադրեալ. ինչպէս, loving, «իբր» loved, «իբր» having loved, «իբր» ըլլալ :

ԽՈՆԱՐՀՄՈՒՆԻ ԲԱՅԻՅ

Բայերուն խոնարհումներն երեք կարգ կը բաժնուին, Regular, Կանոնաւոր, Irregular, Անկանոն, Defective, Պակասաւոր :

Կանոնաւոր են այն բայերը որոց անկատար ժամանակը եւ անցեալ ընդունելութիւնը d կամ ed մասնիկներով կը շինուին. ինչպէս, love, «իբր» loved, «իբր» loved, «իբր» Command, հրամայեմ. commanded, հրամայեցի . commanded , հրամայած :

Անկանոն կ'ըսուին այն բայերը որոց անկատար ժամանակը եւ անցեալ ընդունելութիւնը d կամ ed մասնիկներով չեն շինուիր. ինչպէս, Am, եմ. was, եղայ, been, եղած. Begin, «իբր» began, «իբր» begun, «իբր» :

Անկանոն բայք քանի մը կարգ կը բաժնուին : Անկանոն բայերէն ոմանց սահմանական ներկան, անկատարը եւ անցեալ ընդունելութիւնը նոյն են. ինչպէս,

Present Ներկայ	Past Անցեալ	Per. Participle Անց. ընդունելութիւն
Beat	Beat	Beat
Չարնեմ	Չարկի	Չարկած
Burst	Burst	Burst
Ճաթեցունեմ	Ճաթեցուցի	Ճաթեցուցած
Cast	Cast	Cast
Նետեմ	Նետեցի	Նետած
Cost	Cost	Cost
Արժեմ	Արժեցի	Արժած
Cut	Cut	Cut
Կտրեմ	Կտրեցի	Կտրած
Heat	Heat (ի) *	Heat (ի)
Տաքցունեմ	Տաքցուցի	Տաքցուցած
Hit	Hit	Hit
Չարնեմ	Չարկի	Չարկած
Hurt	Hurt	Hurt
Վնասեմ	Վնասեցի	Վնասած
Knit	Knit	Knit
Հիւսեմ	Հիւսեցի	Հիւսած
Let	Let	Let
Թողում	Թողուցի	Թողած

* Աս (ի) նշանն ունեցողները կրնան նաև կանոնաւոր ըլլալ :

Lift	Lift (4)	Lift (4)
վերցուներմ	վերցուցի	վերցուցած
Put	Put	Put
Դնեմ	Դրի	Դրած
Quit	Quit	Quit
Թողում	Թողուցի	Թողած
Rid	Rid	Rid
Ազատեմ	Ազատեցի	Ազատած
Set	Set	Set
Դնեմ	Դրի	Դրած
Shut	Shut	Shut
Գոցեմ	Գոցեցի	Գոցած
Slit	Slit	Slit
ձեղքեմ	ձեղքեցի	ձեղքած
Split	Split	Split
ձեղքեմ	ձեղքեցի	ձեղքած
Spread	Spread	Spread
Սփռեմ	Սփռեցի	Սփռած
Sweat	Sweat	Sweat
Քրտնիմ	Քրտնեցայ	Քրտնած
Thrust	Thrust	Thrust
Մղեմ	Մղեցի	Մղած
Wet	Wet (4)	Wet (4)
Թրջեմ	Թրջեցի	Թրջած

Ոմանց անցեալը եւ անցեալ ընդունելու թիւնը նոյն է, միայն ներկան տարրեր է. ինչպէս,

Lead	Led	Led
Առաջնորդեմ	Առաջնորդեցի	Առաջնորդած
Meet	Met	Met
Հանդիպիմ	Հանդիպեցայ	Հանդիպած
Bleed	Bled	Bled
Արիւն առնեմ	Արիւն առի	Արիւն առած

Breed	Bred	Bred
Ծնանիմ	Ծնայ	Ծնած
Feed	Fed	Fed
Կերակրեմ	Կերակրեցի	Կերակրած
Dig	Dug (4)	Dug (4)
Փորեմ	Փորեցի	Փորած
Hear	Heard	Heard
Լսեմ	Լսեցի	Լսած
Lay	Laid	Laid
Դնեմ	Դրի	Դրած
Pay	Paid	Paid
Վճարեմ	Վճարեցի	Վճարած
Read (րէր)	Read (րէր)	Read (րէր)
Կարդամ	Կարդացի	Կարդացած
Say	Said (ւէր)	Said (ւէր)
Ըսեմ	Ըսի	Ըսած
Spill	Spilt (4)	Spilt (4)
Թափեմ	Թափեցի	Թափած
Speed	Sped	Sped
Փութացունեմ	Փութացուցի	Փութացուցած
Bend	Bent	Bent
Ծռեմ	Ծռեցի	Ծռած
Lend	Lent	Lent
Փոխ տամ	Փոխ տուի	Փոխ տուած
Spend	Spent	Spent
Ծախը ընեմ	Ծախը ըրի	Ծախը ըրած
Build	Built	Built
Շինեմ	Շինեցի	Շինած
Gild	Gilt (4)	Gilt (4)
Ոսկեզօծեմ	Ոսկեզօծեցի	Ոսկեզօծած
Gird	Girt	Girt
Գօտի կապեմ	Գօտի կապեցի	Գօտի կապած

Lose	Lost	Lost
Կորսնցունեմ	Կորսնցուցի	Կորսնցուցած
Have	Had	Had
Ունիմ	Ունեցայ	Ունեցած
Make	Made	Made
Ընեմ	Ըրի	Ըրած
Flee	Fled	Fled
Փախչիմ	Փախայ	Փախած
Shoe	Shod	Shod
Պայտեմ	Պայտեցի	Պայտած
Dwell	Dwelt	Dwelt
Բնակիմ	Բնակեցայ	Բնակած
Sell	Sold	Sold
Վաճառեմ	Վաճառեցի	Վաճառած
Tell	Told	Told
Ըսեմ	Ըսի	Ըսած
Clothe	Clad (ի)	Clad (ի)
Հագցունեմ	Հագցուցի	Հագցուցած
Stand	Stood	Stood
Կայնիմ	Կայնեցայ	Կայնած
Dare	Durst	Durst
Համարձակիմ	Համարձակեցայ	Համարձակած
Bind	Bound	Bound
Կապեմ	Կապեցի	Կապած
Find	Found	Found
Գտնեմ	Գտայ	Գտած
Wind	Wound	Wound
Փաթտեմ	Փաթտեցի	Փաթտած
Grind	Ground	Ground
Աղամ	Աղացի	Աղացած
Bring	Brought	Brought
Բերեմ	Բերի	Բերած

Buy	Bought	Bought
Գնեմ	Գնեցի	Գնած
Catch	Caught	Caught
Բռնեմ	Բռնեցի	Բռնած
Fight	Fought	Fought
Ծեծկուլիմ	Ծեծկուլեցայ	Ծեծկուլած
Teach	Taught	Taught
Սորվեցունեմ	Սորվեցուցի	Սորվեցուցած
Think	Thought	Thought
Խորհիմ	Խորհեցայ	Խորհած
Seek	Sought	Sought
Փնտռեմ	Փնտռեցի	Փնտռած
Work	Wrought (ի)	Wrought (ի)
Գործեմ	Գործեցի	Գործած
Beseech	Besought	Besought
Աղերսեմ	Աղերսեցի	Աղերսած
Bereave	Bereft (ի)	Bereft (ի)
Զրկուլիմ	Զրկուլեցայ	Զրկուլած
Creep	Crept	Crept
Սողամ	Սողացի	Սողացած
Feel	Felt	Felt
Զգամ	Զգացի	Զգացած
Keep	Kept	Kept
Պահեմ	Պահեցի	Պահած
Leave	Left	Left
Թողում	Թողուցի	Թողած
Sweep	Swept	Swept
Աւլեմ	Աւլեցի	Աւլած
Abide	Abode	Abode
Մնամ	Մնացի	Մնացած
Sting	Stung	Stung
Խայթեմ	Խայթեցի	Խայթած

Swing	Swung	Swung
Օրեմ	Օրեցի	Օրած

Ոմանց սահմանական ներկան, անցեալը եւ անցեալ ընդունեցը թիւնն իրարմէ տարբեր են. ինչպէս,

Present Ներկայ	Imperfect Անցեալ	Perfect Participle Անց. շնորունեղութիւն
Am	Was	Been
Եմ	էի	Եղած
Arise	Arose	Arisen
Վեր ելլեմ	Վեր ելայ	Վեր ելած
Awake	Awoke (ի)	Awaken (ի)
Արթնցունեմ	Արթնցուցի	Արթնցուցած
Bear	Bare	Born
Ծնանիմ	Ծնայ	Ծնած
Bear	Bore	Borne
Կրեմ	Կրեցի	Կրած
Begin	Began	Begun
Սկսիմ	Սկսայ	Սկսած
Bite	Bit	Bitten կամ Bit
Խածնեմ	Խածի	Խածած
Blow	Blew	Blown
Փչեմ	Փչեցի	Փչած
Break	Broke	Broken
Կտորեմ	Կտորեցի	Կտորած
Chide	Chid	Chidden կամ Chid
Սաստեմ	Սաստեցի	Սաստած
Choose	Chose	Chosen
Ընտրեմ	Ընտրեցի	Ընտրած
Do	Did	Done
Ընեմ	Ըրի	Ըրած

Draw	Drew	Drawn
Քաշեմ	Քաշեցի	Քաշած
Drive	Drove	Driven
Վարեմ	Վարեցի	Վարած
Drink	Drank	Drunk
Խմեմ	Խմեցի	Խմած
Eat	Ate կամ Eat	Eaten
Ուտեմ	Կերայ	Կերած
Fall	Fell	Fallen
Խնամ	Խնկայ	Խնկած
Fly	Flew	Flown
Թռչիմ	Թռայ	Թռած
Forget	Forgot	Forgotten
Մոռնամ	Մոռցայ	Մոռցած
Forsake	Forsook	Forsaken
Երեսէ ձգեմ	Երեսէ ձգեցի	Երեսէ ձգած
Freeze	Froze	Frozen
Սառիմ	Սառեցայ	Սառած
Get	Got	Gotten կամ Got
Ստանամ	Ստացայ	Ստացած
Give	Gave	Given
Տամ	Տուի	Տուած
Go	Went	Gone
Երթեմ	Գացի	Գացած
Grow	Grew	Grown
Աճիմ	Աճեցայ	Աճած
Hide	Hid	Hidden
Ծածկեմ	Ծածկեցի	Ծածկած
Hold	Held	Holden
Բռնեմ	Բռնեցի	Բռնած
Know	Knew	Known
Գիտնամ	Գիտցայ	Գիտցած

Lie	Lay	Lain
Պառկիմ	Պառկեցայ	Պառկած
Load	Laded (ի)	Laden (ի)
Բեռցներմ	Բեռցուցի	Բեռցուցած
Ride	Rode	Rode կամ Ridden
Հեծնամ	Հեծայ	Հեծած
Ring	Rang	Rung
Հնչեցուններմ	Հնչեցուցի	Հնչեցուցած
Saw	Sawed	Sawn (ի)
Սղոցեմ	Սղոցեցի	Սղոցած
See	Saw	Seen
Տեսներմ	Տեսայ	Տեսած
Shake	Shook	Shaken
Թոթվեմ	Թոթվեցի	Թոթված
Sink	Sank կամ Sunk	Sunk
Ընկղմեմ	Ընկղմեցի	Ընկղմած
Slay	Slew	Slain
Սպաններմ	Սպանեցի	Սպաննած
Slide	Slid	Slidden
Սահիմ	Սահեցայ	Սահած
Smite	Smit	Smitten
Զարներմ	Զարկի	Զարկած
Speak	Spoke կամ Spake	Spoken
Խօսիմ	Խօսեցայ	Խօսած
Steal	Stole	Stolen
Գողնամ	Գողցայ	Գողցած
Stink	Stank կամ Stunk	Stunk
Հոտիմ	Հոտեցայ	Հոտած
Strike	Struck	Stricken կամ Struck
Զարներմ	Զարկի	Զարկած
Swear	Swore	Sworn
Նրդուամ ընեմ	Նրդուամ ըրի	Նրդուամ ըրած

Swim	Swam կամ Swum	Swum
Լողամ	Լողացի	Լողացած
Tear	Tore	Torn
Պատուեմ	Պատուեցի	Պատուած
Tread	Trod	Trodden կամ Trod
Կոխեմ	Կոխեցի	Կոխած
Wear	Wore	Worn
Հագնիմ	Հագայ	Հագած
Write	Wrote	Written
Գրեմ	Գրեցի	Գրած

ՊԱԿԱՍՍԱՆՈՐ ԲԱՅԵՐ : DEFECTIVE VERBS.

Պակասաւոր են այն բայերը որոց եղանակներէն եւ ժամանակներէն ոմանք կը գործածուին, այլք չեն գործածուիր. զոր օրինակ,

Present	Imperfect	Perfect Participle
Ներկայ	Անցեալ	Անց. Ընդունել.
Can	Could	(չունի)
Կրնամ	Կրնայի կամ կրցայ	»
May	Might	»
Կրնամ	Կրնայի կամ կրցայ	»
Shall	Should	»
Պէտք է	Պէտք էր	»
Will	Would	»
Կամիմ	Կամեցայ կամ կամէի	»
Must	Must	»
Հարկ է	Հարկ էր	»
Ought	Ought	»
Պարտ է	Պարտ էր	»
(չունի)	Quoth	»
»	Ըսի	»

ԽՈՆԱՐՀՈՒՄՆ ԲԱՑԻՑ : CONJUGATION OF VERBS.

Բայ մը խոնարհելն է անոր եղանակները, թիւը եւ դէմքը շինել ըստ կանոնի :

Բայերուն եղանակներէն եւ ժամանակներէն ոմանք ուրիշ բայերու օժանդակութեամբ կը շինուին, ուստի եւ այն բայերը կը կոչուին Auxiliary verbs, Օժանդակ բայեր, եւ են Have, աշխատ. be, Ինչ. do, Էնչ. shall, պիտի. will, Կարն. may, Կարն. Ինչ. can, Կրնա. բոլոր իրենց փոփոխումներով, եւ let, Բարձր. եւ must, պարտ է, որ մի փոփոխում միայն ունին :

To have օժանդակ ներգործական բայը կը խոնարհի այսպէս .

INFINITIVE MOOD

ԱՆԵՐԵՒՅՑԹ ԵՂԱՆԱԿ

Present To have ներկայ Ունենալ
Past To have had Անցեալ Ունեցած ըլլալ

PARTICIPLES

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆԻՐ

Present Having ներկայ Ունեցող
Past Had Անցեալ Ունեցած
Compound Past Having had Անց. բաղադրեալ Ունեցած ըլլալով

INDICATIVE MOOD

ՍԱՀՄԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ

Indefinite Present Tense Անորոշ Անկայ ժամանակ
Singular Եզակի

I have Ունիմ
Thou hast * Ունիս
He has կամ hath * Ունի

*Thou և Ye դերանունները, նոյնպէս երրորդ դէմք բային ին վերջաւորութիւնը թիչ կը գործածուին, այսինքն միայն Աստուածաշունչին և բարոզութեան մէջ, ևայլն :

Plural

Յոգնակի

We have Ունինք
Ye կամ You have Ունիք
They have Ունին

Definite կամ Continued

Որոշեալ կամ շարունակեալ Անկայ

Present

Singular

Եզակի

I am having Ունիմ
Thou art having Ունիս
He is having Ունի

Plural

Յոգնակի

We are having Ունինք
You are having Ունիք
They are having Ունին

Emphatic Present

Հաստատական Անկայ

Singular

Եզակի

I do have Ա.յո՛ ունիմ
Thou dost have Ա.յո՛ ունիս
He does have Ա.յո՛ ունի

Plural

Յոգնակի

We do have Ա.յո՛ ունինք
You do have Ա.յո՛ ունիք
They do have Ա.յո՛ ունին

Indefinite Imperfect

Անորոշ անկատար

Singular

Եզակի

I had Ունէի
Thou hadst Ունէիր
He had Ունէր

<i>Plural</i>	Յոգևակի
We had	Ունէինք
You had	Ունէիք
They had	Ունէին
<i>Definite Կ-ի Continued Imperfect</i>	Որոշեալ կաւ շարունակեալ անկասար
<i>Singular</i>	Եզակի
I was having	Ունէի
Thou wast having	Ունէիր
He was having	Ունէր
<i>Plural</i>	Յոգևակի
We were having	Ունէինք
You were having	Ունէիք
They were having	Ունէին
<i>Emphatic Imperfect</i>	Հաստատական անկասար
<i>Singular</i>	Եզակի
I did have	Այո՛ ունէի
Thou didst have	Այո՛ ունէիր
He did have	Այո՛ ունէր
<i>Plural</i>	Յոգևակի
We did have	Այո՛ ունէինք
You did have	Այո՛ ունէիք
They did have	Այո՛ ունէին
<i>Indefinite Perfect</i>	Անորոշ կասարեալ
<i>Singular</i>	Եզակի
I have had	Ունեցայ
Thou hast had	Ունեցար
He has had	Ունեցաւ
<i>Plural</i>	Յոգևակի
We have had	Ունեցանք
You have had	Ունեցաք
They have had	Ունեցան

<i>Definite Կ-ի Continued Perfect</i>	Որոշեալ կաւ շարունակեալ կասարեալ
<i>Singular</i>	Եզակի
I have been having	Ունեցած եմ
Thou hast been having	Ունեցած ես
He has been having	Ունեցած է
<i>Plural</i>	Յոգևակի
We have been having	Ունեցած ենք
You have been having	Ունեցած էք
They have been having	Ունեցած են
<i>Indefinite Pluperfect</i>	Անորոշ գերակասար
<i>Singular</i>	Եզակի
I had had	Ունեցած էի
Thou hadst had	Ունեցած էիր
He had had	Ունեցած էր
<i>Plural</i>	Յոգևակի
We had had	Ունեցած էինք
You had had	Ունեցած էիք
They had had	Ունեցած էին
<i>Definite Կ-ի Continued Pluperfect</i>	Որոշեալ կաւ շարունակեալ գերակասար
<i>Singular</i>	Եզակի
I had been having	Ունեցած էի
Thou hadst been having	Ունեցած էիր
He had been having	Ունեցած էր
<i>Plural</i>	Յոգևակի
We had been having	Ունեցած էինք
You had been having	Ունեցած էիք
They had been having	Ունեցած էին

Թէ՛ առաջին եւ Թէ՛ երկրորդ սպառնին ունին երկու ձեւ , որոց վրայ պիտի խօսուի յետոյ :

First Future

Առաջին սպառնի

Ա. Չեւ

Singular

Եզակի

I shall have
Thou wilt have
He will have

Պիտի ունենամ
Պիտի ունենաս
Պիտի ունենայ

Plural

Յոգնակի

We shall have
You will have
They will have

Պիտի ունենանք
Պիտի ունենաք
Պիտի ունենան

Բ. Չեւ

Singular

Եզակի

I will have
Thou shalt have
He shall have

Պիտի ունենամ
Պիտի ունենաս
Պիտի ունենայ

Plural

Յոգնակի

We will have
You shall have
They shall have

Պիտի ունենանք
Պիտի ունենաք
Պիտի ունենան

Second Future

Երկրորդ սպառնի

Ա. Չեւ

Singular

Եզակի

I shall have had
Thou wilt have had
He will have had

Ունեցած պիտի ըլլամ
Ունեցած պիտի ըլլաս
Ունեցած պիտի ըլլայ

Plural

Յոգնակի

We shall have had
You will have had
They will have had

Ունեցած պիտի ըլլանք
Ունեցած պիտի ըլլաք
Ունեցած պիտի ըլլան

Բ. Չեւ

Singular

Եզակի

I will have had
Thou shalt have had
He shall have had

Ունեցած պիտի ըլլամ
Ունեցած պիտի ըլլաս
Ունեցած պիտի ըլլայ

Plural

Յոգնակի

We will have had
You shall have had
They shall have had

Ունեցած պիտի ըլլանք
Ունեցած պիտի ըլլաք
Ունեցած պիտի ըլլան

POTENTIAL MOOD

ԿԱՐՈՂԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ

Indefinite Present

Անորոշ ներկայ

Singular

Եզակի

I may have
Thou mayest have
He may have

Կրնամ ունենալ
Կրնաս ունենալ
Կրնայ ունենալ

Plural

Յոգնակի

We may have
You may have
They may have

Կրնանք ունենալ
Կրնաք ունենալ
Կրնան ունենալ

Definite Continued

Ռոշնալ կամ շարունակեալ

Present

ներկայ

Singular

Եզակի

I may be having
Thou mayest be having
He may be having

Կրնամ ունենալ
Կրնաս ունենալ
Կրնայ ունենալ

<i>Plural</i>	<i>Յոգևակի</i>
We may be having	Կրնանք ունենալ
You may be having	Կրնաք ունենալ
They may be having	Կրնան ունենալ
<i>Indefinite Imperfect</i>	<i>Անորոշ անկասար</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>
I might have	Կրնայի ունենալ
Thou mightest have	Կրնայիր ունենալ
He might have	Կրնար ունենալ
<i>Plural</i>	<i>Յոգևակի</i>
We might have	Կրնայինք ունենալ
You might have	Կրնայիք ունենալ
They might have	Կրնային ունենալ
<i>Definite 1st Continued Imperfect</i>	<i>Որոշեալ կա՛մ շարունակեալ անկասար</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>
I might be having	Կրնայի ունենալ
Thou mightest be having	Կրնայիր ունենալ
He might be having	Կրնար ունենալ
<i>Plural</i>	<i>Յոգևակի</i>
We might be having	Կրնայինք ունենալ
You might be having	Կրնայիք ունենալ
They might be having	Կրնային ունենալ
<i>Indefinite Perfect</i>	<i>Անորոշ կասարեալ</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>
I may have had	Կրնամ ունեցած ըլլալ
Thou mayest have had	Կրնաս ունեցած ըլլալ
He may have had	Կրնայ ունեցած ըլլալ

<i>Plural</i>	<i>Յոգևակի</i>
We may have had	Կրնանք ունեցած ըլլալ
You may have had	Կրնաք ունեցած ըլլալ
They may have had	Կրնան ունեցած ըլլալ
<i>Definite 1st Continued Perfect</i>	<i>Որոշեալ կա՛մ շարունակեալ կասարեալ</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>
I may have been having	Կրնամ ունեցած ըլլալ
Thou mayest have been having	Կրնաս ունեցած ըլլալ
He may have been having	Կրնայ ունեցած ըլլալ
<i>Plural</i>	<i>Յոգևակի</i>
We may have been having	Կրնանք ունեցած ըլլալ
You may have been having	Կրնաք ունեցած ըլլալ
They may have been having	Կրնան ունեցած ըլլալ
<i>Indefinite Pluperfect</i>	<i>Անորոշ գերակասար</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>
I might have had	Կրնայի ունեցած ըլլալ
Thou mightest have had	Կրնայիր ունեցած ըլլալ
He might have had	Կրնար ունեցած ըլլալ
<i>Plural</i>	<i>Յոգևակի</i>
We might have had	Կրնայինք ունեցած ըլլալ
You might have had	Կրնայիք ունեցած ըլլալ
They might have had	Կրնային ունեցած ըլլալ

Definite *իմ* Continued
Pluperfect

Singular

I might have been having
Thou mightest have been having
He might have been having

Plural

We might have been having
You might have been having
They might have been having

SUBJUNCTIVE MOOD

Present

Singular

If I have
If thou have, *իմ* hast
If he have, *իմ* has

Plural

If we have
If you have
If they have

Որոշեալ *կամ* շարունակեալ
գերակատար

Եզակի

Կրնայի ունեցած ըլլալ
Կրնայիր ունեցած ըլլալ
Կրնար ունեցած ըլլալ

Յոզնակի

Կրնայինք ունեցած ըլլալ
Կրնայիք ունեցած ըլլալ
Կրնային ունեցած ըլլալ

SUBJUNCTIVE MOOD

Ներկայ

Եզակի

Եթէ ունիմ
Եթէ ունիս
Եթէ ունի

Յոզնակի

Եթէ ունինք
Եթէ ունիք
Եթէ ունին *

* Ստորադասական եղանակին ժամանակները կը շինուին՝ սահմանա-
կան եղանակին ժամանակներուն սկիզբը շարկապ մը դնելով :

IMPERATIVE MOOD

ՀՐԱՄԱՅԱԿԱՆ ԵԶԱՆԱԿ

Singular

Եզակի

Let me have
Have thou, *իմ* do thou
have
Let him have

Թող ունենամ
Ունեցիր
Թող ունենայ

Plural

Յոզնակի

Let us have
Have ye, *իմ* do ye have
Let them have

Թող ունենանք
Ունեցէ՛ք
Թող ունենան

To be *օժանդակ եւ չէզոք բայը կը խոնարհի այսպէս.*

INFINITIVE MOOD

ԱՆԲԵՒՈՅԹ ԵԶԱՆԱԿ

Present To be
Past To have been

Ներկայ ըլլալ
Անցեալ եղած ըլլալ

PARTICIPLES

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆՔ

Present Being
Past Been
Compound Past Having been

Ներկայ եղող *կամ* ըլլող
Անցեալ եղած
Անց.՝ բաղադրեալ եղած
ըլլալով

INDICATIVE MOOD

ՍԱՀՄԱՆԱԿԱՆ ԵԶԱՆԱԿ

Singular

Եզակի

I am
Thou art
He is

Եմ
Ես
Է

<i>Plural</i>	<i>Յոգնակի</i>
We are	Եմք
You are	Եք
They are	Են
<i>Imperfect</i>	<i>Անկատար</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>
I was	Էի կամ եղայ
Thou wast	Էիր կամ եղար
He was	Էր կամ եղաւ
<i>Plural</i>	<i>Յոգնակի</i>
We were	Էինք կամ եղանք
You were	Էիք կամ եղաք
They were	Էին կամ եղան
<i>Perfect</i>	<i>Կատարեալ</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>
I have been	Եղայ կամ եղած եմ
Thou hast been	Եղար կամ եղած ես
He has been	Եղաւ կամ եղած է
<i>Plural</i>	<i>Յոգնակի</i>
We have been	Եղանք կամ եղած ենք
You have been	Եղաք կամ եղած էք
They have been	Եղան կամ եղած են
<i>Pluperfect</i>	<i>Գերակատար</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>
I had been	Եղած էի
Thou hadst been	Եղած էիր
He had been	Եղած էր

<i>Plural</i>	<i>Յոգնակի</i>
We had been	Եղած էինք
You had been	Եղած էիք
They had been	Եղած էին
<i>First Future</i>	<i>Առաջին սպասնի</i>
<i>Singular</i>	<i>Ս. Ձեռ</i>
I shall be	Պիտի ըլլամ
Thou wilt be	Պիտի ըլլաս
He will be	Պիտի ըլլայ
<i>Plural</i>	<i>Յոգնակի</i>
We shall be	Պիտի ըլլանք
You will be	Պիտի ըլլաք
They will be	Պիտի ըլլան
<i>Singular</i>	<i>Բ. Ձեռ</i>
I will be	Պիտի ըլլամ
Thou shalt be	Պիտի ըլլաս
He shall be	Պիտի ըլլայ
<i>Plural</i>	<i>Յոգնակի</i>
We will be	Պիտի ըլլանք
You shall be	Պիտի ըլլաք
They shall be	Պիտի ըլլան
<i>Second Future</i>	<i>Երկրորդ սպասնի</i>
<i>Singular</i>	<i>Ս. Ձեռ</i>
I shall have been	Եղած պիտի ըլլամ
Thou wilt have been	Եղած պիտի ըլլաս
He will have been	Եղած պիտի ըլլայ

<i>Plural</i>	Յոգևակի
We shall have been	Եղած պիտի ըլլանք
You will have been	Եղած պիտի ըլլաք
They will have been	Եղած պիտի ըլլան

Բ. Չեռ

<i>Singular</i>	Եզակի
I will have been	Եղած պիտի ըլլամ
Thou shalt have been	Եղած պիտի ըլլաս
He shall have been	Եղած պիտի ըլլայ

<i>Plural</i>	Յոգևակի
We will have been	Եղած պիտի ըլլանք
You shall have been	Եղած պիտի ըլլաք
They shall have been	Եղած պիտի ըլլան

POTENTIAL MOOD

ԿԱՐՈՂԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ

<i>Present</i>	Ներկայ
<i>Singular</i>	Եզակի
I may be	Կրնամ ըլլալ
Thou mayest be	Կրնաս ըլլալ
He may be	Կրնայ ըլլալ

<i>Plural</i>	Յոգևակի
We may be	Կրնանք ըլլալ
You may be	Կրնաք ըլլալ
They may be	Կրնան ըլլալ

<i>Imperfect</i>	Անկատար

<i>Singular</i>	Եզակի
I might be	Կրնայի ըլլալ
Thou mightest be	Կրնայիր ըլլար
He might be	Կրնար ըլլալ

<i>Plural</i>	Յոգևակի
We might be	Կրնայինք ըլլալ
You might be	Կրնայիք ըլլալ
They might be	Կրնային ըլլալ

<i>Perfect</i>	Կատարեալ

<i>Singular</i>	Եզակի
I may have been	Կրնամ եղած ըլլալ
Thou mayest have been	Կրնաս եղած ըլլալ
He may have been	Կրնայ եղած ըլլալ

<i>Plural</i>	Յոգևակի
We may have been	Կրնանք եղած ըլլալ
You may have been	Կրնաք եղած ըլլալ
They may have been	Կրնան եղած ըլլալ

<i>Pluperfect</i>	Գերակատար

<i>Singular</i>	Եզակի
I might have been	Կրնայի եղած ըլլալ
Thou mightest have been	Կրնայիր եղած ըլլալ
He might have been	Կրնար եղած ըլլալ

<i>Plural</i>	Յոգևակի
We might have been	Կրնայինք եղած ըլլալ
You might have been	Կրնայիք եղած ըլլալ
They might have been	Կրնային եղած ըլլալ

SUBJUNCTIVE MOOD

ՍՏՈՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ

<i>Present</i>	Ներկայ
<i>Singular</i>	Եզակի
If I be	Եթէ ըլլամ
If thou be	Եթէ ըլլաս
If he be	Եթէ ըլլայ

Plural Յոգևակի
 If we be Եթէ լլանք
 If you be Եթէ լլաք
 If they be Եթէ լլան

Imperfect Անկատար

Singular Եզակի
 If I were Եթէ լլայի
 If thou wert Եթէ լլայիք
 If he were Եթէ լլար

Plural Յոգևակի
 If we were Եթէ լլայինք
 If you were Եթէ լլայիք
 If they were Եթէ լլային

Ուրիշ ժամանակները Սահմանականին պէս են :

IMPERATIVE MOOD Հրատեսչան եղանակ

Singular Եզակի
 Let me be Թող լլամ
 Be thou *կամ* do thou be Եղի՛ր
 Let him be Թող լլայ

Plural Յոգևակի
 Let us be Թող լլանք
 Be ye *կամ* do ye be Եղիք
 Let them be Թող լլան

To love, Սէրէլ կանոնաւոր ներգործական բայը
 կը խոնարհի այսպէս .

INFINITIVE MOOD ԱՆԵՐԵՒՈՅԹ ԵՂԱՆԱԿ

Present To love Ներկայ Սիրել
Past To have loved Անցեալ Սիրած լլալ

PARTICIPLES ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆԵ

Present Loving Ներկայ Սիրող կամ սիրելով
Past Loved Անցեալ Սիրած
Compound past Having loved Անց․ թաղադր․ Սիրած լլալ

INDICATIVE MOOD ՍԱՀՄԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ

Indefinite Present Անորոշ ներկայ

Singular Եզակի

I love Կը սիրեմ
 Thou lovest Կը սիրես
 He loves Կը սիրէ

Plural Յոգևակի

We love Կը սիրենք
 You love Կը սիրէք
 They love Կը սիրեն

Definite կամ Continued Present Որոշեալ կամ շարունակեալ ներկայ

Singular Եզակի

I am loving Կը սիրեմ
 Thou art loving Կը սիրես
 He is loving Կը սիրէ

<i>Plural</i>	<i>Յոգնակի</i>
We are loving	Կը սիրենք
You are loving	Կը սիրէք
They are loving	Կը սիրեն

<i>Emphatic Present</i>	<i>Հաստատական ներկայ</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>

I do love	Ա. յ՛՛մ կը սիրեմ
Thou dost love	» կը սիրես
He does love	» կը սիրէ

<i>Plural</i>	<i>Յոգնակի</i>
We do love	Ա. յ՛՛մ կը սիրենք
You do love	» կը սիրէք
They do love	» կը սիրեն

<i>Indefinite Imperfect</i>	<i>Անորոշ անկատար</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>

I loved	Կը սիրէի
Thou lovedst	Կը սիրէիր
He loved	Կը սիրէր

<i>Plural</i>	<i>Յոգնակի</i>
We loved	Կը սիրէինք
You loved	Կը սիրէիք
They loved	Կը սիրէին

<i>Definite Imperfect Continued</i>	<i>Որոշեալ կամ շարունակեալ անկատար</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>

I was loving	Կը սիրէի
Thou wast loving	Կը սիրէիր
He was loving	Կը սիրէր

<i>Plural</i>	<i>Յոգնակի</i>
We were loving	Կը սիրէինք
You were loving	Կը սիրէիք
They were loving	Կը սիրէին

<i>Emphatic Imperfect</i>	<i>Հաստատական անկատար</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>

I did love	Ա. յ՛՛մ կը սիրէի
Thou didst love	Ա. յ՛՛մ կը սիրէիր
He did love	Ա. յ՛՛մ կը սիրէր

<i>Plural</i>	<i>Յոգնակի</i>
We did love	Ա. յ՛՛մ կը սիրէինք
You did love	Ա. յ՛՛մ կը սիրէիք
They did love	Ա. յ՛՛մ կը սիրէին

<i>Indefinite Perfect</i>	<i>Անորոշ կատարեալ</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>

I have loved	Սիրեցի կամ սիրած եմ
Thou hast loved	Սիրեցիր կամ սիրած ես
He has loved	Սիրեց կամ սիրած է

<i>Plural</i>	<i>Յոգնակի</i>
We have loved	Սիրեցինք կամ սիրած ենք
You have loved	Սիրեցիք կամ սիրած էք
They have loved	Սիրեցին կամ սիրած են

<i>Definite Perfect Continued</i>	<i>Որոշեալ կամ շարունակեալ կատարեալ</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>

I have been loving	Սիրեցի կամ սիրած եմ
Thou hast been loving	Սիրեցիր կամ սիրած ես
He has been loving	Սիրեց կամ սիրած է

<i>Plural</i>	Յոգնակի
We have been loving	Սիրեցինք կամ սիրած ենք
You have been loving	Սիրեցիք կամ սիրած էք
They have been loving	Սիրեցին կամ սիրած են

Indefinite Pluperfect

Անորոշ գերակատար

<i>Singular</i>	Եզակի
I had loved	Սիրած էի
Thou hadst loved	Սիրած էիր
He had loved	Սիրած էր

<i>Plural</i>	Յոգնակի
We had loved	Սիրած էինք
You had loved	Սիրած էիք
They had loved	Սիրած էին

Definite 1st Continued Pluperfect

Որոշեալ կամ շարունակեալ գերակատար

<i>Singular</i>	Եզակի
I had been loving	Սիրած էի
Thou hadst been loving	Սիրած էիր
He had been loving	Սիրած էր

<i>Plural</i>	Յոգնակի
We had been loving	Սիրած էինք
You had been loving	Սիրած էիք
They had been loving	Սիրած էին

First Future

Առաջին ապառնի

Ա. Չեռ

<i>Singular</i>	Եզակի
I shall love	Պիտի սիրեմ
Thou wilt love	Պիտի սիրես
He will love	Պիտի սիրէ

<i>Plural</i>	Յոգնակի
We shall love	Պիտի սիրենք
You will love	Պիտի սիրէք
They will love	Պիտի սիրեն

Բ. Չեռ

<i>Singular</i>	Եզակի
I will love	Պիտի սիրեմ
Thou shalt love	Պիտի սիրես
He shall love	Պիտի սիրէ

<i>Plural</i>	Յոգնակի
We will love	Պիտի սիրենք
You shall love	Պիտի սիրէք
They shall love	Պիտի սիրեն

Second Future

Երկրորդ ապառնի

Ա. Չեռ

<i>Singular</i>	Եզակի
I shall have loved	Սիրած պիտի ըլլամ
Thou wilt have loved	Սիրած պիտի ըլլաս
He will have loved	Սիրած պիտի ըլլայ

<i>Plural</i>	Յոգնակի
We shall have loved	Սիրած պիտի ըլլանք
You will have loved	Սիրած պիտի ըլլաք
They will have loved	Սիրած պիտի ըլլան

Բ. Չեռ

<i>Singular</i>	Եզակի
I will have loved	Սիրած պիտի ըլլամ
Thou shalt have loved	Սիրած պիտի ըլլաս
He shall have loved	Սիրած պիտի ըլլայ

<i>Plural</i>	Յոգնակի
We will have loved	Սիրած պիտի ըլլանք
You shall have loved	Սիրած պիտի ըլլաք
They shall have loved	Սիրած պիտի ըլլան

POTENTIAL MOOD
Indefinite Present
Singular

I may love
Thou mayest love
He may love
Plural

We may love
You may love
They may love

Definite I-ſ Continued
Present
Singular

I may be loving
Thou mayest be loving
He may be loving
Plural

We may be loving
You may be loving
They may be loving

Indefinite Imperfect
Singular

I might love
Thou mightest love
He might love
Plural

We might love
You might love
They might love

Definite I-ſ Continued
Imperfect

I might be loving
Thou mightest be loving
He might be loving

ԿԱՐՈՂԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ

Անորոշ ներկայ

Եզակի

Կրնամ սիրել

Կրնաս սիրել

Կրնայ սիրել

Յոզնակի

Կրնանք սիրել

Կրնաք սիրել

Կրնան սիրել

Որոշիկ կամ շարունակիկ

ներկայ

Եզակի

Կրնամ սիրել

Կրնաս սիրել

Կրնայ սիրել

Յոզնակի

Կրնանք սիրել

Կրնաք սիրել

Կրնան սիրել

Անորոշ անկատար

Եզակի

Կրնայի սիրել

Կրնայիր սիրել

Կրնար սիրել

Յոզնակի

Կրնայինք սիրել

Կրնայիք սիրել

Կրնային սիրել

Որոշեալ կամ շարունակեալ

անկատար

Կրնայի սիրել

Կրնայիր սիրել

Կրնար սիրել

We might be loving
You might be loving
They might be loving

Indefinite Perfect

Singular

I may have loved
Thou mayest have loved
He may have loved

Plural

We may have loved
You may have loved
They may have loved

Definite I-ſ Continued
Perfect

Singular

I may have been loving
Thou mayest have been
loving
He may have been loving

Plural

We may have been loving
You may have been loving
They may have been loving

Indefinite Pluperfect

Singular

I might have loved
Thou mightest have loved
He might have loved

Կրնայինք սիրել

Կրնայիք սիրել

Կրնային սիրել

Անորոշ կատարեալ

Եզակի

Կրնամ սիրած ըլլալ

Կրնաս սիրած ըլլալ

Կրնայ սիրած ըլլալ

Յոզնակի

Կրնանք սիրած ըլլալ

Կրնաք սիրած ըլլալ

Կրնան սիրած ըլլալ

Որոշեալ կամ շարունակեալ

կատարեալ

Եզակի

Կրնամ սիրած ըլլալ

Կրնաս սիրած ըլլալ

Կրնայ սիրած ըլլալ

Յոզնակի

Կրնանք սիրած ըլլալ

Կրնաք սիրած ըլլալ

Կրնան սիրած ըլլալ

Անորոշ գերակատար

Եզակի

Կրնայի սիրած ըլլալ

Կրնայիր սիրած ըլլալ

Կրնար սիրած ըլլալ

Plural
 We might have loved
 You might have loved
 They might have loved

Յոգնակի
 Կրնայինք սիրած ըլլալ
 Կրնայիք սիրած ըլլալ
 Կրնային սիրած ըլլալ

Definite 4-5 Continued Pluperfect Singular
 I might have been loving
 Thou mightest have been loving
 He might have been loving

Յոգնակի
 Որոշեալ կաւ շարունակեալ գերակասար
 Եզակի
 Կրնայի սիրած ըլլալ
 Կրնայիր սիրած ըլլալ

Plural
 We might have been loving
 You might have been loving
 They might have been loving

Յոգնակի
 Կրնայինք սիրած ըլլալ
 Կրնայիք սիրած ըլլալ
 Կրնային սիրած ըլլալ

SUBJUNCTIVE MOOD
Present Singular
 If I love
 If thou love 4-5 lovest
 If he love

ՍՏՈՐԱԴԱՍՏԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ
 Ներկայ
 Եզակի
 Եթէ սիրեմ
 Եթէ սիրես
 Եթէ սիրէ

Plural
 If we love
 If you love
 If they love

Յոգնակի
 Եթէ սիրենք
 Եթէ սիրէք
 Եթէ սիրեն

IMPERATIVE MOOD
Singular
 Let me love
 Love thou 4-5 do thou love
 Let him love

Եզակի
 Թո՛ղ սիրեմ
 Սիրէ՛
 Թո՛ղ սիրէ

Plural
 Let us love
 Love ye 4-5 do ye love
 Let them love

Յոգնակի
 Թո՛ղ սիրենք
 Սիրեցէ՛ք
 Թող սիրեն

ԲԱՅԵՐՈՒՆ ԶԱՐՑԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՅԱՍՍԱԿԱՆ ՁԵՆԸ
 Բացասական ձեւով խոնարհուած բայերու բացասական մակբայն օժանդակին եւ բային մէջտեղ կը դրուի. զոր օրինակ, I shall not go, Պէտէ չեմ գնալ. He will not come, Պէտէ չի գնայ:

Բացասական մակբայն երբեմն սահմանական եւ ստորագասական եղանակին ներկայ ժամանակի բայերէն ետքը կը դրուի. զոր օրինակ, I have not, Չեմ. I am not, Չեմ. I love not, Չեմ սիրեր: Բայց ընդհանրապէս do եւ did օժանդակները կը դործածուին այս ժամանակներուն բացասականին մէջ. զոր օրինակ, I do not love, Չեմ սիրեր. He did not speak, Չի օրհնարէ:

Թո՛ղ աչակերտը To love բայը խոնարհէ բացասական ձեւով:

INDICATIVE MOOD
Indefinite Present Tense Singular
 I do not love

ՍԱՀՄԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ
 Անորոշ ներկայ ժամանակ
 Եզակի

Definite 4-5 Continued Present
 I am not loving

Որոշեալ կաւ շարունակեալ ներկայ ժամանակ
 Չեմ սիրեր, եւ

Emphatic Present
 Անորոշին պէս է:

Հաստատական ներկայ

Indefinite Imperfect

Անորոշ անկատար

I did not love

Զէի սիրեր, եւ

Այսպէս խոնարհէ միւս եղանակներն եւ ժամանակները:

Հարցման ձեւով խօսքի մէջ երբեմն տէր բային բայէն ետքը կը դրուի. զորօրինակ, Have I? Ուրէ՞: Am I? Ե՞. Did I? Ըրէ՞: Բայց ընդհանրապէս օժանդակին ու բային մէջտեղը կը դրուի. զորօրինակ, Do I love? Կը տէ՞. Did he go? Գնա՞ց. Have they sent? Դրէ՞ցէ՞:

Թող աշակերտը To love բայը հարցմամբ խոնարհէ:

Do I love? Կը սիրեմ

Am I loving? Կը սիրեմ

Did I love? Սիրեցի՞

Was I loving? Կը սիրէի՞

Հարցական եւ բացասական ձեւով բայերը կը չինուին այսպէս.

Նախ օժանդակ բայը դնելու է, եւ ապա տէր բային, եւ ապա բացասական մակբայը՝ բային եւ տէր բային մէջտեղ. զորօրինակ, Do I not love? Զէ՞ տէր. Am I not writing? Զէ՞ գրէր. Will he not obey? Դիտի չնուշանդէ՞: Երբեմն օժանդակը չի դրուիր. ան տեսն բայն առաջ կը դրուի. զորօրինակ, Have I not? Զուրէ՞. Heard you not? Զլուրէ՞:

Թող աշակերտը To love բայը հարցական եւ բացասական ձեւով խոնարհէ:

Do I not love? Զե՞մ սիրեր, եւ

Am I not loving? Զե՞մ սիրեր, եւ

Did I not love? Զսիրեցի՞, եւ

Was I not loving?

Զէի՞ սիրեր, եւ

Have I not loved?

Զսիրեցի՞, եւ

Never մակբայով ալ խոնարհէ:

Do I never love?

Բնաւ չե՞մ սիրեր

ԿՐԱՆՈՐԱԿԱՆ ԲԱՅ. PASSIVE VERBS

To be օժանդակ բայը բոլոր իւր փոփոխումներով ներգործական բային անցեալ ընդունելութեան առջեւ դրուելով, բայը կրաւորական կ'ընէ. զորօրինակ, To be loved, Սէրուիլ. It is written, Գրուած է. He has been killed, Սպանուած է:

To be loved կրաւորական բայը կը խոնարհի այսպէս.

INFINITIVE MOOD

ԱՆԵՐԵՆՅՑ ԵՂԱՆԱԿ

Present To be loved

Ներկայ Սիրուիլ

Past To have been loved

Անցեալ Սիրուած ըլլալ

PARTICIPLES

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

Present Being loved

Ներկայ Սիրուելով

Past Been loved

Անցեալ Սիրուած

Compound Past Having been loved

Անց. քաղաք. Սիրուած ըլլալով

INDICATIVE MOOD

ՍԱՀՄԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ

Present

Ներկայ

Singular

Եզակի

I am loved

Կը սիրուիմ

Thou art loved

Կը սիրուիս

He is loved

Կը սիրուի

<i>Plural</i>	<i>Յոգնակի</i>
We are loved	Կը սիրուինք
You are loved	Կը սիրուիք
They are loved	Կը սիրուին
<i>Imperfect</i>	<i>Անկասար</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>
I was loved	Կը սիրուէի
Thou wast loved	Կը սիրուէիր
He was loved	Կը սիրուէր
<i>Plural</i>	<i>Յոգնակի</i>
We were loved	Կը սիրուէինք
You were loved	Կը սիրուէիք
They were loved	Կը սիրուէին
<i>Perfect</i>	<i>Կասարեայ</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>
I have been loved	Սիրուեցայ
Thou hast been loved	Սիրուեցար
He has been loved	Սիրուեցաւ
<i>Plural</i>	<i>Յոգնակի</i>
We have been loved	Սիրուեցանք
You have been loved	Սիրուեցաք
They have been loved	Սիրուեցան
<i>Pluperfect</i>	<i>Իերակասար</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>
I had been loved	Սիրուած էի
Thou hadst been loved	Սիրուած էիր
He had been loved	Սիրուած էր

<i>Plural</i>	<i>Յոգնակի</i>
We had been loved	Սիրուած էինք
You had been loved	Սիրուած էիք
They had been loved	Սիրուած էին
<i>First Future</i>	<i>Առային ապանի</i>
<i>Singular</i>	<i>Ս. Ձեռ</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>
I shall be loved	Պիտի սիրուիմ
Thou wilt be loved	Պիտի սիրուիս
He will be loved	Պիտի սիրուի
<i>Plural</i>	<i>Յոգնակի</i>
We shall be loved	Պիտի սիրուինք
You will be loved	Պիտի սիրուիք
They will be loved	Պիտի սիրուին
<i>Future</i>	<i>Բ. Ձեռ</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>
I will be loved	Պիտի սիրուիմ
Thou shalt be loved	Պիտի սիրուիս
He shall be loved	Պիտի սիրուի
<i>Plural</i>	<i>Յոգնակի</i>
We will be loved	Պիտի սիրուինք
You shall be loved	Պիտի սիրուիք
They shall be loved	Պիտի սիրուին
<i>Second Future</i>	<i>Երկրորդ ապանի</i>
<i>Singular</i>	<i>Ս. Ձեռ</i>
<i>Singular</i>	<i>Եզակի</i>
I shall have been loved	Սիրուած պիտի ըլլամ
Thou wilt have been loved	Սիրուած պիտի ըլլաս
He will have been loved	Սիրուած պիտի ըլլայ

<i>Plural</i>	Յոգնակի
We shall have been loved	Սիրուած պիտի ըլլանք
You will have been loved	Սիրուած պիտի ըլլաք
They will have been loved	Սիրուած պիտի ըլլան

Բ. Զեռ

<i>Singular</i>	Եզակի
I will have been loved	Սիրուած պիտի ըլլամ
Thou shalt have been loved	Սիրուած պիտի ըլլաս
He shall have been loved	Սիրուած պիտի ըլլայ

<i>Plural</i>	Յոգնակի
We will have been loved	Սիրուած պիտի ըլլանք
You shall have been loved	Սիրուած պիտի ըլլաք
They shall have been loved	Սիրուած պիտի ըլլան

POTENTIAL MOOD

ԿԱՐՈՂԱԿԱՆ ԵԶԱՆԱԿ

<i>Present</i>	Ներկայ
<i>Singular</i>	Եզակի
I may be loved	Կրնամ սիրուիլ
Thou mayest be loved	Կրնաս սիրուիլ
He may be loved	Կրնայ սիրուիլ

<i>Plural</i>	Յոգնակի
We may be loved	Կրնանք սիրուիլ
You may be loved	Կրնաք սիրուիլ
They may be loved	Կրնան սիրուիլ

Imperfect

Անկատար

<i>Singular</i>	Եզակի
I might be loved	Կրնայի սիրուիլ
Thou mightest be loved	Կրնայիր սիրուիլ
He might be loved	Կրնար սիրուիլ

<i>Plural</i>	Յոգնակի
We might be loved	Կրնայինք սիրուիլ
You might be loved	Կրնայիք սիրուիլ
They might be loved	Կրնային սիրուիլ

Perfect

Կատարնայ

<i>Singular</i>	Եզակի
I may have been loved	Կրնամ սիրուած ըլլամ
Thou mayest have been loved	Կրնաս սիրուած ըլլաս
He may have been loved	Կրնայ սիրուած ըլլայ

<i>Plural</i>	Յոգնակի
We may have been loved	Կրնանք սիրուած ըլլաք
You may have been loved	Կրնաք սիրուած ըլլաք
They may have been loved	Կրնան սիրուած ըլլան

Pluperfect

Գերակատար

<i>Singular</i>	Եզակի
I might have been loved	Կրնայի սիրուած ըլլամ
Thou mightest have been loved	Կրնայիր սիրուած ըլլաս
He might have been loved	Կրնար սիրուած ըլլայ

<i>Plural</i>	Յոգնակի
We might have been loved	Կրնայինք սիրուած ըլլաք
You might have been loved	Կրնայիք սիրուած ըլլաք
They might have been loved	Կրնային սիրուած ըլլան

SUBJUNCTIVE MOOD

ՍՏՈՐԱԴԱՍԱԿԱՆ ԵԶԱՆԱԿ

<i>Singular</i>	Եզակի
If I be loved	Եթէ սիրուիմ
If thou be loved	Եթէ սիրուիս
If he be loved	Եթէ սիրուի

Plural

If we be loved
If you be loved
If they be loved

IMPERATIVE MOOD

Singular

Let me be loved
Be thou loved և՛ do thou
be loved

Let him be loved

Plural

Let us be loved
Be ye loved և՛ do ye be
loved
Let them be loved

Կրաւորական բայն աւելի գործածական է Անգղիկե-
րէնի քան թէ Հայերէնի մէջ:

ԲՍՅԱՍՏԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱՐՅԱԿԱՆ ՁԵՒՈՎ ԿՐԱՒՈՐԱԿԱՆ ԲԱՅԵՐ
Բացասական ձեւով կրաւորական բայերուն բացա-
սական մակբայն առաջին օժանդակէն ետքը կը դըր-
ուի զոր օրինակ, I am not loved, Ձե՛ս չիւրէր. He
will not be forgiven, Պէ՛տէ չեւրիւնաւոր:

Թող աշակերտը to be loved բայը բացասական
ձեւով խոնարհէ:

I am not loved
I was not loved
I have not been loved
I had never been loved

Յոգնակի

Եթէ սիրուինք
Եթէ սիրուիք
Եթէ սիրուին

ՀՐԱՄՅԱԿԱՆ ԵԿՆԱԿ

Եզակի

Թող սիրուիմ
Սիրուէ

Թող սիրուի

Յոգնակի

Թող սիրուինք
Սիրուեցէք
Թող սիրուին

Չեմ սիրուիր, և
Չէի սիրուիր, և
Չսիրուեցայ, և
Բնաւ սիրուած չէի, և

Հարցման ձեւերուն մէջ տէր բային առաջին օժան-
դակէն ետքը կը դրուի զորօրինակ, Has it not been
done? Չը՞յա. Had it not been sent? Չը՞լրուեցա՞ւ:

To be loved բայն հարցական ձեւով խոնարհէ
այսպէս.

Am I loved? Կը սիրուի՞մ, և
Was I loved? Կը սիրուէի՞, և
Have I been loved? Սիրուեցայ՞, և

Ever բառը գործածելով խոնարհէ՛ այսպէս.

Am I ever loved? Երբէք կը սիրուի՞մ, և
Was I ever loved? Երբէք կը սիրուէի՞, և

Բացասական հարցական խօսքերու մէջ բացասական
մակբայը տէր բային ետքը կը դրուի զորօրինակ,
Is he not hated? Ա՛նքո՞ւն չը՞. Will he not be esteem-
ed? Յո՞րէ՞ն է. Are they not envied? Նախանշե՞լ
չը՞:

To be loved բայը բացասական հարցական ձեւով
խոնարհէ այսպէս.

Am I not loved? Չեմ սիրուիր, և
Was I not loved? Չէի սիրուիր, և
Have I not been loved? Չսիրուեցայ, և
Had I never been loved? Բնաւ սիրուած չէի, և

ԱՆԳԷՍ ԲԱՅ: IMPERSONAL VERB

Հայերէն անգէմ բայը և՛ Անգղիկերէնի մէջ there
մակբայով կը շինուի, եւ there բառը և՛ նշանակու-
թեամբ հասկցուելու չէ:

There is Կայ There are Կան
There was Կար There were Կային
There has been Եղաւ There have been Եղան

There will be **Պիտի ըլլայ**
 There will be **Պիտի ըլլան**
 There will have been **Եղած պիտի ըլլայ**
 There will have been **Եղած պիտի ըլլան**

Հարցական եւ բացասական ձեւով այսպէս կ'ըլլայ:

Is there? **Կայ**
 Has there been? **Եղա՞ւ**
 Will there have been? **Եղած պիտի ըլլայ**
 There is not **Չկայ**
 Has there not been? **Չեղա՞ւ**
 Will there not be? **Պիտի չըլլայ**

It rains. It did rain. It will rain &c. **Անձրեւ կու գայ. Անձրեւ եկաւ. Անձրեւ պիտի գայ, և:**

It thunders. **Կ'որոտայ:**
 It lightens. **Կը փայլատակէ:**
 It snows. **Ձիւն կու գայ:**
 It hails. **Կարկուտ կու գայ:**
 It blows. **Հով կայ:**
 It freezes. **Կը սառի:**
 It melts. **Կը հալի:**
 It thaws. **Կը հալի (կ'ըսուի սառած դեանի համար):**
 It smokes. **Կը ծխէ:**
 It is hot to-day. **Այսօր տաք է:**
 It is cold. **Յուրտ է:**
 It may be so. **Թերեւս այսպէս է:**
 It appears so. **Այսպէս կը թուի:**

It will do. **Կ'ըլլայ:**
 It is late now. **Ժամանակն անցած է:**
 It is ten o'clock. **Ուշ է:**
 It is time to go, &c. **Ժամը տասն է:**
Երթալու ատեն է, և:

Must, Ought, Have, Get եւ Do բառերուն գործածութիւնը կը տեսնուի հետեւեալ խօսքերուն մէջ:

You must not do so. **Այսպէս ընելու չես:**
 You must obey me. **Ինձի հնազանդելու ես:**
 It must be done in season for the steamer. **Մինչեւ շոգենաւին մեկնելու ժամանակը ընցած ըլլալու է:**

Whatever be the price we must give it. **Գինը ինչ որ է տալու ենք:**
 It must be that you have been misinformed. **Սխալ հասկցած ըլլալու ես:**

Marvel not that I said unto thee, Ye must be born again. **Դուն մի զարմանար որ քեզի ըսի, Պէտք է քեզի նորէն ծնանիլ:**
 God is a Spirit: and they that worship him must worship him in spirit and in truth. **Աստուած Հոգի է, եւ իրեն երկրպագողներուն ալ պէտք է որ հոգիով ու ճշմարտութիւնով երկրպագութիւն ընեն:**

How ought I to do it? } **Ի՞նչպէս ընելու էի:**
 How should I do it? }
 How ought it to have been done? }
 How should it have been done? } **Ի՞նչպէս եղած ըլլալու էր:**
 We ought not to forget **Մոռնալու չենք զանոնք**

those who are kind to us

որ մարդասէր են առ
մեզ: .you are si

We ought in every thing
to obey God rather than
man.

Ամէն բանի մէջ առաւել
Աստուծոյ հնաշունչե-
լու ենք քան թէ մարդոց:

These things ought ye to
have done, and not to
have left the others un-
done.

Այս բաներն ընելու էիք,
եւ միւսները ձգելու
չէիք:

Have you ever been away
from home so long be-
fore?

Այսչափ առեն առնէն
դուրս գտնուած է՞ր
երբէք:

I shall have it done to-
morrow.

Վաղը լմնցուցած ըլլալու
եմ:

I shall get it done to-mor-
row.

Կրկնոց մը (էրէ) չինել տա-
լու եմ:

I must have (I must get) a
coat made.

Ժամանակին կրնաս հաս-
ցունել որ մէկտեղ եր-
թանք:

Can you have (I must get) it
done in season to go
with us?

Դերձակէ մը կրնաս բե-
րել տալ:

You might have (I must get)
one sent from a tailor's.

Բեզի հատ մը բերել տամ:

Shall I have one brought
for you?

Ժամացոյցս նորոգել տա-
լու եմ:

I must get my watch re-
paired.

Այսօր քաղաքէ թաղու եմ:

I have to go to the city
to-day.

Հարկ եղաւ ինձ ամսուսն
համար նոր գլխարկ մը
առնել:

I have had to get a new
hat for the summer.

Մենք չենք գիտեր ինչ
պատահելու էր:

I am afraid he will not
get here in season.

Վախնամ ժամանակին պի-
տի չգայ:

Make haste, and get there
as soon as possible.

Փութա, եւ գնա հոն որ-
չափ հնար է շուտ:

I fear it will get broken,
if you are not careful.

Վախնամ պիտի կոտորի,
թէ անհոգութիւն ընես:

Don't let your book get
soiled.

Գիրքը չաղտոտես:

Never let it get into this
condition again.

Այլ եւս մի թողուր որ
այս վիճակին գայ:

Get up to-morrow mor-
ning before the sun.

Վաղը առաւօտ արեւը չը
ծագած ել:

He got off with a lighter
punishment than he de-
served.

Թեթեւագոյն պատիժ
կրեց քան որչափ ար-
ժանի էր:

That will do.

Կ'ըլլայ բաւական:

That won't do.

Չըլլար:

How do you do?

Ի՞նչպէս էք:

How are you?

Do you see how much better
I feel now than I did
before?

I shall go if you do.

Կ'երթամ, եթէ դուն կ'եր-
թաս:

I shall send unless you do.

Եթէ դուն չես գրկեր, ես
կը ղրկեմ:

I shall stay as long as they
do.

Պիտի կենամ, որչափ ա-
նոնք կը կենան:

He does not write as well
as you do.

Այնչափ աղէկ չի գրեր,
որչափ դուն:

They study more than they should do. *Կը գրադին ուսման աւելի քան որչափ պարտին :*
 You can learn as easily as she does. *Այնպէս դիւրաւ կրնաս սորվիլ ինչպէս նա :*

Do բառը շատ անգամ կը դործածուի նաեւ այլա- չանքի մը զօրութիւնը սաստկացնելու համար . ինչպէս ,
 Do come and see us. } *Եկ՛ուր եւ տես զմեզ :*
 Come and see us, do. }
 Do do as I ask you. *Ըրէ՛ , ըրէ՛ ինչ որ կը խընդ- րեմ :*
 Do let him do as he wishes. *Թո՛ղ տուր որ ընէ՛ ինչպէս կ'ուզէ :*

ԲԱՅՅԵՐՈՒՆ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐԸ ԵՒ ԺԱՄՈՆԱԿՆԵՐԸ
 ԲԱՅԱՏՐՈՂ ԽՍՍՔԵՐ

He is not at home. *Տունը չէ :*
 Are you well to-day ? *Այսօր աղէկ ես :*
 What is he doing ? *Ի՞նչ կ'ընէ :*
 She is getting better. *Երթալով կ'աղեկնայ :*
 He grows worse daily. *Օրէ՛ օր կը դէ՛նայ :*
 They are going away. *Կը մեկնին :*
 I am going to do it. *Ընելու վրայ եմ :*
 He is about doing it. *Ընելու վրայ է :*
 The vessel is discharging her cargo. *Նաւը կը պարպէ բեռը :*
 Why do you not do as I tell you ? *Ի՞նչու համար չես ըներ այնպէս ինչպէս կ'ըսեմ :*
 What are you laughing at ? *Ի՞նչ կը խնդաս :*
 What are you thinking of ? *Ի՞նչ կը խորհն :*

That ship sails well. *Այդ նաւն աղէկ կ'երթայ :*
 I think you are mistaken. *Կարծեմ սխալ ես :*
 The worst is that he never does any better. *Գէշն այն է որ բնաւ քան զայս աղէկ չըներ :*
 To do good is the way to get good. *Բարիք ընդունելու միջոցն է բարիք ընել :*
 He does try, but he never succeeds. *Կը ջանայ , բայց բնաւ չի յաջողիր :*
 It is said that he is writing a book. *Կ'ըսուի թէ գիրք մը կը գրէ :*
 What ails that man ? *Այդ մարդն ի՞նչ ունի :*
 Is he sick ? *Հիւանդ է :*
 When are you going to begin ? *Ե՞րբ պիտի սկսիս :*
 When it is done it changes to a red (color). *Երբ կը լիննայ , գոյնը կարմիր կը փոխուի :*

A man was killed last week. *Անցեալ շաբթու մարդ մը սպանուած էր :*
 A man has been killed this week. *Այս շաբթու մարդ մը սպանուեցաւ :*
 The ship sailed on the first of the month. *Նաւն ամսուն անսլին օրը ելաւ :*
 The ship has sailed to day. *Նաւն այսօր ելաւ :*
 The sun rose at just six this morning. *Այս առաւօտ արեգակը ճիշդ ժամը վեցին ծագեցաւ :*
 He went some time ago. *Բաւական ժամանակ է որ մեկնեցաւ :*
 He has not yet gone. *Տակաւին չգնաց :*
 I saw him yesterday. *Երէկ տեսայ զնա :*

I have seen him since yesterday.

I have not seen him at all.

I wrote to my brother before he left.

I have written to my brother since he left.

I have been writing, but my letter is not yet finished.

He was travelling when I first saw him.

He has been travelling for his health.

I did not know him when he called.

I have known him for many years.

At that time he was humble and modest.

He has now become proud and arrogant.

Science made great progress in the last century.

Wonderful inventions and discoveries have been made during the present century.

Երէկուան եւ այսօրուան միջոցին տեսայ զնա: Բնաւ տեսած չեմ զնա: Եղբորս նամակ մը գրեցի անոր ճամբայ ելլելէն յառաջ:

Եղբորս նամակ մը գրեցի անոր ճամբայ ելլելէն ետքը:

Կը գրեմ, բայց նամակս դեռ աւարտած չէ:

Ծամբորդութիւն կ'ընէր, երբ առաջին անգամ տեսայ զնա:

Իւր առողջութեանը համար ճամբորդութիւն ըրած է:

Երբ մեզի տեսութեան եկաւ՝ չճանչցայ զնա:

Շատ տարի կայ որ կը ճանչնամ զնա:

Այն ատեն խոնարհ եւ համեստ էր:

Հիմա հպարտ եւ ամբարտաւան եղած է:

Վերջին դարուս մէջ գիտութիւնը մեծ յառաջադիմութիւն ըրաւ:

Այս դարուս մէջ զարմանալի հնարք եւ գիւտեր եղան:

He has gone out.

He went to the city.

She sent me a letter.

I have received his message.

The clock has run down.

I wound it up on Monday.

Did you not see his meaning?

Have you heard from your sister?

When did you arrive?

How long have you been here?

It is three years since I came.

What were you saying just now?

What were you about to say?

Where have you been so long?

Have you heard the news?

I did it as well as I knew how.

He did say as I told you.

Why have you not done as I directed?

He has already done a great deal of harm.

He has been dead about two years.

Դուրս ելած է:

Քաղաք գնաց:

Նամակ մը զրկեց ինձի:

Անոր զրկած լուրն ընդունած եմ:

Պատի ժամացոյցը կեցած է:

Երկուշաբթի լարեցի:

Հասկցա՞ր միտքը:

Քրոջմէջ լսած եմ:

Ե՞րբ եկար:

Ո՞րչափ ատեն է որ հոս ես:

Երեք տարի է որ հոս եկած եմ:

Ի՞նչ կ'ըսէիր հիմա:

Ի՞նչ պիտի ըսէիր:

Այսչափ ատեն ո՞ւր էիր:

Լուրը լսեցի՞ք:

Ըրի այնպէս ինչպէս որ գիտէի:

Ըսաւ՝ ինչպէս որ քեզի ըսի:

Ինչո՞ւ համար չըրիր իմ խօսքիս համեմատ:

Արդէն շատ վնասներ գործած է:

Երկու տարի է որ մեռած է:

Where were you last year at this time ?

Անցեալ տարի այս ատեն
ո՞ւր էիր :

I was just about doing it. I was just about to do it. I was just going to do it.

Բնեւում վրայ էի :
Իմ դարձն ատաջ գացած էր :

He had gone before I reached there.

Իմ դարձն ատաջ գացած էր :

I arrived before he had left.

Անոր մեկնելէն առաջ հասայ :

I saw him before he had seen me.

Տեսայ զնա երբ դեռ նա զիս տեսած չէր :

They had not sailed when I last heard from them.

Մեկնած չէին, երբ վերջին անգամ լսեցի անոցմէ :

Had you never told it before ?

Առաջ բնաւ ըսած չէիր :

He will be there as soon as you are.

Երբ հասնիս, հոն պիտի գտնես զնա :

They will go as far as England.

Մինչեւ Անգլիա պիտի երթան :

If you are not there I shall not wait.

Եթէ հոն չգտնուիս, չեմ սպասեր :

I will act according to your advice.

Քու խորատիզ համեմատ պիտի ընեմ :

He shall do it whether he wishes or not

Կամայ ակամայ պիտի ընէ :

I shall not go so long as you stay.

Ցորչափ հոս ես, պիտի չերթամ :

To-morrow he will have been gone three weeks.

Վաղը երեք շաբաթ է որ գնաց :

So soon as I get letters I shall start for Malta.

Երբ նամակ ընդունիմ, իսկոյն կը մեկնիմ Մալթա երթալու :

As soon as I hear I will let you know.

Երբ կը լսեմ, իսկոյն կ'իմացունեմ քեզ :

As long as you do so he will do the same.

Ցորչափ դուն այդպէս կ'ընես, նոյնը պիտի ընէ եւ նա :

The wind may prevent our going.

Թերեւս հոգն արգելք ըլլայ մեր երթալուն :

You may do as you please in regard to it.

Այն բանը ինչպէս կ'ուզես այնպէս ըրէ :

What men have done they can now do.

Մարդիկ ինչ որ ըրած են, հիմա եւս կրնան ընել :

I could not do as I wished in the case.

Այն բանը չկրցայ ընել ինչպէս որ կ'ուզէի :

He neither could nor would pay his debts.

Ո՛չ կրնար եւ ոչ ալ կ'ուզէր հատուցանել իւր պարտքը :

I would gladly gratify you if I could.

Ուրախութեամբ կը հաճեցնէի քեզ, եթէ կարող ըլլայի :

I would have sent it, if I had had an opportunity.

Եթէ պատահութիւն ունենայի, կը զրկէի :

I would have written to you if I could have found time.

Եթէ ժամանակ գտնէի, քեզի կը գրէի :

If you were unjust in one ease, you would be in another.

Եթէ մէկ բանի մէջ անիրաւ ըլլայիր, ուրիշ բանի մէջ ալ կ'ըլլայիր :

If he had done it, he would not have denied it.

If I had not known, I should have not spoken so confidently.

If I were not so busy, I would attend to you.

Were there no sin, there would be no death.

If we were not sinners, we should experience no sorrow.

Were we as holy as the angels, we should be as happy as they.

It would have been better, had we attended to the matter sooner.

But for my help, he would have been drowned.

Had you been in my place, would you have done as I did?

Would that you knew what was for your good!

I should be glad to help you, if it were in my power to do so.

Suppose it should turn out otherwise, what would you do?

I should rather have seen him in his grave than

Եթէ ըրած ըլլար այն բանը, չէր ուրանար:

Եթէ չգիտնայի, այնպէս զստահութեամբ չէի խօսեր:

Եթէ զբաղած չըլլայի, միտ կը դնէի:

Եթէ մեղք չըլլար, մահ չէր ըլլար:

Եթէ մեղաւոր չըլլայինք, չէինք գիտնար թէ ինչ է տրամուխիւն:

Եթէ հրեշտակներուն պէս սուրբ ըլլայինք, անոնց պէս երջանիկ կ'ըլլայինք, լաւագոյն կ'ըլլար, եթէ գործը շուտով տեսնէինք:

Առանց իմ օգնութեանս պիտի խեղդուէր:

Եթէ իմ տեղս դուն ըլլայիր, կ'ընէիր ինչպէս ես ըրի:

Երանի թէ գիտնայիր ինչ որ քեզի օգտակար է:

Եթէ կարող ըլլայի, ուրախութեամբ կ'օգնէի քեզ:

Եթէ զխառնածով գործը ուրիշ կերպ դառնար, ինչ կ'ընէիր:

Կ'ուզէի մանաւանդ գերեզմանին մէջ տեսնել

in that condition.

I would rather he would come here than go to any other place.

As he would have died by doing nothing, so he would have died by not doing the right thing.

No one but he would have dared make the attempt, or could have succeeded in it.

Into what dreadful sins should we not have been plunged, if God had not restrained us!

If I had known this at first, I would never have taken you into my ship although you had given me a thousand pieces of gold.

It may be that other circumstances would have hardened his heart.

Oh! if I had known what was for my good! I should not have wasted my time in pursuing folly.

դնա, քան այդ վիճակին մէջ:

Կ'ուզէի մանաւանդ որ հոս գար, եւ ուրիշ տեղ չերթար:

Ինչպէս որ պիտի մեռնէր եթէ բան մը չընէր, նոյնպէս պիտի մեռնէր, եթէ չընէր ինչ որ արժան էր ընել:

Նա միայն եւ ոչ այլ ոք կը համարձակէր այս փորձն ընել, եւ կրնար յաջողիլ այս բանին մէջ:

Եթէ Աստուած զմեզ չը պահէր, ինչ սոսկալի մեղաց մէջ կ'լինայինք:

Եթէ առաջուց գիտնայի, ոչ երբէք քեզ նաև կ'առնէի, թէեւ հազար սօկի տայիր:

Թերեւս ուրիշ պարագաներ անոր սիրտը խստացունէին:

Ահ, եթէ գիտնայի թէ ինչ էր ինձի օգտակար, ունայն բաներու ետեւէ ըլլալով չէի կորսնցունէր ժամանակս:

There is a wide distinction between thinking that we ought to be grateful, and actually exercising gratitude.

There is also a great difference between having the meaning of a prayer in the mind, and having the feelings and desires which it expresses in the heart.

He that being often reproved hardeneth his neck, shall suddenly be destroyed, and that without remedy.

Խորհիլ թէ պէտք է երախտագէտ ըլլալ, եւ արդեամբ երախտագէտ ըլլալ շատ տարբեր բաներ են :

Նաեւ աղօթք բառին նշանակութիւնը գիտնալ, եւ աղօթքի զգացումները եւ իղձերն արդեամբ ունենալ շատ տարբեր բաներ են :

Այն որ շատ անգամ յանդիմանուելէն ետքը տակաւին կը խտտացունէ իւր պարանոցը, պիտի կործանի յանկարծ եւ առանց դարմանի :

Ը. ՅՈՂՈՎՈ ՄԱԿԱՅԻ : VIII. THE ADVERB

Կան մակբայներ որ ածականի պէս աստիճաններ ունին . ինչպէս , soon , շուր . sooner , աւել շուր . soonest , աւելն շուր . often , յաճախ . oftener , աւել յաճախ . oftenest , յաճախոյն :

Մակբայներն իրենց նշանակութեան համեմատ այլ եւ այլ կարգ կը բաժնուին . ինչպէս ,

4. OF NUMBER.

Ա. ԹՈՒՍԿԱՆ

Once Անգամ մը կամ մի անգամ
Twice Երկու անգամ կամ երկիցս

Thrice Կո՛ւ three times Երեք անգամ կամ երիցս
Four times, &c. Չորս անգամ կամ չորիցս, ևն

2. OF ORDER

Բ. ԴՍՍՍԿԱՆ

Firstly Նախ
Secondly Երկրորդ
Thirdly Երրորդ
Lastly Վերջապէս
Finally, &c. Հրուսկ յետոյ, ևն

3. OF PLACE

Գ. ՏԵՂԱԿԱՆ

Here Հոս , աստ
There Հոն , անդ
Hither Դէպ ի հոս , յայսկոյս
Thither Դէպ ի հոն , յայնկոյս
Where Ուր
Elsewhere Այլուր
Nowhere Ո՛չ ուրեք
Every where Ամէն տեղ , ամենայն ուրեք
Any where Ինչ եւ իցէ տեղ , ուր եւ իցէ
Some where Տեղ մը , ուրեք
Up Վեր
Upward Դէպ ի վեր
Down Վար
Downward Դէպ ի վար
Above Ի վեր , ի վերոյ
Below Վար , ատորեւ
Before Յառաջ
Behind Յետոյ
Forward Յառաջ կոյս
Backward Յետ կոյս , ետ ետ
Sideways Ի կողմանէ
Whence Ուսկից , ուստի
Hence Այս տեղէն , աստի
Thence Այն տեղէն , անտի

Wherever *Ո՛ւր որ, ո՛ւր եւ*
 Whither *Ո՛ւր*
 Whithersoever, &c. *Ո՛ւր որ, եւ*

4. OF TIME

Դ. ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԱՆՆԵՐ

Now *Հիմա, այժմ, արդ*
 Just now *Ճիշդ հիմա, արդ խակ*
 To-day *Այսօր*
 Yesterday *Երէկ*
 To-morrow *Վաղիւ*
 Lately *Մօտերս*
 Recently *Մօտ ժամանակ*
 Heretofore *Ասկէ առաջ, յառաջագոյն*
 Hitherto *Մինչեւ ցարդ*
 Long ago } *Շատ առեմէ, ի վաղուց հետէ*
 Long since }
 Once *Անգամ մը, ժամանակաւ*
 Not yet *Դեռ ոչ*
 Hereafter *Ասկէ ետքը, այսուհետեւ*
 Henceforth *Այսուհետեւ*
 Henceforward *Յայսմ հետէ*
 By and by *Ետքը (մէկ պահեկէն)*
 Soon *Շուտով, վաղ*
 Presently *Հիմա, այժմիկ*
 Immediately *Անմիջապէս, խիղոյն*
 Instantly *Առժամայն (անիմիջապէս)*
 Seldom *Դուրս ուրեք*
 Always *Միշտ*
 Ever *Երբէք*

5. OF QUALITY & MANNER

Ե. ՈՐՍԱԿԱԿԱՆՆԵՐ

Wisely *Իմաստութեամբ*
 Foolishly *Յիմարտարար*
 Badly *Գէշ, չարաչար*

Well *Աղէկ*
 Quickly *Արագ արագ*
 Slowly *Կամայ կամայ*
 Justly, &c. *Արդարութեամբ, եւ*

6. OF AFFIRMATION.

Զ. ԱՏՈՐԱՍԱԿԱՆՆԵՐ

Yes *Այո՛*
 Yea *Այո՛ արդարեւ*
 Certainly *Ստուգիւ*
 Surely *Անշուշտ*
 Undoubtedly *Առանց տարակուսի*
 Doubtless *Անտարակոյս*
 In truth, truly, really, verily, indeed, &c. *Ճշմարտիւ, ճշմարտապէս, ստուգիւ, հաւաստեալ, արդարեւ, եւ*

7. OF NEGATION.

Է. ԲԱՅԱՍԱԿԱՆՆԵՐ

No, nay, not *Ո՛չ*
 Not at all *Ո՛չ բնաւ*
 In no wise, not in the least, &c. *Ամենեւին, եւն.*

8. OF DOUBT

Ը. ԵՐԿԲԱՅԱԿԱՆՆԵՐ

Perhaps *Գուցէ, թերեւս*
 Possibly *Հնար է թէ*
 Peradventure &c. *Եթէ երբէք, եւն.*

9. OF INTERROGATION

Թ. ՀԱՐՅԱԿԱՆՆԵՐ

Why? Wherefore? *Ինչո՞ւ համար, ընդէ՞ր*
 How? *Ի՞նչպէս*
 When? *Ե՞րբ*
 Where? *Ո՞ւր, եւն*

10. OF COMPARISON

Ճ. ԲԱՂԴԱՅԱԿԱՆՆԵՐ

More *Աւելի*
 Most *Ամենէն աւելի, աւելագոյն*

Better	Աւելի աղէկ
Best	Ամենէն աղէկ, լաւագոյն
Worse	Աւելի գէշ
Worst	Ամենէն գէշ, չարագոյն, յուեգոյն
Almost	Գրեթէ
Less	Պակաս, նուազ
Least	Նուազագոյն
Alike	Նման
Very	Շատ, յոյժ
Exceedingly, &c.	Կարի, եւն:
Կան նաեւ ուրիշ մակբայներէ եւ բառերէ շինուած մակբայներ. ինչպէս,	
At first	Ի սկզբան
At last	Ի վերջոյ
At least	} Գոնէ, գէթ
At the least	
At most	} Առ առաւելն
At the most	
At all events	} Զխորդ եւ իցէ
At any rate	
At once	Մէկէն, անդէն
At best	Ամենէն (եւ) լաւը
At worst	Ամենէն (եւ) գէշը
At random	Ըստ պատահման, յանդէտս
At a venture	Ըստ գիպաց, ըստ բռնիտի
Above all	Ի վեր բան զամենայն
First of all	Նախ քան զամենայն
Last of all	Յետոյ քան զամենայն
In the first place	Նախ եւ առաջ
In the next place	Երկրորդ, յետոյ
In the last place	Ի վերջոյ
In whole	Ընդ ամենայն

In part	Ըստ մասին, քիչ մը
In jest	} Կատակով, ընդ խաղ (շտա)
In joke	
In earnest	Իրաւ
In order	Կարգաւ, ըստ կարգի
In time	} Ժամանակին
In season	
In this respect	Այս կողմանէ
In every respect	Ամենայնիւ, բոլորովին
On the whole	Ըստ ամենայնի
On this side	Այս կողմը
On that side	Այդ կողմը
On all sides	Ամէն կողմը
All around	Զորս կողմը, շուրջանակի
This way	Դէպ այս կողմը, ասկէ
That way	Այդ կողմը, ասկէ
The other way	Միւս կողմը
Not so	Ոչ այսպէս
Step by step	Ոտն առ ոտն
By degrees	Կամայ կամայ, տակաւ
Gradually	Կամայ կամայ, տակաւ
By turns	Կարգաւ
By little and little	Քիչ քիչ, փոքր առ փոքր
By all means	Բոլորովին, անշուշտ
By no means	Ամենեւին, ընաւ
By day	Յորեկը
By night	Գիշերը
Night and day	Գիշեր ցորեկ
From day to day	Օրէ օր
Every day	Ամէն օր
In a day's time	Օրը
In the course of the day	Օրուան մէջ
Once a day	Օրն անգամ մը

One dollar a day	Օրը թալէր մը
Daily	Օրական, ամէն օրուան
Nightly	Գիշերուան
At noon	Կէս օրին
At night	Գիշերը
At midnight	Կէս գիշերուն
In the morning	Առաւօտուն
This morning	Այս առտու
This evening	Այս երեկուն
To-night	Այս գիշեր
To-day	Այս օր
Yesterday	Երէկ առաւօտ
Last evening	Երէկ գիշեր
To-morrow morning	Վաղը առտու,
Day after to-morrow	Վաղը չէ՛ միւս օր
Day before yesterday	Երէկ չէ՛ առջի օրը, եռանդ
Last week	Անցեալ շաբթու
Next week	Գալ շաբթու
A week ago yesterday	Անցեալ շաբթու երէկուան օրը
Yesterday week	
A week from to-morrow	Գալ շաբթու վաղուան օրը
To-morrow week	
A fortnight from day	Այսօրուընէ երկու շաբաթ ետքը
This day fortnight	
An hour ago	Ժամ մը առաջ
An hour hence	Ժամէ մը
After an hour	Ժամէ մը ետքը
In the mean while	Այն միջոցին
In the mean time	
Once in a while	Ժամանակ ժամանակ
Occasionally	Երբեմն երբեմն
Now and then	Երբ օր ըլլայ, երբեմն
At present	Առ այժմ

For the present	Հիմա
On a sudden	Յանկարծ
The first time	Առաջին անգամ
The next time	Երկրորդ անգամ
Several times	Այլեւայլ ժամանակ
As many times	Որչափ անգամ որ
So many times	Այսչափ անգամ
How many times?	Քանի՞ անգամ
How often?	Քանի՞ անգամ
Altogether	Բոլորովին
All together	Միանգամայն, համօրէն
One at a time	Մի առ մի
One piaster a piece	Հատը մէկ դահեկան
Three in a row	Երեք երեք
One by one	Մի առ մի
Two by two	Երկու երկու
One after another	Իրարու ետեւ
One before another	Իրարմէ առաջ
On purpose, intentionally	Դիտմամբ
Alternately	Մերթ մին մերթ միւսը
Mutually	Փոփոխակի
Reciprocally	Փոխադարձ կերպով
Topsy-turvy	Տակնուվրայ, վեր ի վայր

Որակական մտերայները շատ են, եւ ընդհանրապէս անականակներէ կը շինուին, Եւ առնելով իրենց վերջը:

Too մակրայը որ Հայերէն չի թարգմանուիր՝ առաւելութիւն կամ բողբոսութիւն կը ցուցնէ. ինչպէս, I have walked too far, Շատ ճախայ քայլէք, այսինքն, farther than I ought to have walked, կամ than was good for me, Ինչպէս անբարեւոյն:

Երբ too մակրայը բայի քով կը դրուի, նաեւ եւ ալ կը նշանակէ. ինչպէս, He has gone too, Գնաց և նա:

Off բառը բաժանում էւ զատուիլ կը ցուցնէ . ինչպէս , Cut me off a piece, Կտոր մը կտրէ ինձի համար . It is far off, Ծառ հեռու է :

Up բառը երբեմն մասնաւոր կերպով կը գործածուի, եւ կատարել կամ հատցունել կը ցուցնէ . ինչպէս , Eat it up, Բարբէ կեր . Fill it up, Մինչ քերանք լեցուր :

Երկու there բառ կայ , որոց մին կը նշանակէ հն , եւ միւսը to be բային հետ կը գործածուի . ինչպէս , There is, Կայ . There are, Կան . There was, Կար . There were, Կային . There will be , Պէտէ ըլլայ , There was nothing there, Հն բան չկար , Եւն :

Թ . ՅԱՂԱԳՍ ՆԱԽԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

IX. THE PREPOSITION

Նախադրութիւն այն մասն բանին է , որ կը ցուցնէ անուան կապակցութիւնը բայի կամ ուրիշ անուան հետ :

Հայերէնի հոլովներէն ոմանք Անգղիերէն նախադրութիւններով կը շինուին : Սեռական հոլովը կը շինուի of նախադրութեամբ . ինչպէս , The will of God, Աստուծոյ կամքը . Տրականը՝ to նախադրութեամբ . ինչպէս , He goes to Paris, Փարիզ կ'երթայ . Բացասականը՝ from ու . ինչպէս , He came from Paris, Փարիզէն եկաւ . Գործիականը՝ by կամ with նախադրութեամբ . ինչպէս , It is turned by water, Ջուրով կը դառնայ . He did it with his hand, Իր ձեռով ըրաւ : Այն նիւթերն որոցմէ ինչեւիցէ բան կը շինուի՝ of նախադրութիւնը կ'անուանեն . ինչպէս , It is made of glass, Ապակէ շինուած է :

Միւս նախադրութիւններն են հետեւեալները .

For	Համար	Above	Վեր , առաջ
In	Մէջ	Over	Վրայ
Into	Ներս	Below	Վար
With	Հետ	Down	Վար
Within	Ներսիդին	Among , amongst	Մէջ
Without	Դուրսիդին	Concerning	Վերաբերեալ
Without	Առանց	Out, without	Դուրս
Near, nigh	Մօտ	Through	Մէջէն
On, upon	Վրան	During	Ատենը
Before	Առաջ	Belonging to	Վերաբերեալ
After	Ետքը	With respect	to
Until, till	Մինչեւ	As to	} Ըստ , համար , վասն
Toward	Դէպ ի	In respect to	
Between	Մէջտեղ , ի մէջ	With regard to	
Except	Բաց ի	In regard to	
Beside, besides	Ի զատ , թող	Concerning	} Գտնուածով
Against	Դէմ	Respecting	
At	Մէջ , վրայ	On account of	} Փոխանակ
Behind	Ետին	Instead of	
Before	Առջեւը	Out of	} Չունենալով , դուրս
Beyond	Անդին		
According to	Ըստ		

Into նախադրութիւնն in նախադրութիւնէն տարբեր է . into դուրսէն ներս շարժում կը ցուցնէ . ինչպէս , He went into the garden, Պարտէշը բնայ . He is walking in the garden, Պարտէշէն մէջ կը պտտի :

Up , down , at , off մասնիկներ , որ մակրայ կամ նախադրութիւն են , շատ անգամ բայերու հետ մասնաւոր կերպով կը գործածուին : Անոնց յատուկ նշանակութիւնները բացատրուած են հետեւեալ խօսքերուն մէջ :

Stand up.
 Get up, }
 Rise. }
 Sit down.
 Sit up.
 Pick up your pen.
 The house burned down.
 The village is all burned up.
 Burn up the papers.
 The fog clears up.
 The rain will soon hold up.
 Eat it up.
 The meat is cut, but is not cut up.
 See the birds pick up the seeds on the ground
 Pick up the wick of the lamp.
 The fire has gone out.
 Blow out the light.
 He went out, but I do not know where.
 The horse kicked at me, but did not hit me
 The cow is breaking down the hedge.
 A party of rowdies broke up the meeting
 Hold on; don't let go.
 Look out that you don't get hurt.
 Lift up your head.

Ուրբի վրայ կեցիր :
 Ուրբ ել :
 Նստէ :
 Շիտակ նստէ :
 Գրիչդ առ կամ վերցուր :
 Տունը այրեցաւ : -
 Բոլոր գիւղն այրեցաւ (մութիր գարձաւ) :
 Թուղթերն այրէ :
 Մառախուղը կ'անցնի :
 Անձրեւը հիմա կը կտրի :
 Բոլորը կեր :
 Միսը կտրուած է , բայց մանրուած չէ :
 Տես , թռչունները գետնէն կը ժողվեն սերմերը :
 Կանթեղին սրատրոյկը վեր առ :
 Կրակը մարեցաւ :
 Ճրագը մարէ :
 Դուրս ելաւ , բայց չեմ գիտեր ուր գնաց :
 Ձին կից նետեց ինձի , բայց ինձի չդպաւ :
 Կովը կը փլցունէ ցանկը :
 Խուփ մը սրիկաներ ժողովը կոխեցին :
 Բռնէ , թող մի տար :
 Նայէ որ չջնասուխա :
 Գլուխդ վեր բռնէ :

He lives up to his income.
 I made up my losses by subsequent gains.
 He winks at me.
 He nods at you.
 I paid off my servant.
 I hope it will turn out well in the end.
 A man is not always well off when he has money.
 You may leave off that work and do this.
 Never leave until tomorrow what can be done to-day.

Իւր բոլոր եկամուտը ծախք կ'ընէ :
 Յետոյ շահելով առջի կորուստներուս տեղը լեցուցի :
 Ինձի աչք կ'ընէ :
 Բեզի նշան կ'ընէ :
 Ծառայիս վարձքը վճարեցի :
 Յոյս ունիմ թէ վերջը ազէկ պիտի ըլլայ :
 Մարդ ստակ ունենալով միշտ աղէկ վիճակի մէջ չըլլար :
 Այդ գործը կրնաս թողուլ եւ սա ընել :
 Ինչ որ այսօր կրնաս ընել՝ երբէք վաղուան մի թողուր :

Ածականներու հետ գործածելի նախադրութիւնք կը տեսնուին հետեւեալ օրինակներուն մէջ :
 Able to read կարդալու կարող
 Absent from home Հեռի ի տանէ
 Acceptable to me Ընդունելի ինձ
 Accessible to every one Մատչելի առ ամենեւին
 Accessary to the crime Հաղորդ յանցանայ
 Accordant with truth Ծմարատութեան համաձայն
 Accursed of God Աստուծոյ անիծեալ
 Accountable }
 Amenable } to God for
 Answerable } our conduct
 Responsible } մար

Acquirable by man	Մարդոցմէ ստանալի
Adequate to account for it	Անոր պատճառը ցուցընելու բաւական
Adverse to success	Յաջողութեան հակառակ
Agreeable to reason	Բանին համաձայն
Antagonistic to the Gospel	Աւետարանին թշնամի
Antecedent to the event	Դիպուածէն առաջ
Anterior to that	Ատկէ առաջ
Anxious	} to get riches } for riches
Apparent to any one	
Applicable to the subject	Ամենուն յայտնի
Approachable by water	Այս նիւթին յարմար
Ascertainable by investigation	Ջուրով (նաւով) մերձենալի
Ascribable to human agency	Քննութեամբ ստուգելի
Attainable by labor	Մարդկային փութոյ ընծայելի
Attributable to bad conduct	Աշխատութեամբ ստանալի
Avers to what is good	Չար վարուց ընծայելի
Benevolent to man	Հակառակ բարւոյ
Capable of use	Բարերար առ մարդիկ
Careful for nothing	Գործածութեան յարմար
Careful of his money	Ամէն բանի մէջ անհոգ
Certain of success	Իր ստակին հոգ տանող
Characteristic of the man	Յաջողելու սարոյգ
Commemorative of great deeds	Մարդու յատուկ երեւելի գործերու յուշարար
Confident of triumph	Վստահ ի յաղթութիւն
Confirmatory of our views	Մեր գաղափարները հաստատող
Conformable to rule	Կանոնի համաձայն

Congruous with what he said	Համեմատ անոր խօսքին
Consequent on such doings	Այսպիսի գործերէ յառաջ եկած
Consistent with truth	Ճշմարտութեան համաձայն
Contradictory of his statement	Հակառակ իւր խօսքին
Contrary to his wishes	Հակառակ իւր բաղձանաց
Corrective of error	Ուղղիչ սխալանաց
Corroborative of their declaration	Անոնց վկայութիւնը հաստատող
Courteous to, kind towards, others	Քաղցր առ այլս
Covetous of fame	Համբաւի ցանկացող
Decisive of the question	Խնդիրը որոշող
Deducible } from the premises	Նախադասութենէն յառաջ գալու
Derivable }	
Dependent on God	Աստուծոյ կախեալ
Deserving of blame	Մեղադրանաց արժանի
Devoid of merit	Ջուրկ արժանաւորութենէ
Difficult of performance	Դժուարին կատարելու
Diligent in study	Փոյթ ուսման
Dissuasive from evil	Չգուշացուցիչ ի չարէ
Distant from home	Տունէն հեռու
Distasteful to me	Ինձ անհաճոյ
Distinct from that	Ատկէ զատ
Divergent from each other	Իրարմէ բացուած
Dutiful to parents	Ծնողաց հնազանդ
Eager to go	Երթալու յօժար
Earnest	} to obtain it } in the pursuit
Easy to learn	
	Սորվելու դիւրին

Envious of another's good	Ուրիշին բարեաց նախան- ձող
Equal to mine	Իմինիս հաւասար
Equi-distant from each other	Իրարմէ հաւասարապէս հեռի
Equivalent to that sum	Այդ գումարին հաւասար
Exclusive of this	Այս բանը չընդունող
Exempt from suffering	Նեղութենէ ազատ
Expert in the use of the pen	Փորձ ի մատենագրութեան
Favorable to our hopes	Մեր յոյսերուն նպաստա- ւոր
Fit for nothing	Բանի մը չյարմարող
Fluent in speech	Յորդ ի բանս
Foreign from the subject	Նիւթէն օտար
Friendly to us	Մեզ բարեկամ
Generous to his friends	Առատաձեռն առ բարե- կամս
Good to all	Բաղցր առ ամենեւին
Grateful to benefactors	Ճանաչող երախտեաց
Thankful for kindness	Շնորհակալ բարերարու- թեանց
Guilty of the crime	Պարտաւոր յանցանաց
Hateful to the sight	Գարշելի ի տեսանել
Hostile to our interests	Մեր օգտին թշնամի
Identical with the other	Նոյն եւ նման իրարու
Ignorant of himself	Անդէտ անձին
Illiberal towards all	Կծծի առ ամենեւին
Impatient of injury	Անհամբեր առ նախատինս
Independent of man	Մարդէ անկախ
Indulgent to his children	Թոյլ առ որդիս իւր
Inimical to every body	Ամէն մարդու թշնամի
Innocent of the charge	Յանցանաց անպարտ
Inseparable from our lot	Մեր բախտէն անբաժանելի

Intimate with me	Մտերիմ առ իս
Irrespective of results	Հեռեւանաց վրայ անհոգ
Jealous of others	Ուրիշներուն նախանձող
Manifest to all	Ամենուն յայտնի
Natural to man	Մարդուս բնական
Neglectful of his duty	Իւր պարտուց զանցառու
Negligent in performing his promises	Իւր խոստումը կատարե- լու անհոգ
Notorious for lying	Սուտ խօսելու կողմանէ երեւելի
Obvious to the eye	Յայտնի աչաց
Obvious at first sight	Առաջին հայեցումով յայտնի
Offensive to the ear	Գարշելի ականջաց
Ominous of evil	Գուշակ չարեաց
Painful to the feelings	Վշտացուցիչ սրտի
Peaceable in his disposition	Խաղաղասէր բարուք
Penitent for sin	Ապաշխարող մեղաց
Pernicious to society	Ընկերութեան վնասակար
Pre-eminent in excellence	Նշանաւոր ձրիւք
Prejudicial to our cause	Մեր գործին վնասակար
Previous	} to my going երթալէս առաջ
Prior	
Preventive of evil	Արգելիչ չարեաց
Privy to a secret	Հմուտ գաղտնեաց
Propitious to our hopes	Մեր յոյսերուն նպաստա- ւոր
Proud of his learning	Իւր գիտութեան վրայ սպրծեցող
Rebellious against autho- rity	Իշխանութեան դէմ ա- պստամբ
Regardful of another's rights	Ուրիշին իրաւանց ուշադիր
Regardless of his own	Իրենին վրայ անհոգ

Relevant } to the subject
 Pertinent }
 Remarkable for beauty
 Respectful { in his demean-
 nor towards
 his equals
 Subsequent to the war
 Tributary to other nations
 Tyrannical over his sub-
 jects
 Vain of her beauty
 Valiant in battle
 Weary of life
 Worthy of praise

Նիւթին վերաբերեալ
 Գեղեցկուժեամբ երեւելի
 Վարքովը իւր հաւասար-
 ները յարգող
 Պատերազմէն ետքը
 Ուրիշ ազգաց հարկատու
 իւր հպատակներուն վրայ
 բռնակալ
 իւր գեղեցկութեան վրայ
 պարծեցող
 Պատերազմի մէջ քաջ
 Կեանքէ զգուած :
 Գովուժեան արժանի

Ճ. ՅԱՂԱԳՍ ՇՍՂԿՍՊԻ: X. THE CONJUNCTION

Գլխաւոր շարկապներն են

And	Ու, եւ	Notwithstan- ding	Սակայն եւ
If	Եթէ		այնպէս
Or	Կամ	Therefore	Ուստի
But	Բայց, ալ,	Wherefore	Վասն որոյ
	հասգա	However	Սակայն
That	Որ, թէ	Then	Անտոնն, ու-
So that	Այնպէս որ		րեմն
Though, al- though	Թէպէտ եւ	Unless, ex- cept	Եթէ ոչ, բայց միայն
Than	Քան թէ	Upon, pro- vided	Միայն թէ
Still	Տակաւին		

Also	Նաեւ	For	Քանզի	
Nevertheless	Բայց, սակայն,	Because	Վասն զի	
	այսու ամե-	Since	Հետէ, որով-	
	նայնիւ		հետեւ.	
As	Որպէս	Only	Միայն	
As if	Իբր թէ	Only that	Միայն թէ	
If so	Եթէ այսպէս է	Otherwise	} Ապա թէ ոչ	
As though	Որպէս թէ	Or else		
Either	Մին կամ	Same as	Նման, նոյն	
	միւսը	Rather than	Քան թէ	
Whether	Արդեօք	Suppose that	Դիցուք թէ	
Yet	Տակաւին	So that	Այնպէս որ	
Lest	Գուցէ, մի	That if	Որ եթէ	
	զուցէ	Ever	Երբեք	
Both	Երկուքն ալ	On condition	Ան պայմա-	
So then	Ուստի	that	նաւ որ	
Except	} է՛ս ex- cepting, save է՛ս saving	In order that	Որպէս զի	
		Բայ ի	To the end	Ան բանին
		that	that	համար
Provided that	Միայն թէ			

Հետեւեալ շարկապները միշտ ի միասին կ'երթան :

Whether, or. ինչպէս, Whether he will come or not I do not know, Պէտէ քոյ թէ ոչ զէ՛ս գիտեր :
 Either, or. ինչպէս, Either he or I will do it, Կա՛մ էս պէտէ ընէ՛ս է՛ս նա :
 Neither, nor. ինչպէս, Neither you nor I can go, Ոչ էս իրե՛ս երթալ, ոչ դո՛ւն :
 Though, yet, nevertheless. ինչպէս, Though he was rich, yet for our sakes he became poor, Թէ՛ւ հարուստ էր, սակայն մեզի համար աղքատացաւ . Though powerful he was nevertheless humble, Թէ՛ւ զբարձր էր, սակայն խոնարհ էր :

As, as. *ինչպէս*, He is as good as he is rich, *Այնպէս քորէ է ինչպէս հարուստ*:

As, so. *ինչպէս*, As the stars in multitude, so shall thy seed be, *Երբնէց աստղերուն պէս պէտք է քաղհանան որդիքդ*. As the one dies, so dies the other, *Ինչպէս մէկը մեռնէ, նոյնպէս միւսը*:

So, as. *ինչպէս*, I will try so as to please you, *Այնպէս պէտք է ջանամ, որ +եղէ հաճոյ ըլլամ*. He is not esteemed so highly as he thinks he is, *Այնչափ յարգէ չենք որչափ կը կարծէ*:

Say not, I will do so to him as he hath done to me, *Մէ՛ ըսէր ընդ այնպէս պէտք է ընես անոր, ինչպէս ան ըրաւ ինձի*:

So, that. *ինչպէս*, It was so late that I could not come, *Այնպէս ուշ էր որ չկրցայ գալ*. I am so weak that I cannot walk, *Այնպէս ուրիշ եմ որ չեմ կրնար քայլել*:

Than *չաղկապը բաղդատուութիւն կը ցուցնէ*. *ինչպէս*, He is older than I. *Երէցագոյն է քան զես*. It is more than I can tell, *Աւելի է քան շատ կ'ընես*. It is better to suffer wrong than to do wrong, *Լաւ է անիրաւի տուիլ քան ընդ անիրաւի տուիլն ընել*:

ԺԱ. ՅԱՂԱԳՍ ՄԻՋԱՐԿՈՒԹԵԱՆ:

XI. THE INTERJECTION

Միջարկութիւն այն է որ յանկարծ շարժում մը կամ կիրք մը կը ցուցնէ. *ինչպէս*, *ցնծութիւն*, *արտամութիւն*, *հիացում*, *զարմանք* եւ. *զորօրինակ*, Oh! *ահ*, Ah! *ահ*, Alas! *աւաղ*, Hush! *էջ* եւ:

ԺԲ. ՀԱՄԱԶԱՅՆՈՒԹԻՒՆ: XII. SYNTAX

Անգղիերէն համաձայնութեան գլխաւոր կանոններն են հետեւեալները.

RULE 1. ԿԱՆՈՆ Ա.

Բայը եւ տէր բային թուով եւ դէմքով համաձայնելու են. *ինչպէս*, I learn, *կը որդորտի*. The birds sing, *Թռչունները կ'երգեն*:

- We were not there. *Հոն չէինք*:
- The book was lost. *Գիրքը կորսուած էր*:
- The horses were sold. *Չիերը վաճառուած էին*:
- Thou canst not do it. *Չես կրնար ընել*:
- He and she were married. *Երկուքն (մարդը եւ կինը) ամուսնացեալ էին*:

RULE 2. ԿԱՆՈՆ Բ.

Շատ անգամ աներեւոյթ եղանակը կամ իմաստի մը մէկ մասը կ'առնուի իբր տէր բայի. *ինչպէս*, To do well secures happiness, *Բարեգործութիւնը երջանկութիւն կ'որոշէ*:

RULE 3. ԿԱՆՈՆ Գ.

And *և* *չաղկապով կապուած երկու կամ աւելի եղակի տէր բայիներու վերաբերեալ դերանուանք եւ բայք յոգնակի կը դրուին*. *ինչպէս*, James and John are good boys, *Յակոբ եւ Յովնաննէս քորէ որդիք են*:

Իսկ եթէ տէր բայիները OR կամ NOR տրոհական չաղկապներով զատուած են, դերանուանք եւ կամբայք եղակի դրուելու է. *ինչպէս*, James or John is sick, *Յակոբ կամ Յովնաննէս հիւանդ է*:

RULE 4. Կ Ա Ն Ո Ն Գ.

Երբ հաւաքական անուն մը եզակի նշանակութիւն կը ցուցնէ, բայց եւ կամ դերանունը եզակի ըլլալու է. *ինչպէս*, The class was large, Գաւառի զորքերը. The fleet has arrived, Նաւորդիքը հասաւ: Բայց եթէ հաւաքականը յոգնակի նշանակութիւն կը ցուցնէ, բայց եւ կամ դերանունը յոգնակի ըլլալու են. *ինչպէս*, My people do not consider; they have not known me, Իմ ժողովուրդս չէն խորհեր, անոնք զիս չեն ճանչցած:

RULE 5. Կ Ա Ն Ո Ն Ե.

Երբ եզակի տէր բայիները տարբեր դէմք են եւ տրոհական չաղկապով զատուած, բայց մտադրոյն դէմքին հետ կը համաձայնի. *ինչպէս*, Either you or I am in fault, Կամ ես յանցաւոր եմ կամ դու: Բայց լաւագոյն է ըսել, Either you are in fault or I am.

RULE 6. Կ Ա Ն Ո Ն Զ.

Եթէ տէր բայիներէն մին եզակի եւ միւսն յոգնակի է եւ տրոհական չաղկապով զատուած, բայց յոգնակի ըլլալու է. *ինչպէս*, Neither the captain nor the sailors were saved, Ոչ նաւապետը եւ ոչ նաւորդիքը պահուցանուցան:

RULE 7. Կ Ա Ն Ո Ն Է.

Էական դերանունները որ անուն տեղ որ դրուին, անոր սեռը, թիւը եւ դէմքը կ'առնեն. *ինչպէս*, John is here; he came an hour ago, Յովնան այստեղ է, յիստիցէ մտնեց. Every tree is known by its fruit, Առէն ծառի օրհանըն է իւր օրհանընը:

RULE 8. Կ Ա Ն Ո Ն Ը.

Յարաբերական դերանուններ իրենց յարաբերելոյն հետ համաձայնելու են թուով եւ դէմքով. *ինչպէս*, Thou who readest, Դու որ կը կարդաս. The book which was lost, Գիրքը որ կորսուեցաւ:

RULE 9. Կ Ա Ն Ո Ն Թ.

Երբ յարաբերական դերանունը երկու յարաբերեալ ունի, երբեմն խնայող կը պահանջէ որ յարաբերականը եւ բայը դէմքով առաջնոյն հետ համաձայնին, եւ երբեմն վերջնոյն հետ. *ինչպէս*, I am the man who commands you, Ես եմ մարդը որ կը հրամայեմ քեզ. I am the man who command you, Ես եմ մարդը որ կը հրամայեմ քեզ. կամ լաւագոյն է ըսել այսպէս, I who command you, am the man.

RULE 10. Կ Ա Ն Ո Ն Ժ.

Նախադրութիւնները հայցական հոլով խնդիր կ'առնեն. *ինչպէս*, He lives at Smyrna, Կը բնակէ Չմիւռնիս. I gave it to him, Տուցի զայն անոր:

RULE 11. Կ Ա Ն Ո Ն ԺԱ.

Շաղկապները նոյն եզանակով եւ նոյն ժամանակով բայերն իրարու հետ կը կապեն, բայց անատեն տէր բային կը կրկնուի ընդհանրապէս, թէեւ երբեմն չի կրկնուիր. *ինչպէս*, He may return, but he will not stay, թէրև կը դառնայ, բայց պիտի չիմնայ. I went, but I could not find him, Գացի, բայց չգտայի զիս:

Շաղկապները կը կապեն նաեւ նոյն հոլովով անուններ եւ դերանուններ. *ինչպէս*, He and I are happy, Նա եւ ես երջանիկ ենք:

RULE 20. ԿԱՆՈՆ Ի.

Իմաստին բոլոր մասերը վայելուչ կապակցութիւն ունենալու են, եւ կանոնաւոր կերպով կազմուած ըլլալու է ամբողջ իմաստը, ուստի չըսուիր, He was more beloved, but not so much admired, as John, վասն զի moreէն ետքը դրուելու է than, որ այս խօսքին մէջ չկայ, ուստի պէտք է ըսել, He was more beloved than John, but not so much admired, Բան Յուզանէն աւելի սիրելի եղաւ, քան որ ասոր պէս յարգէ:

RULE 21. ԿԱՆՈՆ ԻԱ.

Շատ անգամ իմաստի մը մէջ բառեր կը գեղջուին վայելչապէս, ուստի փոխանակ ըսելու, He was a learned man, he was a wise man, and he was a good man, կ'ըսենք, He was a learned, wise, and good man, Ուսեալ, իմաստան եւ քարէ մարդ էր:

Բայց եթէ բառի մը գեղջմամբ իմաստը մոռնալ պիտի ըլլայ, կամ պիտի կորսնցունէ ազդուութիւնը կամ վայելչութիւնը, պէտք չէ համառօտել խօսքն, այլ ամբողջ դնելու է. ինչպէս, We love who love us. Այս խօսքը աղէկ չէ, վասն զի them բառը դրուած չէ, ուստի պէտք է ըսել, We love them (կամ those) who love us, Մեզ սիրողները եւ սիրենք:

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՕՏՈՒԹԻՒՆՔ

FAMILIAR ABBREVIATIONS

It's կ'ա՛	'Tis	It is	He's	He is
'Twas		It was	He'll	He will
'Twill		It will	I'll	I will

'Twon't	It will not	They'll	They will
Can't	Cannot	You'll	You will
Don't	Do not	They're	They are
Shan't	Shall not	I'm	I am
Wouldn't	Would not	You're	You are
Couldn't	Could not	'Till	Until
Didn't	Did not	Musn't	Must not
Shouldn't	Should not	You've done it	You have done it
What's that?	What is that?		

ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ

APPENDIX

Ա.

ՀԵԳԵԼՈՒ ԿԱՆՈՂՆԵՐ: RULES FOR SPELLING

Հեգեւ Անգղիերէնի մէջ շատ անկանոն է, ուստի շատ կարգաւորվ եւ վարժութեամբ միայն կը սորվուի: Սակայն լաւ համարեցանք սա կանոնները դնել հոս, որ, եթէ հաւատարմութեամբ սորվուին, մեծ օգնութիւն են ուղիղ հեգեւու Անգղիերէն բառերն:

Ա. Միավանկ եւ կամ վերջին վանկին վրայ շեշտուած բաղմամբանկ բառի մը վերջին բաղմայնը, եթէ իրմէ անմիջապէս առաջ մէկ ձայնաւոր միայն ունի, կը կրկնուի երբ ձայնաւորով սկսուած ուրիշ վանկ մը կ'աւելցուի բառին վերջը. ինչպէս, sun, sunny; blot, blotting, blotted; permit, permitting, permitted; begin, beginner.

Այս կանոնէն դուրս են, 1. x ով վերջաւորած բառեր. ինչպէս, wax, waxing. նաեւ այն բառերը, որ իրենց վերջն աւելցուած վանկի մը պատճառաւ կը փոխեն իրենց շեշտին տեղը. ինչպէս, confer, conference. Excellence բառը բացառութիւն է:

2. Երբ բառի մը վերջին բաղմայնէն առաջ երկբարբառ մը կայ, կամ երբ շեշտը բառին վերջին վանկին վրայ է, եւ կամ երբ բառը երկու տարբեր բաղմայնով կը վերջաւորի, բառին վերջին բաղմայնը չի

կրկնուի. գրորինակ, brief, briefer. re'vel, re'veled. stand, standing.

Լ ով վերջաւորած բայերէն շատերուն, նաեւ worship բառին օճանցեալները ոմանք կը գրեն, travel, traveling, traveler; worship, worshipping, worshiper. այլք՝ travelling, traveller; worshipping, worshipper.

Յ. Երկու կամ երեք բաղմայնով վերջաւորած բառերուն վերջին գիրը չի կրկնուի երբ բառին վերջը մասնիկ մը կ'աւելնայ. ինչպէս, mend, mending; watch, watching, watcher; expect, expecting, expected.

Բ. Միավանկ բառերուն վերջին f, l, s գիրերը կը կրկնուին երբ այս գիրերէն առաջ մէկ ձայնաւոր միայն կայ. ինչպէս, staff, hill, glass.

If, of, as, has, his, was, gas, yes, this, us եւ thus բառերը բացառութիւն են:

F, l, s բաղմայններէն զատ ուրիշ բաղմայններով վերջաւորած միավանկներուն վերջին բաղմայնը զոյգ է: Բացառութիւն են, add, jagg, inn, odd, butt, err, buzz. ըստ օճանց նաեւ hunn եւ purr բառերը:

Գ. Բառ մը որոյ վերջին գիրն y է, եւ y էն առաջ բաղմայն կայ, երբ մասնիկ մը կ'աւանէ, y u կը փոխուի ի. ինչպէս, cry, cries; try, tries, trieth: happy, happier, happiest, happiness; pity, pitied, pitiable, pitiful; duty, duties.

Բայց եթէ i ոց մասնիկն աւանէ, y անփոփոխ կը մնայ. ինչպէս, pity, pitying; carry, carrying. Նոյնպէս անփոփոխ կը մնայ եթէ y էն առաջ ձայնաւոր կայ. ինչպէս, day, days; key, keys; bay, bays; valley, valleys; money, moneys; decay, decaying, decayed; convey, conveying, conveyed; employ, employer.

Laid, paid, said, ու saith բառերը, որ lay, pay եւ say էն կ'ելլեն բացառութիւն են:

Դ. Երբ երկու բաղաձայնով վերջաւորած բառեր իրենց վերջը մասնիկ մը կ'առնեն, երկու բաղաձայններն ալ կը մնան. ինչպէս, careless, carelessness; success, successful.

Նաեւ այս կանոնը քանի մը բացառութիւններ ունի, որ են dulness, fulness, skilful, wilful.

Ե. Երբ համր օ ով վերջաւորած բառ մը ձայնաւոր մը կամ ձայնաւորով սկսուած մասնիկ մը կ'առնէ, օ գիրը կը վերնայ. ինչպէս, shine, shining; save, saving; force, forced, forcible.

Hoeing եւ shoeing բառերուն օն չի կորսուիր. նոյնպէս ge կամ ce վերջաւորած բառերէն able մասնիկով շինուած ածականներն օ գիրը չեն կորսընցուներ. ինչպէս, peaceable, traceable, changeable, serviceable, manageable, marriageable, agreeable.

Եթէ յաւելեալ մասնիկը բաղաձայն է կամ բաղաձայնով կը սկսի, օ ընդհանրապէս կը մնայ. ինչպէս, fate, fates; hate, hateful; pale, paleness.

Judgment, lodgment, abridgment, argument, acknowledgment, duly, truly, awful, wholly բառերը բացառութիւն են:

Զ. Ie վերջաւորած բայերուն ներկայ ընդունելութիւնը օ ձգելով, եւ i ն յի փոխելով կը շինուի. ինչպէս, lie, lying. Բայց այնպիսի բայերուն ուրիշ փոփոխութիւններուն մէջ թէ՛ i ն եւ թէ՛ օն կը մնայ. ինչպէս, lie, liest, lieth կամ lies, lied.

Ie վերջաւորած ուրիշ բայեր ասոնք են. hie, die, tie, vie, եւ ասոնցմէ բաղադրեալները:

Է. Անուններն ընդհանրապէս s գրով յոգնակի կը շինուին. ինչպէս, book, books; dove, doves; monarch, monarchs.

Երբ եզակի բառի մը վերջաւորութիւնը x, ss, sh եւ (չ) ի պէս հնչեալ ch է, յոգնակին կը շինուի es ով.

ինչպէս, tax, taxes; class, classes; fish, fishes; porch, porches.

Ը. Երբ բառի մը եզակին f կամ fe ով կը վերջանայ, յոգնակին երբեմն այս վերջաւորութիւնները vesի փոխելով կը շինուի. ինչպէս, half, halves; life, lives.

Թ. Կանոնաւոր բայերուն անցեալ ժամանակը եւ անցեալ ընդունելութիւնը ed մասնիկով կը շինուի, եւ ներկայ ընդունելութիւնը ing մասնիկով. ինչպէս, plant, planted, planting. Եթէ բառին ծայրը համր օ կայ, օ ն կը ձգուի. ինչպէս, love, loved, loving. Եթէ բառին վերջին գիրը t կամ d է, ed ը դաս վանկի պէս կը հնչուի. ինչպէս, part, parted; end, ended.

Իսկ եթէ բառն ուրիշ գրով կը վերջաւորի, օն ընդհանրապէս ձայն չհաներ, եւ d ն բառին վերջին վանկին հետ կը միանայ հնչմամբ. ինչպէս, curb, curb'd; love, lov'd; tame, tam'd, եւ երբեմն d ին ձայնը t ի պէս կ'ելլէ. ինչպէս, pluck, plucked, որ կը հնչուի pluckt.

Ժ. Յատուկ անուններէն զատ ei կամ ie երկբարբառներն ունեցող հասարակ գործածուած բառերն ուղիղ հեգելու համար հետեւեալ ծանօթութիւնը դիտելու է:

Ei կը գործածուի երբ երկբարբառն a ի ձայն ունի. ինչպէս, deign, their. Երկրորդ՝ երբ երկբարբառէն ետքը անմիջապէս t կամ t ի ձայն կայ. ինչպէս, either; receipt, height. Երրորդ՝ երբ նախընթաց գրով մէկտեղ see ի ձայն կը հանէ. ինչպէս, deceit, receive, ceil, seize, բաց ի siege, glacier, financier ու cuirassier բառերէն:

Ei կ'ըլլայ նաեւ սա բառերուն մէջ, eider, foreign, sovereign, heifer, inveigle, leisure, obeisance, plebeian, teil, weird եւ non-pareil.

Բոլոր միւս բառերուն երկբարբառն ie է:

ԺԱ. Բարդ բառերն ընդհանրապէս օր պարզ բա-

ուերէն որ շինուած են, անոնց պէս կը հեգուին. ինչպէս, workman, herein.

Կրկին Լով վերջաւորեալ շատ բառեր եւ քանի մը ուրիշներ այս կանոնէն դուրս են. ինչպէս, already, welfare, wherever.

Բ.

OF PREFIXES AND SUFFIXES

Բաղադրական մասնիկն է գիր մը, վանկ մը կամ բառ մը, որ բառի մը սկիզբը դրուելով անոր նշանակութիւնը կը փոխէ. ինչպէս, un մասնիկը able, կարող բառին սկիզբը դրուելով կ'ըլլայ unable, անկարող. նոյնպէս եւ re բաղադրական մասնիկը՝ build, շէնէլ բառին սկիզբը դրուելով կ'ըլլայ rebuild, վերորն շէնէլ:

Ածանցական մասնիկն է գիր մը կամ վանկ մը, որ բառի մը վերջը դրուելով անոր նշանակութիւնը կը փոխէ. ինչպէս, ar մասնիկը beg, խնդրել, բառին վերջը դրուելով կ'ըլլայ beggar, ծաւաղան. եւ less վանկը՝ father, հայր, բառին վերջի ծայրը դրուելով կ'ըլլայ fatherless, օրք:

Կան քանի մը բառեր, որոց բաղադրական եւ ածանցական մասնիկները գրեթէ կամ բոլորովին աւելորդ են:

ԲԱՂԱԴՐԱԿԱՆ ՄԱՍՆԻԿՆԵՐ

Բաղադրական մասնիկներէն ոմանք իրենց վերջին բաղաձայնը կը կորսնցունեն կամ կը փոխեն, որպէս

զի գիրաւ միանան բաղադրելի բառերուն հետ. ինչպէս, con կ'ըլլայ co-exist, եւ ad կ'ըլլայ af-fix.

A մասնիկը կը ցուցնէ վրայ, ձեջ, դէպ ի. է (ներգոյական), է Բայ, ան կամ առանց. ինչպէս, ashore, ցամաքի վրայ. abed, անկողնի ձեջ. afield, դէպի դաշտ, afar, է հեռուն, avert, է Բայ դարձուցանել, atheist. անասուած:

Ab, abs, ձէլ դէ կամ 'է Բայ. ինչպէս, abduce, է Բայ մղել. abstract, է Բայ հանել, առնուլ:

Ad, է. ինչպէս, adjoin յարիլ:

Ad մասնական d գիրը e, f, g, l, n, p, r, s եւ t ի կը փոխուի երբ այս գիրերով սկսուած բառերու հետ կը միանայ. ինչպէս, accept, ընդունել. allot, շնորհել, appertain, պատշաճիլ եւ:

Ante, նախ. զորօրինակ, antediluvian, նախաջրհեղեղեան:

Anti, ընդդէմ. զորօրինակ, antichristian, ընդդէմ քրիստոնէութեան:

Circum, շուրջանակի. զորօրինակ, circumnavigate, նաւարկել շուրջանակի:

Con կամ co, cog, col, com, եւ cor, է մասն կամ կէջ. զորօրինակ, conform կերպարանակցիլ. coequal, հաւասարակից, collect, ի մի հաւաքել:

Contra կամ counter. ընդդէմ. զորօրինակ contradict, ընդդէմ կալ. counteract, ընդդիմանալ. countermand, հակառակ հրաման տալ:

De, վար կամ է Բայ. զորօրինակ, descend, վար իջնել. deduct, հանել է Բայ:

Dis, di կամ dif, առնուլ է Բայ, ոչ, իբրով շարել զորօրինակ, disarm, զէնքերն առնուլ. disbelieve, չհաւատալ. divide, բաժնել:

Ex, e, ec կամ ef, դուրս. զորօրինակ, extend, տարածել. exclude, արտաքսել:

Em կամ en, ձեջ, է, կամ վրայ. զորօրինակ, embark, նաւը մտնել. enthrone, գահը նստեցունել:

Extra, արբաւոյ կամ անորին. զորօրինակ, extraordinary, արբաւոյ կարգի:

In կամ ig, il, im, եւ ir, Վճ, է, Վրայ կամ ու. զորօրինակ, incase, ծածկել բանի մը Վճ, insert մուծանել. impose, վրան դնել կամ նետել. illegal, օրինաւոր:

Inter, Վճ րեղը կամ Վճը. զորօրինակ, intermix, Վճը խառնել:

Intro, ներս. զորօրինակ, introduce, մուծանել է ներս:

Mis, շարժում, վարժարան, սխալ. զորօրինակ, misconduct, վատթար վարմունք. miscall, սխալ անուն տալ:

Ob, կամ oc, of եւ op, արգել, դեմ, դարս. զորօրինակ, obstruct, արգելել, oppose, հակառակել:

Per, Վճին կամ լի. զորօրինակ, pervade, ընդմտանել. perfect, կատարել:

Post, յետ. զորօրինակ, postscript, յետագրութիւն նամակաց:

Pre, առաջ. զորօրինակ, prefix, նախդիր. predict, առաջնայ ըսել:

Preter, արբաւոյ. զորօրինակ, preternatural, բնական դարս:

Pro, փոխանակ, առաջ, յառաջ. զորօրինակ, pronoun, դերանուն. proceed, յառաջ երթալ. produce, յառաջ բերել:

Re, ետ, վերստին, նորին. զորօրինակ, recall, ետ կանչել. rebuild, վերստին շինել. renew նորոգել:

Se, Վճի դէ, զար կամ առանց. զորօրինակ, secede, Վճի դէ կամ դուրս երթալ. seclude, զատել, Վճի դէ առնուլ:

Sub, suc, suf, sup, sus, սակ. զորօրինակ, subject, ենթակայ, հպատակել. support, նեցուկ, վրան առնուլ:

Syn կամ sy, syl եւ sym, է սխալ, հետ. զորօրինակ, synagogue, ժողովարան. sympathy, համակրութիւն:

Super, կամ sur, վրայ, քան դրասական ասելի. զորօրինակ, superadd, վրան յատելու. surpass, գերազանցել:

Trans, ըտ, անդին, Վճ րեղին. զորօրինակ, transgress, անցանել ըստ օրէնս. transatlantic, ատլանդեան ովկիանոսին անդին:

Un, երբ բայի վրայ կը դրուի, կը նշանակէ եղծանել, արել. զորօրինակ, unfurl, բանալ (գոցուածը). unseal, բանալ կնիքը: երբ ածականի եւ մակբայի վրայ կը դրուի, կը նշանակէ ան, ու. զորօրինակ, unkind, անբարեբար. unjustly, անիրաւաբար:

With, է բայ կամ դեմ. զորօրինակ, withdraw, ետ բաշել, Վճի դէ առնուլ. withstand, դեմ կենալ:

ԱՇԱՆՑԱԿԱՆ ՄԱՍՆԻԿՆԵՐ

Հետեւեալ մասնիկներն այս ինչ վիճակի մէջ գրտնուող, եւ կամ այս ինչ բանն ընող կը ցուցնեն:

- An կամ ian. Historian, պատմիչ. Christian, Իրիստոնէայ:
- Ant. disputant, վիճ-բան. inhabitant, բնակիչ:
- Ar. liar, սորիսս. beggar, ծաւալ:
- Ard. drunkard արեւիս. sluggard, ծայլ:
- Ary. antiquary, հնախոյզ. adversary, հակառակորդ:
- Ate. magistrate, դատարար. associate, ընկերակից:
- Ee. trustee, հրահրար. patentee, հրամանագիր անեցող:
- Er. engineer, ճարտարագետ. auctioneer, աճուրդ (Վեղար) հրահր:
- Ent. student, սասնող. agent, գործակալ:
- Er. baker, հացագործ. philosopher, փիլիսոփայ:
- Ist. artist, արհեստարար. botanist, տնկաբան:
- Ite. favorite, սիրելի. hypocrite, կեղծասոր:
- Ive. relative, աղքատ. captive, ճեղ:
- Or. executor, գործադիր. doctor, վարդապետ, բժիշկ:

Ster. songster, երգիչ. teamster, կառուցիչ, 18942
Ling. փոքր, մանկահասակ. զորօրինակ, strippling, մանուկ.
darling, սիրելի:

Հետեւեալ մասնիկներն իրերու կը վերաբերին, եւ
կը սպասարանն Հայերէն այլեւայլ մասնիկներու:

Acy, ունիւն. զորօրինակ, obstinacy, յամառութիւն:
celibacy, ամուրսութիւն:

Age, ունիւն, ուն. զորօրինակ, bondage, գերութիւն.
dotage, զաւանջութիւն. postage, վարչութեան համար
բերի:

Al, ունիւն, ուն. զորօրինակ, denial, ուրացութիւն.
removal, հրատարակութիւն:

Ance, ancy. ունիւն. զորօրինակ, ignorance, անգիտութիւն.
vigilance, արթնութիւն. constancy, հաստատութիւն:

Ary, ոչ, նոյն, արան. զորօրինակ, seminary կղերանոց.
library, մատենադարան:

Cle կամ ule, էկ, ուն. զորօրինակ, canticle, երգիչ.
globule, գնտակիկ:

Dom, ունիւն. զորօրինակ, freedom, ազատութիւն.
kingdom, թագաւորութիւն:

Ence, ency, ունիւն. զորօրինակ, diligence, ժրտութիւն,
emergency, մեծ կարեւորութիւն:

Escence, ունիւն, ուն. զորօրինակ, convalescence, նո-
րարութիւն. effervescence, եռացութիւն:

Hood, ունիւն. զորօրինակ, childhood, տղայութիւն:

Ics, ունիւն, զորօրինակ, mathematics, ռսողութիւն.
politics, քաղաքականութիւն:

Ion, ուն, ունիւն. զորօրինակ, creation, ստեղծութիւն.
rebellion, ապստամբութիւն:

Ism, ունիւն. զորօրինակ, barbarism, բարբարոսութիւն.
stoicism, ստոյկիկեանութիւն:

Ment, ունիւն. զորօրինակ, abasement, նուաստութիւն.
abridgment, համառոտութիւն:

Mony, ունիւն. զորօրինակ, harmony, դաշնակցութիւն.
testimony, վկայութիւն:

Ness, ունիւն. զորօրինակ, blessedness, երանութիւն.
softness, կակղութիւն:

Ory, ոչ, արան. զորօրինակ, factory, գործարան, armory,
զինարան:

Ship, ունիւն. զորօրինակ, partnership, բաժա-
նորդութիւն. clerkship, գրագրութիւն:

Tude, ունիւն. զորօրինակ, disquietude, անհանգստու-
թիւն. servitude, ծառայութիւն:

Ty, ունիւն. զորօրինակ, fertility, պտղաբերութիւն.
ability, յաջողակութիւն:

Ure, ունիւն, ուն. զորօրինակ, vesture, հագուստ.
composure, հանդարտութիւն. departure, հրատարակութիւն:

ԱՅՍԿԱՆ ՇԻՆՈՂ ԱԾԱՆՅԱԿԱՆ ՄԱՍՆԻԿՆԵՐ

Հետեւեալ մասնիկները կը ցուցնեն վերաբերու-
թիւն կամ մասնակցութիւն:

Ac, ic, ical: demoniac, դիւանիւն. despotic, տիրա-
պետական. political, քաղաքական:

Al. filial, որդիական. annual, տարեկան. ethereal, ե-
թերական:

An. American, Ամերիկացի, republican, հանրապետա-
կան:

Ar. insular, կղզայ. ocular, աչքայ:

Ary. planetary, մոլորակայ. literary, գրասիր:

Ine. marine, ծովային. feminine, իգական:

Հետեւեալք կը ցուցնեն վիճակ կամ յատկութիւն , եւ Հայերէն սյլեւայլ բառերով կը թարգմանուին :

- Ant. abundant, առատ . brilliant, պայծառ :
- Ate. accurate, ուղիղ . temperate, բարեխառն :
- Ent. absent, հեռի . benevolent, մարդասէր :
- Ous. dangerous, վտանգաւոր . populous, բազմամարդ :

Հետեւեալներն սյլեւայլ նշանակութիւններ ունին :

Bie, էի. գորօրինակ , arable, հերկելի . laudable, գովելի . audible, լսելի :

En. Բանի մը շինուած . գորօրինակ , wooden, փայտէղէն : Ful, Բանով մը լեցուն . գորօրինակ , joyful, ցնծալեց . careful, քաղճահոգ :

Ile կը ցուցնէ յարմարութիւն . գորօրինակ , ductile , դիւրութեւ . docile, հլու :

Ish կը ցուցնէ նմանութիւն . գորօրինակ , boyish , աղայակուն . greenish, մօր է կանաչ :

Ive կը ցուցնէ զբոսութիւն ունեցող, յարազ բերող . գորօրինակ , decisive, վճռակուն . որոշիչ . destructive, ավերիչ :

Less կը ցուցնէ պակասութիւն . գորօրինակ , cloudless, անամպ . fearless, աներկիւղ :

Like, ly կը ցուցնէ նմանութիւն . գորօրինակ , Godlike, Աստուածանման . manly, այրակուն :

Ory կը ցուցնէ վերաբերութիւն . գորօրինակ , prefatory, յառաջաբանական . admonitory, ազդարարական :

Some, պարտաւորող . գորօրինակ , troublesome, ճանճրակի :

Y, Բանով մը լեցուն , Բանի մը շինուած . գորօրինակ , wealthy, ընչեղ . horny, եղջերեայ :

Հետեւեալք բայ շինող ածանցական մասնիկներ են, որոց նշանակութիւնը գործողութիւն մը ընել կամ կրել է :

Ate. renovate, նորոգել . operate, ներգործել :

- En. harden, կարծրացուցանել . darken , խաւարեցուցանել :
- Fy. purify, մաքրել . petrify, քարացուցանել :
- Ish. publish, հրատարակել . diminish, նոսալեցուցանել :
- Ise, ize. chastise, պարծել . agonize, լինել է ճգան :

ՄԱԿԲԱՅ ՇԵՆՈՂ, ԱԾԱՆՑԱԿԱՆ ՄԱՍՆԻԿՆԵՐ

Ly, նման, պէս . զորօրինակ , boldly, արեւբար . wisely , իմաստաբար :

Ward, կոյս, դեպ է . զորօրինակ , forward, յարազ, կոյս . eastward, յարեւել կոյս .

Այս ածանցական մասնիկներէն ոմանք ուրիշ նշանակութիւն եւս ունին զորս ցուցնելու համար երկար ծանօթութիւններ պէտք են , վասն որոյ ուսանողին կը թողունք բառարան նայելով եւ վարժութեամբ սորվիլ զանոնք :

Գ .

ՀՆՁՄԱՄԲ ՆՈՅՆ ԲԱՅՑ, ՇԵՇՏՈՎ ՏԱՐԲԵՐ ԲԱՌԵՐ

Երբ հետեւեալ բառերուն առաջին վանկը կը շեշտուի, բառերը սա նշանակութիւնները կ'ունենան .

Երբ երկրորդ վանկը կը շեշտուի, բառերը սա նշանակութիւնները կ'ունենան .

Ո՛չ սատ	Absent	Հեռացուցանել , ներկայ չըլլալ
Համառօտութիւն	Abstract	Քաղկ
Շեշտ	Accent	Շեշտել
Մասնիկ	Affix	Յարել ի ծայրն
Աւելցնելու թիւն	Augment	Մեծցունել
Օգոստոս	August	Մեծ , վսեմ

Համառօտ աղօթք	Collect	Հաւաքել
Դաշինք	Compact	Թանձր
Բաղադրութիւն	Compound	Բաղադրել
Ներդաշնակութիւն	Concert	Միարանութեամբ խորհուրդ ընել
Վարք	Conduct	Առաջնորդել
Սահման	Confine	Փակել
Կռիւ	Conflict	Հակառակիլ
Դիւթել	Conjure	Աղերսել
Ընկեր	Consort	Ընկերանալ
Վէճ	Contest	Հակառակիլ
Սակարկութիւն	Contract	Պակտեցունել
Դիմակայութիւն	Contrast	Դիմացը դնել
Խօսակցութիւն	Converse	Խօսակցիլ
Դարձող	Convert	Դարձունել
Յանցաւոր	Convict	Յանցաւոր ըլլալը ցուցունել
Նուազումն	Decrease	Նուազիլ
Մատեան օրինաց	Digest	Կարգադրել, մտր- սել
Մուտք	Entrance	Մտքը յափշտակել
Պաշտպան	Escort	Պաշտպանութեան համար ընկերանալ
Ջանք, ճառ	Essay	Ջանալ
Աքսոր	Exile	Աքսորել
Ուրիշ երկիր դըր- կուած ապրանք	Export	Ուրիշ երկիր տա- նել
Քաղուած բան մը	Extract	Քաղել
Էռացումն	Ferment	Խմորիլ
Շատ անգամ	Frequent	Շատ անգամ եր- թալ տեղ մը
Քաջ	Gallant	Սիրելի կանանց
Նշանակութիւն	Import	Ուրիշ երկրէ բերել

Նշան	Impress	Տպաւորել
Խուճկ	Incense	Բարկացունել
Աճումն	Increase	Մեծնալ
Նախատինք	Insult	Նախատիլ
Առարկայ	Object	Առարկել
Կատարեալ	Perfect	Կատարելագործել
Անուշ հոտ	Perfume	Անուշ հոտով լե- ցունել
Գիր հրամանի	Permit	Հրաման տալ
Մասնիկ	Prefix	Սկիզբը դնել
Բողոք	Protest	Յայտ առնել հրա- պարակաւ
Հպատակ	Subject	Հպատակել
Մտադրութեամբ քննութիւն	Survey	Մտադրութեամբ նայիլ
Տանջանք	Torment	Տանջել
Փոխադրութիւն	Transfer	Փոխադրել
Յափշտակութիւն մտաց	Transport	Ուրիշ տեղ տանել

Դ.

ՀԵՉՄԱՍԵ ՆՈՅՆ ԲԱՅՑ ՇԵՇՏՈՎ ԵՒ ՎԱՆԿԵՐՈՒ ԲԱԺԱՆՄԱՍԵ
ՏԱՐԲԵՐ ԲԱՌԵՐ

At'tribute	Թատկութիւն	Inval'id	Անզօր
Attrib'ute	Ընծայել	In'valid,	Տկարացեալ, անկար
Gem'ent	Շաղախ	Min'ute	Րոպէ
Cement'	Յօդել կապել	Minute	Փոքր
De'sert	Անապատ	Prec'edent	Օրինակ, կա- նոն
Desert'	Արժանիք, Փախչիլ զի- նուորութենէ	Prece'dent	Առաջ գալող

Pres'age	Գուշակութիւն	Project	Աւաջարկու-
Presage'	Գուշակել		թիւն, խոր-
Pres'ent	Պարգեւ		հուրդ
Present'	Պարգեւել	Project'	Նեանել
Prod'uce	Բերք	Reb'el	Ապստամբ
Produce'	Բերել	Rebel'	Ապստամբիլ
Prog'ress	Թառաջադի-	Rec'ord	Արձանագրու-
	մութիւն		թիւն, գիր
Progress'	Թառաջ Էր-	Record'	Արձանագրել
	թալ	Ref'use	Անարգ
		Refuse'	Մերժել

Ե.

ՀԵՉՄԱՄԲ ՆՈՅՆ ԲԱՅՑ ՈՒՂՂԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ ՏԱՐԲԵՐ ԲԱՌԵՐ

Ail	Հիւանդանալ	Altar	Սեղան
Ale	Տեսակ մը դա-	Alter	Փոխել
	րելուր	Ant	Մըջիւն
Air	Օդ, կերպ,	Aunt	Հօր կամ մօր
	ներդաշնա-		քոյր
	կութիւն	Ark	Սնտուկ
	ձայնից	Arc	Կամօր
Heir	Ժառանգ	Ascent	Ելք [թիւն
Aisle	Եկեղեցւոյ մէջ	Assent	Միաբանու-
	ձամբայ մը	Auger	Գչիր հիւսանց
Isle	Կղզի	Augur	Հաւահմայ
All	Բոլորը	Aught	Բան մը
Awl	Հերիւն (պէղ)	Ought	Պարտական

Bad	Գէշ	Blew	Փչեց
Bade	Հրամայեց	Blue	Կապուտ
Bail	Երաշխաւո-	Boar	Արու խոզ
	րութիւն կա-	Bore	Ծակել
	լանաւորի	Boll	Կոկոն
Bale	Կապոց	Bowl	Գնտակ, բա-
Bale	Դուրս հանել		ժակ
Ball	Գունդ	Borough	Աւան
Bawl	Պոռալ	Burrow	Փոքր կենդա-
Bare	Բաց, չծած-		նեաց որջ
	կուած	Bough	Ճիւղ
Bear	Արջ	Bow	Կոնարհիլ
Bear	Կրել	Brake	Մացառ
Base	Նուստ	Break	Կոտրել
Base	Պատուանդան	Bread	Հաց
Bass	Բաւր	Bred	Մնուցած
Be	Ըլլալ	Broach	Աման մը ծա-
Bee	Մեղու		կել
Beach	Ծովեզերք	Brooch	Չարդ
Beech	Կաղնի	Bruit	Չայն
Beat	Չարնել	Brute	Անբան կեն-
Beet	Ճակնդեղ		դանի
Beau	Պճնարէր պա-	But	Բայց, հասկ
	րոն	Butt	Ծաղր նշաւակի
Bow	Աղեղ	Butt	Տակառ
Been	Եղած	Buy	Գնել
Bin	Արկղ	By	Բովը
Beer	Գարեջուր	Cain	Կային
Bier	Դադաղ	Cane	Գաւազան
Bell	Չանդակ	Call	Կանչել
Belle	Օրիորդ	Caul	Թաղանդ ա-
Berry	Հատապտուղ		ղեաց
Bury	Թաղել		

Cannon	Թնդանօթ	Coarse	Խոշոր
Canon	Կանոն	Course	Շաւիղ
Canvas	Կտաւ կանեփեայ	Coat	Կրկնոց (եփեփե)
Canvass	Քննել	Cote	Փարախ
Gask	Տակառ	Complement	Լրումն
Casque	Սաղաւարտ	Compliment	Յարգութեան ողջոյն
Cede	Թողուլ	Gore	Սիրտ, ներսի-
Seed	Սերմ		դին
Cell	Ներքին սենեակ	Corps	Խուսք
Sell	Ծախել	Cousin	Հօրեղբոր կամ
Cent	Սենդ (դրամ Ամերիկացոց)		մօրեղբոր դուստր կամ ուստր
Scent	Հոտ	Cozen	Խաբել
Sent	Ղրկուած	Currant	Հաղարջ
Cession	Զիջումն	Current	Հոսանք
Session	Գործի նստիլ	Cymbal	Տաւիղ
Choir	Գունդ երգեցողաց	Symbol	Նշանակ
Quire	Պրակ թղթոյ	Dam	Ածել թուսի
Choler	Բարկութիւն	Damn	Դատապարտել
Collar	Անուր	Dear	Սիրելի, ծանրագին
Chord	Լար	Deer	Եղջերու
Cord	Զուան	Dew	Ցօղ
Chronical	Երկարատեւ	Due	Պարտք
Chronicle	Պատմութիւն	Die	Մեռնիլ
Cion	Բողբոջ	Dye	Ներկել
Sion	Սիօն	Doe	Այծեամն
Cite	Հրակիրել	Dough	Խմոր
Sight	Տեսութիւն	Done	Ըրած
Site	Դիրք	Dun	Մութ գոյն
Climb	Վեր ելլել	Dun	Պարտքը պա-
Clime	Կլիմայ		հանջել

Dram	Տրամ	Gait	Քալուածք
Drachm	Տրաքսն (դրամ)	Gate	Դռն
Ewe	Էգ ոչխար, մաքի	Gilt	Ոսկեզօծեալ
Yew	Տեսակ մը ծառ	Guilt	Մեղք, յան-
You	Դու		ցանք
Eye	Աչք	Grate	Երկաթէ վան-
I	Ես	Great	Մեծ
Fain	Կամաւ	Groan	Հեծել
Fane	Տաճար	Grown	Մեծցած
Feign	Զեւանալ	Hail	Կարկուտ, կանչել
Faint	Տկար, մարած	Hale	Առողջ
Feint	Կեղծեալ	Hair	Մազ
Fair	Գեղեցիկ, արագ նախաճառ	Hare	Նասպաստակ
Fare	Կերակուր	Hall	Սրահ
Feat	Երեւելի գործ	Haul	Քաշել
Feet	Ոտքեր	Hart	Եղնիկ
Fir	Եղեննափայտ	Heart	Սիրտ
Fur	Մուշտակ	Heal	Բժշկել
Flea	Լու	Heel	Գարշապար
Flee	Փախչիլ	Hear	Լսել
Flew	Թռաւ	Here	Հոս
Flue	Խողովակ ծրխնելու զի	Heard	Լսուած
Flour	Ալիւր	Herd	Հօտ
Flower	Ծաղիկ	Hew	Կտրել
Fore	Թառաջ	Hue	Գոյն
Four	Չորս	Hie	Արագ շարժել
Forth	Առ դուրս	High	Բարձր
Fourth	Չորրորդ	Him	Զնա
Foul	Աղտոտ	Hymn	Երգ
Fowl	Հաւ	Hole	Ծակ
		Whole	Ամբողջ

Hour	Ժամ	Lea	Դաշտ չըջա-
Our	Մեր		փակեալ
In	Մէջ	Lee	Հովին դիմա-
Inn	Իջեալն, սան-		ցը
	դոկ	Lead	Կապար
Indict	Յանցանք դիւել	Led	Առաջնոր-
Indite	Շարադրել		դուած
Key	Բանալի	Leaf	Տերեւ
Quay	Ամբարտակ	Lief	Յօծարակամ
	նաւահան-	Leak	Վազել
	գըստից	Leek	Պրաս
Kill	Մեռցունել	Lean	Նիհար
Kiln	Բռուն	Lien	Ստացուածոյ
Knave	Նենգաւոր		իրաւունք
Nave	Անուին գուն-	Lessen	Պակսեցունել
	դը	Lesson	Համար
Knead	Թրէլ	Levee	Ակումբ այգո-
Need	Կարօտ		րեւոյ
Knew	Գիտցաւ	Levy	Հաւաքել
New	Նոր	Liar	Ստախոս
Knight	Ասպետ	Lyre	Ֆնար
Night	Գիշեր	Lie	Սուտ
Knit	Մանել	Lie	Պառկել
Nit	Անիծ	Lye	Փայտի միտրէ-
Knot	Կապ, յօդուած,		հեղուկ սը
	հանգոյց	Lo'	Ահա
Not	Ո՛չ	Low	Ցած
Know	Գիտնալ	Low	Բանաջել
No	Ո՛չ	Loan	Փոխ տալ
Laid	Դրած	Lone	Առանձին
Lade	Բեռցունել	Lore	Ուսումն
Lain	Պառկած	Lower	Ցածցունել,
Lane	Նեղ փողոց		իջեցունել

Made	Շինուած	Metal	Մետաղ
Maid	Կոյս	Mettle	Եռանդն
Mail	Վերտ պահա-	Might	Կարողութիւն
	նակ, սուր-	Mite	Փոքր ճճի, լու-
	հանդակ	Moan	Ողբալ [մայ
Male	Արու	Mown	Հնձուած
Main	Գլխաւոր	Moat	Կրամ
Main	Ովկիանոս,	Mote	Շամանդաղ
	ցամաք	Nought	Ոչինչ
Mane	Բաշ	Not	Ո՛չ
Maize	Եգիպտացորեն	Nay	Ո՛չ
Maze	Ծուռ ու մտն	Neigh,	Խիսնջել
	ճամբայ	O!	Ո՛հ, աւաղ
Mall	Լախ	Owe,	Պարտական
Maul	Չարնել		ըլլալ
Manner	Կերպ	Oar	Թի (+է-էէ)
Manor	Կալուածք ազ-	Ore	Չգտուած հանք
	նուականի	One	Մի
Mantel	Շըջանակ վա-	Won	Ստացած
	ռարանի	Pail	Դոյլ
Mantle	Վերարկու	Pale	Գոհունաթափ
Marshal	Չօրօպետ,	Pain	Ցաւ
	Մարաջախտ	Pane	Պատուհանի
Martial	Պատերազմիկ		կախ
Mead	Մեղրաջուր	Pair	Չոյք
Mead	Հատուցումն	Pare	Կեղեկել, սու-
Mean	Միջոց		կել
Mean	Նշանակել, նուատ	Pear	Տանձ
Mien	Կերպ, երեւոյթ	Palate	Փոքր լեզու
Meat	Միս	Pallet	Մահիճ
Meet	Յարմար	Panel	Միջին աթիստակ
Meet	Ժողովիլ		ի դրուես կամ ի փիղկա
Mete	Չափել	Pannel	Համտ փոքր

Peace	Խաղաղութիւն	Rain	Անձրեւ
Piece	Կտոր	Reign	Թագաւորել
Peak	Լեռան կամ բլրոյ գագաթ	Rein	Սանձ
		Raise	Հանել
		Raze	Կործանել,
Peek	Ծոփէն նայիլ		քանդել
Pique	Քէն, թշնամութիւն	Rap	Չարնել
		Wrap	Փաթթել
Peal	Բարձր ձայն	Read	Կարդալ
Peel	Կեղեւել	Reed	Սրինգ
Peer	Հաւասարապատիւ, ազնուական	Read	Կարդացած
		Red	Կարմիր
Pier	Կամուրջներու կամարակալ	Reek	Ծխել
		Wreak	Վրէժխնդիր
Plain	Դաշտ		բլլալ
Plane	Տափարակ, յղկիչ հիւսանց (բէնք)	Rest	Հանգիստ
		Wrest	Յափշտակել
		Retch	Փսխել
Plait	Ծալել	Wretch	Թշուառական, ողորմելի
Plate	Արծաթի անօթ		
Plum	Սալոր	Rice	Բրինձ
Plumb	Կապարեայ գունտ	Rise	Ելք
		Right	Ուղիղ
Pole	Բեւեռ	Rite	Արարողութիւն
Poll	Գլուխ, ծայր	Write	Գրել
Pore	Ծոփտիք	Wright	Ձեռագէտ
Pour	Թափել	Wright	Աշխատաւոր
Pray	Աղօթք ընել	Ring	Մատանի
Prey	Որս	Ring	Մանեակ
Principal	Գլխաւոր	Wring	Ուլրել
Principle	Սկզբունք	Road	Ճամբայ
Profit	Օգուտ	Rode	Ձի հեծաւ
Prophet	Մարգարէ	Roe	Էգ այծեամբ, եղն

Row	Կարգ, թիւավարել	Shear	Խզել (բուրդը)
		Sheer	Պարզ, սոսկ, լոկ
Rote	Թութակի պէս կրկնելով սոր	Shone	Փայլած
		Shown	Յուցուած
Wrote	Գրեց [վիլ]	Slay	Սպանել
Rough	Խորտուբորա	Sleigh	Սայլ
Ruff	Վարչամակ ինչ	Sleight	Ճարտարութիւն
Rye	Հաճար	Slight	Չանց առնել
Wry	Ծուռ	Sloe	Վայրի սալոր
Sail	Առագաստ	Slow	Մեղմ, յամբ
Sale	Վաճառումն	Soar	Բարձրանալ
Scene	Տեսարան	Sore	Սաստիկ
Seen	Տեսած	Sole	Միայն, ներբան
Sein—seine	Մեծ ուսական	Soul	Հոգի
Scull	Նաւին ղեկին կողմէն մէկ թիով նաւարկել	Some	Ոմանք
		Sum	Գումար
		Son	Որդի
		Sun	Արեգակն
Skull	Մկաւառակ գլխոյ	Stair	Սանդուղ
		Stare	Չարմանօք նայիլ
Sea	Ծով	Stake	Ցից
See	Տեսնել	Steak	Միս կասկաբացու
Seam	Կար		
Seem	Երեւիլ, թուիլ	Stationary	Հաստատուն
Scar	Խանձել, խարակել	Stationery	Թուղթ, մեղան, գրիչ ևն
Sere	Չոր		
Seer	Մարգարէ	Steal	Գողնալ
Seignior	Տէր	Steel	Պողպատ
Senior	Երիցագոյն	Stile	Յանկ
Sew	Կար կարել	Style	Ոճ
So	Այսպէս	Straight	Ուղիղ
Sow	Յանել	Strait	Նեղուց

Succor	Օգնութիւն	Travail	Աշխատիլ
Sucker	Բողբոջ	Travel	Ճանապարհորդել
Tail	Ագի, պոչ		դել
Tale	Պատմութիւն	Vail, veil	Քօշք
Tare	Որոմն, ասորայ (արա)	Vale	Չոր
Tear	Պատուել	Vain	Դատարկ
Team	Լուծք եզանց կամ ճիոց	Vane	Կողմնացոյց, դրօշ տանեաց
Teem	Առատանալ	Vein	Երակ
Tear	Արտասուք	Vial, phial	Շիշ
Tier	Կարգ	Viol	Ջութակ
Their	Անոնց	Vice	Մոլութիւն
There	Հոն	Vise	Մամուլ (ճիւղիկ)
Threw	Նետեց	Waist	Մէջք
Through	Մէջէն	Waste	Ամսյի, վատնել
Throe	Սաստիկ ցաւ	Wait	Սպասել
Throw	Նետել	Weight	Ծանրութիւն
Throne	Աթոռ	Waive	Մերժել
Thrown	Նետած	Wave	Ալիք
To	Առ, դէպի	Ware	Վաճառք
Two	Երկու	Wear	Հագնիլ
Too	Նաեւ, եւս	Way	Ճամբայ, կերսլ
Toe	Մատունք ոտից	Weigh	Կշռել
		Weak	Տկար
Tow	Չուանով քաշել	Week	Շաբաթ
		Wean	Կաթէն կտրել
Tow	Խծուծ	Ween	Կարծել

2.

ՀԱՍՍՈՐԱԿ ԲԱՌԵՐ

VOCABULARY OF COMMON THINGS

Ա. ԶՅԵՍ ԷՆ: 1. WEARING APPAREL

Clothes	Հանդերձ, լաթ
Cloak	Թիկնոց (եւրոպական)
Hat	Գլխարկ (շափա)
Bonnet	Կանանց գլխարկ
Frockcoat	Մեկնոց (սերի)
Over-coat	Վերարկու (խալի)
Jacket	Բաճկոն (ճախի)
Vest, waist-coat	Բաճկոնակ (էկէլ)
Pantaloons or trowsers	Անդրապարտիք (բանդալան)
Shirt	Շապիկ
Drawers	Վարտիք (արծ)
Stockings	Ձանկապան (ջրասո)
Boots	Մոյկ (ճիւղի)
Shoes	Կօշիկ (փոնդոն)
Slippers	Հողաթափ (բերլի)
Gloves	Չեռնոց
Garter	Սոնակապ (փաշա պարու)
Cravat	Փողպատ (պոլոն պարու)
Collar of a coat	Օձիք (եւրո)
Pocket	Գրպան (ճեղ)
Button	Կոճակ
Button hole	Օղակ
Hook and eye	Կոճակ եւ օղակ (լինիլ փոփա)
Clogs for the feet	Երասնիկ (նալան)

Overshoes	Սանդալ (հաւշ)
Shawl	Շալ
Velvet	Թաւել (գորտիճե)
Ribbon	Ժապատէն (շէրեթ)
Handkerchief	Թաշկինակ
Comb	Սանր
Hair brush	Մազի վրձին
Clothes brush	Լաթի վրձին
Watch	Ժամացոյց
Watch key	Ժամացոյցի բանալի
Pins	Գնդասեղ (նոփու)
Pin cushion	Գնդասեղի բարձ
Pen-knife	Զմլին
Pencil	Կապարեայ քրէշ
Umbrella	Հովանոց

Բ. ՏՈՒՆ : 2. OF A HOUSE

House	Տուն
Room	Սենեակ
Story (համ storey)	Յարկ , դասիկոն
Balcony	Պատշգամ
Balustrade	Վանդակապատ (գորտիճե)
Roof	Տանիք
Chimney	Ծխան
Floor	Տախտակամած (որտեղե)
Ceiling	Զեղուն (նափան)
Partition	Բաժանում (պէտե)
Wall	Պատ , որմ
Window	Պատուհան
Window sash	Պատուհանի շրջանակ
Window blind, shutter	Փեղի (գորտիճե)

Venetian blind	Ղուսափեղի (գորտիճե)
Bed room	Ննջարան
Parlor, drawing room	Հիւր ընդունելու սենակ
Dining room	Ճաշարան
Closet	Պահարան (որտ)
Closet for dishes	Պահարան պնակաց
Library	Մատենադարան (գորտիճե)
Door	Դուռ
Gate	Մեծ դուռ
Cistern	Գուբ (սարեճ)
Yard	Բակ
Wash-room	Ղուցարան
Store-room	Նիւղ
Coal place	Ածխանոց (տեղեղե)
Stairs	Սանդուղ
Cellar	Մասն (տեղեղե)
Privy (water-closet)	Արնաքնոց
Tiles	Կղմիւղ (տեղեղե)
Bricks	Աղիւս (նորու)
Frame	Կաղմած (տեղեղե)
Eaves	Բիւ (սալաք)
Place under the eaves	Առաստաղ (նափան էլ)

Գ. ՍԵՆԱԿ : 3. OF A ROOM

Furniture	Կարասիք
Sofa	Բազմոց (տեղեղե)
Carpet	Գորդ , օթոց (հաւշ)
Matting	Փսիւթ (հաւշ)
Table	Սեղան
Chair	Սթոլ
Stool	Սթոլակ (տեղեղե)

Foot-stool	Պատուանդան
Window curtain	Վարագոյր (փերթ)
Bed	Անկողին (եռնափ)
Bed-stead	Մահճակալ (+երէփէն)
Mattress	Խշտի (տեօշէ+)
Pillow	Բարձ
Pillow-case	Բարձի երես
Sheet	Սաւան (շարաֆ)
Blanket	} Վերմակ (եօղան)
Coverlid	
Cushion	Բարձիկ (փերթ)
Cradle	Որրոց (տէշէ+)
Swinging cradle	Կախալանաւոր որրոց
Looking-glass	Հայելի
Bureau	} Պահարան հանդերձից (տէ-բօ)
Case of drawers	
Drawer in a table	Գրոց (շէտէֆ)
Picture	Պատկեր
Settee	Գահաւորակ (փանափէ)
Cushion for a settee	Բարձ թիկանց (եասալփ)

Դ. ԽՈՉԱՆՈՅ : 4. OF THE KITCHEN

Place for cooking	Կերակուր եփելու տեղ (օճափ)
Oven	Փուռ (ֆորն)
Long fixed table	Գործարան (նէշիկեան)
Kettle	Կաթսայ (փաղան)
Frying pan	Տապակ (նափա)
Dipper	Ըմպանակ (փշրէտ)
Pail	Դոյլ (փօղա)
Tub	Տաշտ (նէտէն)
Fan for fire	Հովահար (եէլփալ)

Gridiron, spit	Շամիուր (շէշ)
Market basket	Չափուղ (շէնալ)
Basket of wood	Կողով (տէփէր)
Meat-board	Մսի տախտակ
Hatchet (for meat)	Մսի կացին (պալնա)
Chopping knife	Տապար (տալար)
Steel yards	Կշորդ (փանալ)
Scales	Կշիւ (նէրալ)
Cook's apron	Ղենջակ խոհարարի (փշրէտ)
Dish cloth	Սրբիչ (նապափ տէշէ)
Tea kettle	Ստաման չայի
Sieve	Մալ
Shelf	Դարան (բաֆ)
Tray (for dishes)	Ափսէ (նէփէ)
To cook	Եփել
To boil	Եռալ
To bake	Եփել
To roast	Խորովել (փշրալ)
To fry	Տապակել (նափա ելնէ+)
To broil	Խորովել շամիւրով (փաղապարակով)
To sift	Մաղել
To knead (bread)	Թրել (եօղորափ)
To make mince, meat	Կտրտել (տոլորափ)
Boiling water	Եռացող ջուր (փայնալ տա)
Boiled water	Եռացեալ ջուր

Ե. ՍԵՂԱՆ : 5. OF THE TABLE

Table cloth	Ծածկոց սեղանոյ
Napkin	Դաստառակ (փէշիկ)
Cup	Սկահ (ֆէճան)

Saucer	Սկահակալ (Ֆէճն լապարը)
Bowl	Թաս, դաշխուրան (+Լասէ)
Sugar bowl	Շաքարնոց
Plate	Պնակ (լապաք)
Soup plate	Պնակ անրոյ
Soup tureen	Սկաւառակ սարոյ
Knife	Դանակ
Fork	Պատասաքալ
Carving knife	Մեծ դանակ
Spoon	Դդալ
Tea spoon	Չայի դդալ
Pitcher (for water)	Կուժ
Milk pitcher	Կաթի աման
Decanter (bottle)	Շիշ (շէշ)
Castor	Համեմակալ
Salt cellar	Աղաման
Vinegar cruet	Քացախնոց
Meat platter	Պնակ մսոյ
Vegetable dishes	Աման բանջարեղինաց
Tea-board	Սկուտեղ փոքր
Tea pot	Չայ եփելու աման
Coffee pot	Սուրճ եփելու աման
Gravy dish	Արգանակի (մսի ջրոյ) աման

2. ԿԵՐԱԿՈՒՐ 6. OF FOOD

Bread	Հաց
Meat	Միս
Beef	Եղան միս
Roast beef	Եղան խորոված միս
Boiled beef	Պաշ միս, խարշած միս
Mutton	Ոչխարի միս

Gravy	Միսի հիւթ
Pork	Խոզի միս
Soup	Ապուր
Fowl	Հաւ
Chicken	Վառեակ (փէլիճ)
Hare	Նապաստակ
Venison	Եղջերուի միս
Egg	Հաւկիթ
Egg-plant	Պատընջան (փալիճան)
Sheeps' feet	Պճղուկ (փաւ)
Breast-of mutton	Երբուճ (բէշ)
Leg of mutton	Չիս (պապ)
Neck	Վիզ (կերպան)
Liver	Լեղբ (փաւ ճէյեր)
Heart	Սիրտ
Lungs	Թոք (աֆ ճէյեր)
Oysters	Ոսորէ (բարբէլա)
Muscles	Չիան ախանջ (փրեա)
Snails	Խղուկ (սայլանիճ)
Vegetables	Բանջար (եղեղեղի)
Potatoes	Գետնախնձոր
Tomatoes	Ոսկիխնձոր
Artichoke	Կանգար (եղիկաբ)
Cabbage	Կաղամբ (լանա)
Cauliflower	Կաղալիւտ (փալապիլի)
Onions	Սոխ
Turnips	Շողգալ (շալիս)
Garlic	Սխոր, խտոր
Leeks	Պրաս (փրաս)
Parsley	Աղաքեղ (փալապան)
Celery	Լախուր (փրեղի)
Salad	Աղցան (սալաթ)
Grape leaves	Տերեւի ցոյ (պալա Լափրաբ)

Radish	Բողի (Բորոփ)
Horse-radish	Վայրի բողի (պայեր Բորոփոն)
Carrots	Ստեպղին (հալած)
Beets or beetroots	Ճակնդեղ (փանճար)
Beans	Լոբբիա (ֆասուլեա)
Peas	Ոլոս (պեղեկեա)
Horse beans	Բակլլա (պաֆլա)
Spinnage	Ծմեղ (խփանա)
Cucumber	Վարունգ (եխյար)
Olive oil	Չէթ
Butter	Կարակ
Fat (for cooking)	Ճարս (եչ եարս)
Lard	Խոզի ճարս
Dough	Հայս (խմոր)
Yeast or leaven	Խմոր (ճայս)
Sugar	Շաքար
Preserves	Կապ (բեւեւ)
Confectionery	Անուշեղէն
Flour	Ալլուր
Indian meal	Եգիպտական ալլուր
Rice	Որիզ (փերեճ)
Maccaroni	Գումաճ (ճափարնա)
Vermicelli	Հերմաճ (չեհրեյե)
Barley	Գարբի
Pearl barley	Գերմանական գարբի (ֆեյեֆեյե արփար)
Bran	Թէփի (տեփեյե)
Molasses	} Ռուփի (փեփեյե)
Syrup	
Cheese	Պանիր
Vinegar	Քացախ
Salt	Աղ
Mustard	Մանանխիս (հարսալ)

Spices	Համեմ (պահար)
Pepper	Պղպեղ (պեղեյե)
Nutmeg	Հնդիկ ընկոյղ
Cloves	Մեխակ (փարեֆեյե)
Cinnamon	Կինամոն (Բարբելե)
All-spice	Համեմ (եփեյե պահար)
Camphor	Քամփոր (տեփեյե)
Saltpetre	Քորակ (կեփեյե)

Է. ՊՏՈՒՂ. 7. OF FRUITS

Grape	Խաղող
Musk melon	Սեխ (փափա)
Water melon	Չմերուկ (փարփա)
Strawberry	Ելակ (եփեյե)
Cherry	Կեռաս (փարս)
Currants	Հաղարջ (ֆերեյե եփեյե)
Apple	Խնձոր
Pear	Տանճ
Pomegranate	Նուռ (նար)
Apricot	Ծիրան (չեփարս, փայս)
Orange	Նարինջ (փարփա)
Lemon	Լիմոն
Plum	Սալոր
Date	Արմաւ (եփարս)
Fig	Թուզ (եփեյե)
Raisins	Չամիչ (փարս եփեյե)
Filbert	Կաղին (ֆեփարս)
Walnut	Ընկոյղ (փեփեյե)
Almond	Նուշ (պարս)
Quince	Սերկեկ (պիս)

Peach	Գեղձ (շէֆրուսէ)
Ground Nut	Պիտտակ (ֆլուրէ)
Olives	Զիթապտուղ (շէնիկ)

Ը. ԳՈՐԾԻՔ ԵՒ ԱՅՆ ԱՅԻՆՆԵՐ. 8. OF TOOLS AND COMMON THINGS

Axe	Կացին (պուլնա)
Hatchet	Փոքր կացին
Hammer	Մուրճ (շէնի)
Saw	Սղոյ (տեղիկ)
Nail	Գամ, բեւեռ (եռեռ, շէնի)
Screw	Պտուտակ (գեղմ, պորմ)
Screw driver	Պտուտակահան
Scissors	Մկրատ
Shears	Մկրատ մեծ
Snuffers	Յարդարիչ (ճոճ մոխրառ)
Bellows	Փուք (տեղի)
Shovel	Թի (տեղի)
Tongs	Ունելի (ճաշ)
Gimlet	Գչիլ (պորմ)
Chisel	Կուց (տեղիկ գալի)
Auger	Գչիլ մեծ (պեղիկ պորմ)
Bit	Շաղալի (ճալի)
Nippers	Աքճան (գլուխ)
Awl	Հերիւն (պիլ)
File	Խարտոց (էյե)
Plane	Դուր (բեռ)
Vice	Ուրբան (տեղի)
Hinge	Ծիսի (բեռ)
Latch (of a door)	Փակաղակ (ճանապարհ)
Handle or knob	Ունկն (գլուխ)
Bolt	Նիզ (տեղի)

Lock	Փականք (տեղի)
Key	Բանալի (տեղի)
Knocker	Թակ դրան (շէնի)
Lamp	Կանթիկ
Wick	Պատրոյգ (ֆլուի)
Dust pan	Աւելածոց (ֆլուի)
Brush	Վրճիկ (ֆլուի)
Broom	Աւել
Knife	Դանակ
String	Առան (տեղի)
Wedge	Սեւ (տեղի)
Wheel	Սիւլ
Axle	Սեւն (տեղի)
Tire (of a wheel)	Շրջանակ անուոյ (շէնի)
Spokes	Շառաւիղ (բեռերէ գործարար)
Garden	Պարտէզ
Stable	Ախոռ
Fence	Յանկ
Post	Գերան (տեղի)
Ladder	Սանդուղ (տեղի)
Frame for grape vine	Չողարարճ (ճալի)
Sealing wax	Կնքամով (տեղի)
Wafer	Նշխար կնքոյ (տեղի)
Letter stamp	Դրոշմ նամակի (տեղի)
Envelope	Պահարան նամակի (տեղի)
Ink	Մելան
Ink-stand	Կաղամար
Sand box	Աւաղանոց
Writing desk	Գրասեղան
Sheet of paper	Թերթ թղթոյ
Mainspring of a watch	Ժամացուցի զսպանակ (տեղի)

Saddle	Թափ (էյէր)
Bridle	Սանձ (էն-լար)
Bit (in horse's mouth)	Դանդանաւանդ (կէ՛)
Stirrup	Ասպանդակ (է-լէ-լէ)
Harness	Սար ձիոյ (գոլ-ն-ճ)
Collar	Վզնոց (պոլ-ուլէ)
Traces	Փոկ ձիոյ (գոլ-ը)
Saddle girth	Դօսախ ձիոյ (գոլ-ան)
Sled, sleigh	Դահուկ (գոլ-ը)
Raft	Լաստ (սալ)
Log	Կոճղ (տէ-լէ-տէ)
Bundle	Ծրար (պոլ-ը)
Knot	Հանգոյց (տէ-լէ-ճ)
Paste	Խիւս (ճալ-ը)
Glue	Սոսինձ (լի-լէ-լ)
Cork	Սունկ (ճան-լար)
Mortar	Անկան (հալ-ան)
Pestle	Սանդխոռուն (հալ-ան էլէ)
Mortar	Շաղախ (խարճ)
Plaster	Ծեփ (սալ-ը, սալ-ը)
Whitewash	Բուած (պար-ան)

Թ. ՀԻՒԱՆՏՈՒԹԻՒՆ ԿԱՄ ԱՆՏ. 9. OF DISEASES

Fever	Տեճ
Fever and ague	Ջերմ (սալ-ն)
Remittent fever	Ընդմիջեալ ջերմ
Scarlet fever	Կարմախա (գոլ-ը)
Typhoid	Ժանտատենդ (լի-լէ-ճ)
Typhus	
Consumption	Ծիրական աստ (լէ-լէ-ճ)
Small pox	Ծաղիկ (լէ-լէ-ճ)

Chicken pox	Հարանիթ (սալ-ն էլէ-լէ)
Measles	Վարդածոց (գոլ-ն-ճ)
Croup	Փողախտ (գոլ-ը պոլ-ն)
Diphtheria	Փողացալ (պոլ-ն էլէ-լէ)
Dyspepsia	Անարսողութիւն
Apoplexy	Կաթուած (պոլ-ն)
Paralysis	Անդամալուծութիւն
Erysipelas	Օձիկ (էլ-լէ-լէ)
Diabetes	Միզակաթութիւն
Strangury	Միզարդելութիւն (տէ-լէ-լէ)
Inflammation of the bowels	Բորբոքումն աղեաց (պոլ-ն-ը տէ-լէ-լէ)
Diarrhea	Որովայնալուծութիւն, կոյշ (է-լէ-լէ)
Dysentery	Թանչ (գոլ-ն էլ-ն)
Piles	Տեւատեսութիւն, թութ (ճալ-ն)
Boil	Խնդաւարտ (լէ-լէ-լ)
Ulcer	Կեղ (է-լէ-լ)
Sore	Վէրք (է-լէ-լ)
A burn	Այրեցած (է-լէ-լ)
Convulsion	Չգտումն

Stomach	Ստամոքս
Brains	Ուղեղ
Lungs	Թոք
Liver	Լեարդ
Bowels	Աղիք
Kidney	Երիկամունք
Spine	Ողն
Nerve	Ձիւլ (տէ-լէ-լ)
Muscle	Մկան (սալ-ն)
Pulse	Չարկ երակի (սալ-ն)

Leeches	Տղրուկ (սիւլիւս)
Poultice	Համբ (լափա)
Cathartic	Հոսածիչ դեղ
Astringent	Պնտացուցիչ դեղ
Physician's prescription	Դեղագիր (բեւեալ)

ժ. Զեռնիչ 40. VERMIN

Insect	Միջատ (պէտէտ)
Fly	Ճանճ (սիւլիւս)
Flea	Հոս (սիւլիւս)
Mosquito	Մոխի (սիւլիւս)
Bed-bug	Մլուկ (սիւլիւս)
Louse	Ոջիւլ (սիւլիւս)
Ant	Մրջիւն (սիւլիւս)
Rat	Մուկ (սիւլիւս)
Mouse	Մանր մուկ
Snake	Օձ (սիւլիւս)
Worm	Որդ (սիւլիւս)
Maggot	Որդիւն
Moth	Յեց (սիւլիւս)

ժԱ. ԲԱՅԵՐ 41. OF VERBS

To wait	Սպասել
To rust	Ժանգոտել
To rot	Փակել
To scratch	Քերել (սիւլիւս)
To scrape	Քորել (սիւլիւս)
To rub	Շփել (սիւլիւս)
To polish	Յլիկել (սիւլիւս)
To fold	Մալել (սիւլիւս)

To glue, or paste	Սոսնձել
To crack (active)	Ճաթեցնել (սիւլիւս)
To crack (neuter)	Ճաթիլ
To split	Ճեղքել (սիւլիւս)
To split (neuter)	Ճեղքուիլ
To wrap	Փաթեցել, պատել (սիւլիւս)
To roll	Գլորել (սիւլիւս)
To roll (as a wheel)	Թալալել (սիւլիւս)
To roll (up into a ball)	Բոլորել (սիւլիւս)
To twist	Ոլորել (սիւլիւս)
To untwist	Քակել
To hang out clothes to dry	Կախել լաթ, չորցունելու
To spread (as on the ground)	Համար (սիւլիւս)
To interrupt in conversation	Ընդմիջել (սիւլիւս)
To give attention to	Սկանջ դնել
To commit to memory	Բերնուց սորովիլ
To learn by heart	
To make signs with the eye	Սկնարկել (սիւլիւս)
To lean against or upon	Յենուլ (սիւլիւս)
To besmear	Շաղախել (սիւլիւս)
To dip (so as to besmear)	Թաթիլել (սիւլիւս)
To froth or foam	Փրփրել (սիւլիւս)
To glisten (as the eye)	Պլլլալ
To glimmer (as a dying taper)	
To keep one's room (on account of sickness),	Փակուիլ (սիւլիւս), սլահուիլ
hide one's self	
To stammer or stutter	Թոթոթել (սիւլիւս)

To put up a partition	Անջրպետել (պէտէտ)
To swing (active)	Որորել, օրել
To swing (neuter and passive)	Որորիլ, օրուիլ
To shake (active)	Թոթուել
To shake (be shaken)	Թոթվուիլ (տէտէտ)
To be chilled	Մսել
To take cold	Պաղ առնուլ
To attend to the wants of nature	Կարիք վճարել
To snore	Խորդալ (խորտաւոյ)
To purr as a cat	
To telegraph	Հեռագիր քաշել
To bet	Գրաւի մտնել (պէտ խախտել)
To pledge	Գրաւ դնել (տէտէտ քաշել)
To crush	Ճմլել (տէտէտ)
To sweep	Աւել
To wipe (with a cloth)	Սրբել
To wash	Լուալ
To wash (one's self)	Լուացուիլ
To clean	Մաքրել
To scrub	Շփել (օվալաւոյ)
To scour	Քերել, շփել (օվալաւոյ)
To peck (as a fowl)	Կացել (կախալաւոյ)
To pick up	Վերցնել
To pull wool or hair	Գլել (տէտէտ)
To pull up (as by the roots)	Արմատէն հանել, լուիլ
To push	Մղել (տէտէտ)
To draw	Քաշել (տէտէտ)
To chew	Ծամել (տէտէտ)
To dream	Երագել (տէտէտ)
To study	Ուսանել (տէտէտ)
To pull up	Փրցունել (տէտէտ)

To shake	Ցնցել (տաւալաւ)
To quiver	Երերալ (տաւալաւ)
To tremble	Դողալ (տէտէտ)
To be convulsed	Սարսուիլ, գալարիլ

Է.

ԱՅՍ ԳՐԻՆ ԱՌՁԻ ԵՐԵՄՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ՅԱՒԵԼԵԱԼ
ԸՆՏԱՆԻ ՈՃԵՐ

Ինչպէս յառաջարանին մէջ ըսինք, ուսանողին համար շատ օգտակար պիտի ըլլայ ասոնք խնամով ուսանել, եւ ասոյ ձախակողմնան սիւները թղթով մը դոցելով Հայերէնը Անգլիերէնի թարգմանել: Թարգմանութիւններն հոս ասագրեալներուն հետ ըսողութեան սխալները պիտի շահուին, եւ ուսանողը խօսելու լաւագոյն ձեւը պիտի ուսանի եւ յիշէ:

I beg your pardon.	Ներում կը խնդրեմ:
Excuse me.	Ներեցէք ինձ:
What is the news?	Ի՞նչ լուր կայ:
Where is he from?	Ուստի՞ է:
What is this good for?	Ի՞նչ օգուտ ունի այս:
Put a cover on the book.	Գրքին վրայ ծածկոց անցուր:
Fold the curtain nicely,	Վարագոյն աղէկ ծալէ եւ
and put it on the shelf in	դարակին վրայ դիր:
the closet.	
Tie the parcel tightly so	Ծրարը պնդով կապէ որ չը
that it will not untie.	քակուի:
Tie the ribbon in a bow	Ժապաւէնը խաչածեւ կա-
knot.	պէ:
The milk has soured.	Կաթը կարած է:

Come and sit down by me. Եկ՛ուր եւ ըսվա նստէ :
 This is hard work. Դժուարին գործ է այս :
 How hard it rains ! Ի՛նչ սաստիկ անձրեւ կուգայ :
 Did you tie the string in a hard knot ? Զուանը հանգայց (+ Էօր րի-- օյ-ժ) ըրի՛ր :
 His heart is as hard as a stone. Անոր սիրտը քարի պէս կարծր է :
 My brother is a hard man to deal with. Եղբայրս խիստ է եւ անհամբոյր :
 Have you done as I told you ? Ըրի՛ր ինչպէս որ ըսի քեզի :
 Have you done with this yet ? Ասոր պէտք ունի՞ս տակաւին :
 When the meat is done, bring it up. Երբ միսը եփած է, վեր բեր :
 This is not like that. Այս ատոր չնմանիր :
 There is no slavery like bondage to one's own passions. Կրից գերի ըլլալու նման գերութիւն չկայ :
 They are all alike. Ամէնքը նոյն են :
 That is like enough. Այս շատ հաւանական է :
 I like this best. Ամէնէն աւելի կը սիրեմ զայս :
 I don't like to do it. Զեմ ուզեր ընել այդ բանը :
 I like her, but I can't say that I love her. Կը հաւնիմ այն կնոջ բայց չեմ կրնար ըսել թէ կը սիրեմ զնա :
 It is as long as it is broad. Երկայնութիւնը լայնութեանը չափ է :
 I long to go home. Շատ կ'ուզեմ հայրենիք երթալ :
 How long have you been here ? Որչափ ատեն է որ հոս ես :

How long is it since you left Smyrna? Որչափ ատեն է որ Զմիւռնիայէն ելած ես :
 He is left handed. Զախ ձեռքը կը գործածէ :
 One shall be taken and the other left. Մին պիտի առնուի եւ միւսը թողուի :
 This is one, that is another. Աս ուրիշ, ան ուրիշ :
 It is all one to me. Ինծի համար ամէնը մէկ է :
 In what house do you live? Ո՞ր տունը կը կենաք :
 He has lived with us a year. Մեզի հետ տարի մը բնակեցաւ :
 Live and learn. Ասորէ՛ եւ սորովէ :
 You were much to blame in that matter. Այդ բանին մէջ շատ մեղադրելի էիր :
 These nuts are rotten. Այս ընկոյզները փասած են :
 The bread is heavy and mouldy. Հացը ամբած եւ բորբոսեալ է :
 Wrap the book in cloth. Գիրքը լաթի մէջ փաթթէ :
 Fill the tumbler half full. Գաւաթը մինչեւ կէսը լից :
 A suit of clothes. Զեռք մը հանդերձ :
 He does not suit my business. Ան իմ գործիս չի գար :
 The law suit is not ended. Դատը վերջացած չէ :
 Please address the letter for me. Կը խնդրեմ, նամակին հասցեն գրէ :
 It is no matter. Never mind. Հոգ չէ :
 Shall I help you ? Օգնե՞մ քեզի :
 Help him down. Օգնէ որ վար իջնէ :
 I can't help doing it. Զեմ կրնար չընել :
 It can't be helped now. }
 There is no help for it now. } Այլ եւս հնար չկայ :
 It is past help now. }
 I am very busy. Շատ գործ ունիմ :

What shall I do next? *Ետքը ի՞նչ ընեմ:*
 My watch is out of order. *Ժամացոյցս չիտակ չէրթար:*
 It needs cleaning. *Սրբել տալ պէտք է:*
 It goes too fast. *Առաջ կ'երթայ:*
 It gains a little. *Քիչ մը առաջ կ'երթայ:*
 It loses a little. *Քիչ մը ետ կը մնայ:*
 It has not been wound up to-day. *Այսօր չլարուեցաւ:*
 Has the clock struck yet? *Ժամացոյցը զարկա՞ւ:*
 To-day is a fast day. *Այս օր պահք է:*
 Do you keep the fast? *Պահք կը բռնե՞ս:*
 The horse runs fast. *Զին արագ կը վազէ:*
 Hold it fast, or it will slip. *Պինդ բռնէ որ չսահի ձեռքէդ:*
 Take all but one. *Ամէնն առ բաց ի միոյն:*
 Pick them up one by one. *Մի մի ժողվէ:*
 Count them two by two. *Զոյգ զոյգ համբէ:*
 Take out one at a time. *Մի առ մի դուրս հանէ:*
 They cost 50 paras a piece. *Իւրաքանչիւրը երեսուցն փող (ֆարս) կ'արժէ:*
 Plant six in a row. *Մէկ կարգին մէջ վեց հատ տնկէ:*
 Put on your shoes. *Կօշիկներդ հագի՛ր:*
 Put out the light. *ձրագը մարէ:*
 Extinguish the light. *Պատրոյկը վեր առ:*
 Pick up the wick. *Կանթեղը կը մխայ:*
 The lamp smokes. *Ձրագներն յարդարէ (+եք ար):*
 Snuff the candles.
 Set the snuffers here. *Յարդարիչը հոս դիր:*
 The sun has set clear. *Արեգակն առանց ամպի մարը մտաւ:*
 You may set the table. *Սեղանը պատրաստէ:*

I set much by him. *Շատ կը սիրեմ զնա:*
 He is set in his ways. *Իւր սովորութեանց մէջ յամառ է:*
 I shall set out to-morrow. *Վաղը ճամբայ պիտի ելլեմ:*
 I shall start to-morrow. *Վաղը ճամբայ պիտի ելլեմ:*
 A hen sets to hatch chickens. *Հաւը կը թխտէ (հօւրհիւ կը շարք) ձագ հանելու համար:*
 I set about that. *Սկսայ ընել:*
 He sets false reports a-broad. *Սուտ լուրեր կը հրատարակէ:*
 I am set against you. *Քեզի դէմ եմ:*
 The mill is set agoing. *Աղօրին կը դործէ:*
 He was set aside. *Մէկդի թողուեցաւ:*
 That was set apart. *Զատուեցաւ:*
 I set him at work. *Գործի սկսել տուի:*
 I set it by. *Հիմա թողուցի:*
 I will set it down in my book. *Գրքիս մէջ պիտի գրեմ:*
 I set it down for a fact. *Իբրեւ եղած համարեցայ:*
 I will set forth your goodness. *Քու բարութիւնդ պիտի հրատարակեմ:*
 I set forward. *Ձամբայ կ'ելլեմ:*
 He set off. *Ձամբայ ելաւ:*
 You set on the mob. *Աղմուկը գրգռեցիր:*
 I set the house on fire. *Տունը բռնկեցուցի:*
 They set on us. *Մեր վրայ յարձակեցան:*
 They set out. *Ձամբայ ելան:*
 He sets up a cross. *Խաչ կը կանգնէ:*
 He sets up in trade. *Վաճառականութեան կը սկսի:*
 He sets up for an honest man. *Արդար կը ցուցնէ զինք:*
 They are not at home, they have gone out. *Տունը չեն, դուրս ելան:*

The fire has gone out. *Կրակը մարեցաւ :*
 Kindle it up again. *Նորէն վառէ :*
 Make the fire over again. *Նորէն վառէ :*
 The rice is all gone. *Որիզը հատած է :*
 The oil is out too. *Նաեւ իւղ չկայ :*
 We are out of potatoes also. *Գետնախնձոր ալ չունինք :*
 This coat does not fit me. *Այս մեկնոցը (սեւի) ինծի չըւար :*
 He is not fit for the office. *Այն պաշտօնին յարմար չէ :*
 This is a cold day. *Այսօր ցուրտ կայ :*
 I feel quite cold. *Բաւական կը մնիմ :*
 My feet are very cold. *Ոտուըներս շատ պաղ են :*
 I have a cold in my head. *Հարբուխ ունիմ :*
 Burn up the papers. *Թուղթերն այրէ :*
 This coal will not burn. *Այս ածուխը չի վառիր :*
 His house burned down. *Անոր տունն այրեցաւ :*
 Brown the meat, but do not burn it. *Կարմրցուր միսը, բայց մի այրեր :*
 Blow the fire. *Կրակը միջէ :*
 The wind blows a gale. *Բուք (բուքան) կայ :*
 The wind strengthens. *Հովը կը սաստկանայ :*
 The wind falls. *Հովը կ'իջնէ :*
 The sea rises. *Ծովը կ'ելլէ :*
 The storm is abated. *Մրրիկն իջաւ :*
 The fog clears up. *Մառախուղը կ'անցնի :*
 The clouds break away. *Ամպերն աներեւոյթ կ'ըլան :*
 The rain will soon hold up. *Անձրեւը հիմա կը դադրի :*
 The sky will soon be clear. *Օդը հիմա կը բացուի :*
 I shall start by sunrise. *Արեգակը ծագելուն պէս համբայ պիտի ելլեմ :*

I will go with you next week. *Գալ շարթու քեզի հետ կ'երթամ :*
 I now board with my brother. *Վարձով եղբորս քով կը նստիմ :*
 He boards me for five dollars a week. *Շարթըըը հինգ թալէր կ'առնէ ինէ :*
 I pay for my board monthly. *Ամսէ ամիս կը վճարեմ :*
 We remove into our house in a few days. *Քանի մը օրէն տուն պիտի երթանք :*
 Let us go on board the ship. *Նաւը երթանք :*
 He fell overboard and was drowned. *Նաւէն ինկաւ եւ հեղձաւ :*
 They will put us on shore again. *Նորէն մեզ ցամաք պիտի հանեն :*
 The vessel lies a mile off shore. *Նաւը եզերքէն մէկ մղոն հեռու է :*
 That is not a great way off. *Շատ հեռու չէ :*
 Cut me off a slice of bread. *Կտար մը (սլիվ) հաց տուր :*
 He is well off in the world. *Անոր վիճակն աղէկ է :*
 They went off in the night. *Գիշերով դացին :*
 I shall send off a messenger immediately. *Ամիջնապէս մարդ պիտի ղըրկեմ :*
 He is worth a million of piasters. *Միլիոն մը դահեկանի տէր է :*
 This is not worth having. *Ունենալու արժանի բան չէ :*
 It is not worth so much as I thought it was. *Այնչափ չարժեք որչափ կը կարծէի :*
 It is not worth the while to go for so small a sum. *Այսպիսի չնչին գումարի համար երթալ յոգնիլ չարժեք :*

I am at a loss what to do. *Չեմ գիտեր ինչ ընեմ:*
 There is a loss which cannot be repaired: how dreadful is the loss of one's own soul! *Կորուստ մը կայ որ աննորոգելի է: Ինչ վարհուրելի է հոգւոյն կորուստը:*
 Every man has his own cross to bear. *Ամէն մարդ ունի իւր խաչը:*
 He bears off his prey. *Իւր որսը կ'առնէ կը տանի:*
 My conduct will bear me through. *Վարքս կրնայ զիս արդարացունել:*
 He bears up against misfortune. *Չախորդութեան կը համբերէ:*
 That ship bears away. *Նաւը գլուխը կը դարձունէ:*
 I bear with your bad temper. *Չարաբարոյութեանդ կը համբերեմ:*
 They beat back the enemy. *Թշնամին փախուցին:*
 You beat down his price. *Գինը կը նուազեցունես:*
 You beat him down in argument. *Վիճարանութեամբ յաղթեցիր:*
 We beat up the quarters of the enemy. *Թշնամին սպառեցինք:*
 They beat out his brains. *Գլուխը ջարջարեցին:*
 The snow beats into the room. *Ձիւնը սենեակը կը մտնէ:*
 He beautifies with taste. *Գեղեցիկ կը զարդարէ:*
 He failed in his enterprise. *Չկրցաւ կատարել գործը զոր սկսաւ:*
 I fainted away. *Մարեցայ:*
 He fell down. *Գետին ինկաւ:*
 The estate will fall to me. *Ստացուածքն ինձի պիտի լինայ:*

He fell on us. *Մեր վրայ ինկաւ:*
 He falls upon the enemy. *Թշնամոյն վրայ կը յարձակի:*
 I fell in with an old companion. *Հին բարեկամի մը հանդիպեցայ:*
 I fell in with his scheme. *Հաւնեցայ անոր խորհուրդին:*
 The enemy fell back. *Թշնամին ետ քաշուեցաւ:*
 He falls from his horse. *Ձիէն վար կ'իյնայ:*
 His friends begin to fall off. *Բարեկամները կը սկսին հեռանալ:*
 They fall under the yoke. *Լուծի տակ կ'իյնան:*
 It fell out that he did not go. *Այնպէս եղաւ որ չգնաց:*
 My money fell out of my hand. *Ստակս ձեռքէս ինկաւ:*
 The ship fell foul of the brig. *Նաւը երկկայսի նաւին զարնուեցաւ:*
 I fastened upon him. *Պինդ բռնեցի զնա:*
 He falters in his speech. *Լեզուն ծանր է:*
 He fawns upon me. *Կը շողոքորդէ ինձ:*
 He feeds on corn. *Ցորեն կ'ուտէ:*
 He fends off the blow. *Հարուածէն կը խուսէ:*
 He came and fetched us in. *Եկաւ, ներս առաւ զմեզ:*
 I will fight out the battle. *Մինչեւ վերջը պիտի կռուիմ:*
 He launches into the water. *Չուրը կը նետուի:*
 He launches out into a long detail. *Կը սկսի երկայն պատմել:*
 I lay down my arms. *Չէքս վար կը դնեմ:*
 I lay up money. *Ստակ կը պահեմ:*
 I lay by money. *Պաշար կը համբարեմ:*
 I lay in store.

I lay out all my money. *Բոլոր ստակս կը վառնեմ:*
 He lays waste the *Երկիրը կը քանդէ:*
 country.
 I lay a crime against *Վրադ յանցանք կը նետեմ:*
 you.
 I lay aside my money. *Ստակս կը պահեմ:*
 He lusts after power. *Իշխանութեան կը ցանկայ:*
 He makes light of that. *Չնշին կը համարի զայդ:*
 He makes much of her. *Շատ կը սիրէ զնա:*
 What do you make of that. *Ի՞նչ կը շինես ատկէ:*
 I will make over my *Ստացուածքս քեզի պիտի*
 fortune to you. *տամ:*
 He made away with all *Իւր բոլոր ժառանգութիւնը*
 his fortune. *կորսնցուց:*
 I make that out very *Ես աղէկ կը հասկնամ զայդ:*
 well.
 I make out an account. *Հաշիւ մը կ'ընեմ:*
 I made up for my losses. *Կորուստս լեցուցի:*
 I will make up for that. *Ատոր փոխարէնը պիտի ընեմ:*
 I will make up a coat. *Մեկնոց (*եփէ) պիտի շինեմ,*
 Make way. *Ճամբայ բաց:*
 I make sure of that. *Ստոյգ կը համարիմ զայն:*
 I make free with you. *Քեզի հետ համարձակ կը*
վարուիմ:
 I mark out your duty. *Քու պարտքդ կ'իմացունեմ:*
 The small pox is a con- *Ծաղիկը տարափոխիկ ախա*
 tagious disease. *է:*
 He is dying with the *Ծիրակիան ախտէ կը մեռնի:*
 consumption.
 I can not afford to buy *Այսպիսի բաներ գնելու կա-*
 such things. *րողութիւն չունիմ:*
 He could not find it in *Չէր ուզեր այդ բանն ընել:*
 his heart to do it.

I must have a little talk *Քիչ մը խօսք ունիմ անոր*
 with him. *հետ:*
 It is not a thing to be *Չարմանալի չէ:*
 wondered at. *in the house*
 We are but half way thither. *Ճամբուն կէսը միայն առինք:*
 Don't trouble me any more. *Այլ եւս մի խռովեր զիս:*
 By grasping at too much *Շատ բան ձեռք անցընելու*
 he lost all. *աշխատելով ամէն բան*
կորսնցուց:
 Welcome, friends. *Բարի եկաք, բարեկամներ:*
 He gave me a cold wel- *Պաղութեամբ բարեւս ա-*
 come. *ռաւ, կամ, Պաղութեամբ*
ընդունեց զիս:
 I expect to visit him af- *Կը յուսամ թէ ամէն մը այ-*
 ter a month. *ցելու թիւն կ'ընեմ անոր:*
 You will get good cheer *Հոն ուրախ պիտի ըլլաք:*
 there.
 Cheer up: don't be down- *Քաջալերուէ՛, մի վհատիր:*
 hearted.
 Give my compliments to *Յարգանքս յայտնէ հորդ:*
 your father.
 That boy is always *Այդ տղան միշտ գործի կը*
 meddling. *խառնուի:*
 He has been ill for a *Շատոնց հիւանդ է:*
 long time.
 The physicians have gi- *Բժիշկներն հիւանդին համար*
 ven their patient over: *անյոյս են. այլ եւս յոյս*
 all hope is lost. *չկայ:*
 Keep your seat, don't rise. *Տեղդ նստէ, մի ելլեր:*
 Keep doing well. *Անդադար բարիք ըրէ:*
 Keep your book clean *Գիրքդ մաքուր պահէ:*
 You may keep it, if you *Կրնաս պահել, եթէ աղէկ*
 will take good care of it. *հոգ տանիս:*

Keep out of the sun when it is hot. *Զգուշացիր արեւէն երբ շատ տաք է:*

He keeps all the time in the house. *Միշտ տունն է:*

He does not keep his house well. *Աղէկ չի պահեր տունը:*

She does not know how to keep house. *Զի գիտեր թէ տունը ինչպէս բռնելու է:*

Keep away from the fire. *Կրակէն հեռու կեցիր:*

He keeps steadily to his work. *Միշտ իւր գործին ետեւէն է:*

Beauty keeps not from the grave. *Գեղեցկու թիւնը մարդը գերեզմանէն ետ չի պահեր:*

They quarrel together: you ought to keep them apart. *Կը կռուին իրարու հետ զանոնք իրարմէ զատ պահելու ես:*

If you wish to be free, keep your passions under control. *Եթէ կ'ուզես ազատ ըլլալ, կիրքերդ սանձէ:*

Look and you will see. That looks well. *Նայէ, եւ պիտի տեսնես: Աղէկ կ'երեւի:*

I will look into that. *Ատոր պիտի նայիմ:*

Look out that you do not get hurt. *Նայէ որ չվնասուիս:*

Look about you. *Բոլորաիւրջ նայէ:*

Look in your own heart, and see what you will find. *Սիրտդ նայէ, եւ տես թէ ինչ կայ:*

Look ye to that. *Ատոր նայեցէք:*

He is not an apt scholar. *Յաջողակ աշակերտ չէ:*

Men are apt to attribute to others motives which they are conscious of in themselves. *Մարդիկ միտեալ են այլոց ընծայել այնպիսի շարժառիթներ զորս իրենք ունին:*

Those two men are ever at odds. *Այդ երկու մարդիկը միշտ կռուում են:*

You may leave off that work and do this. *Կրնաս ձգել այդ գործը եւ սա ընել:*

Leave me alone for a little while. *Քիչ մը մինակ թող զիս:*

She has left open the door. *Դուռը բաց թողուց:*

I have not one of them left. *Անոնց եւ ոչ մին թողուցի:*

Close your left hand and open your right. *Զախ ձեռքդ դոցէ, եւ աջ ձեռքդ բաց:*

They have no right to what they claim. *Իրաւունք չունին այն բաներուն զորս կը պահանջեն:*

It is always safe to do right. *Ապահով է միշտ ընել ինչ որ ուղիւ է:*

Do your best and hope for the best. *Ըրէ լաւագոյնը, եւ յուսա լաւագունին:*

Seek not only the good, but the better and the best. *Փնտռէ ոչ միայն բարին, այլ եւ բարեգոյնը եւ ամենաբարին:*

I shot at the hare, but did not hit it. *Նաղատատակին վրայ կրակ ըրի, բայց չկրցայ զարնել:*

He always harps on the same strain. *Միշտ նոյն բանը կ'ըսէ:*

He harps at me continually. *Միշտ հակառակ ինձ կը խօսի:*

It occurred to me. } *Մտքս եկաւ:*

It came to my mind. } *Մտքը ձգէ:*

Remind him of it. *Մտախի բան մը երբէք*

Such a thing never came into my mind. *Այսպիսի բան մը երբէք չմտեցաւ:*

He learned it all by heart. }
 He committed it all to } Բոլորը բերնուց սորվեցաւ .
 memory. }
 He has failed in business. Այն գործին մէջ անանկա-
 Do not fail to come. Եկու անվրէպ : [ցաւ :
 Do it without fail. Կատարէ անվրէպ :
 The ship leaks badly. Նաւը շատ ջուր կ'առնէ :
 The water has all leaked Բոլոր ջուրը գուբէն (սորէն) :
 out from the cistern. դուրս վազեց :
 The leaks must be stop- Իսկոյն պէտք է գոցել ծա-
 ped immediately. կերը :
 They got into a dispute Ամէնն ալ վէճի մտան :
 together.
 He makes court to great Կը ջանայ մեծերուն հաճոյ
 men. ւըսլ :
 They countenance him in it. Երես կուտան անոր :
 He receives encouragement Կը քաջալերուի անոնցմէ :
 from them.
 Tell them to stop making Ըսէ որ աղմուկ չընեն :
 a noise.
 He always has a sullen Միշտ դաժան նայուածք
 look. ունի :
 They were reduced to Շատ նեղ ինկան :
 great straits.
 You shall come to no harm. }
 No harm shall befall you. } վնաս չկայ քեզի :
 She said much to no pur- Շատ խօսեցաւ բայց ի զուր :
 pose.
 It was all done in vain. Ամէն բան ունայն եղաւ :
 I could bear it no longer. Այլ եւս չկրցայ համբերել :
 They make much of him. Շատ կը սիրեն զնա :
 It will all come to no- Ամէն բան ընդունայն պիտի
 thing. ւըսյ :

That is good for nothing. Բոլորովին անօգուտ է :
 I can do nothing with it. Բան մը չեմ կրնար ընել ա-
 նոյ :
 I can make nothing by it. Ինծի բնաւ օգուտ չունի :
 I can make nothing out of Բան մը չեմ հասկնար ասկէ :
 it, or of it.
 He makes nothing of lying. Սուտ խօսիլը ոչինչ կը հա-
 մարի :
 All that goes for nothing Այդ ամէնը ինծի համար
 with me. ոչինչ է :
 He regards that a small Փոքր բան կը համարի գայդ :
 matter.
 It came within a hair's Մազ մնաց որ պիտի իյնար :
 breadth of falling.
 I came near having my Բիչ մնաց աչքս կ'ելլէր :
 eye put out.
 We came well nigh being Կորսուելու մօտ էինք :
 lost.
 A little more, and my arm Բիչ մնաց թեւս պիտի կոտ-
 would have been broken. բէր :
 Put that back where you Դէր ուստի առիր :
 took it from.
 How long will it take to Ո՞րչափ կը տեւէ ասկէ մին-
 go there ? չեւ հոն :
 It takes longer to go from Ասկէ հոն երթալ աւելի կը
 here there than to տեւէ քան անկէ հոս գալ :
 come from there here.
 There are none to be had Հինա հոն բոլոր չկայ :
 there now.
 On the whole, it is very Ընդհանուր նկատելով, շատ
 well done. գեղեցիկ եղած է :
 He is in every respect Ամէն կողմանէ գէշ մարդ է :

Above all, take care of yourself.

The best of it is that he lost nothing by it.

He does not adhere to his word.

I have much due me, and owe but little.

If you would be happy, live within your means; however small they are, and keep out of debt.

Owe no man any thing but to love one another.

Thou shalt love thy neighbour as thyself.

Whatsoever ye would that men should do to you, do ye even so to them.

Say ye to the righteous that it shall be well with them, for they shall eat the fruit of their doings.

Woe unto the wicked! It shall be ill with him: for the reward of his hands shall be given him.

Be not deceived: God is not mocked: for whatsoever a man soweth, that shall he also reap.

Ի վեր քան զամենայն ան- ձիդ հոգ տար:

Լավագոյն այն է որ կորուստ չըրաս:

Խօսքը չի բռնեիր:

Շատ առնելիք ունիմ, բայց քիչ տալիք:

Եթէ կ'ուզես երջանիկ ըլլալ, ապրէ անով զոր ունիս որչափ ալ քիչ ըլլայ, եւ զգուշացիր պարտքէ:

Մարդու պարտական մի ըլլաք, բայ իրար սիրելէ:

Քու ընկերդ սիրես քու ան- ձիդ պէս:

Ինչպէս կ'ուզէք որ մարդիկ ընեն ձեզ, դուք ալ այն- պէս ըրէք անոնց:

Արդարներուն ըսէք որ իրենց աղէկ պիտի ըլլայ, ինչու որ անոնք իրենց գործքերուն պատուը պիտի ուտեն:

Վայ անօրէնին, գէշ պիտի ըլլայ անոր, ինչու որ անոր ձեռացը գործքերուն փոխարէնը պիտի տրուի անոր:

Մի խաբուիք, Աստուած ծաղր չըլլար: Վասնզի ինչ որ մարդ կը սերմանէ՝ նոյնը պիտի հնձէ:

What shall it profit a man, if he shall gain the whole world, and lose his own soul? Or what shall a man give in exchange for his soul?

This is life eternal to know thee, the only true God, and Jesus Christ whom thou hast sent.

Բ.

Ընթանի ասացումս ինչ աշխարհագար, որ խորհմանսմ եւ Անգղիէրէն, և իս՛ որոյ յարմարցումս եւ Անգղիէրէն յարու- ասացումներ որ նպէն նման են:

- Մի նեղացունէր զիս: Don't trouble me.
- Ատիկա ձեռք տուաւ: That was sufficient.
- Ինձի ձեռք չտար: I cannot afford it.
- Ձեռք ըրաւ ինձի: He beckoned to me.
- Աչք ըրաւ անոր: He winked at him.
- Ցաւ ու ցեցը պակաս չէ: He is always ailing.
- Գնա, սեւ երես մնացիր: Go, shame on you.
- Երբ գլուխը նեղի եկաւ: When he got into trouble.
- Տուես տեղս փոցուց: He has ruined me.
- Աղնիւ բնաւորութեան տէր մարդ է: He has a noble disposition.

Բանի տեղ չի դնէր զայն: He regards that as of no account.

Սիրտս կը խառնուի } I am sick at my stomach.
 Սիրտս ետ կու գայ }
 Սիրտդ լայն բռնէ : Be patient.
 Սիրտս կ'առնէ : I cannot eat it (on account of the sweetness or oiliness of the food).
 Սիրտս փրթաւ : My heart came up into my throat.
 Այդ կերակուրն ինծի աղէկ չէ : That food hurts me.
 Սիրտս լեցաւ : My heart was full.
 Սիրտս կը մարի : I am faint.
 Ծուռ սիրտ : Censorious, suspecting evil.
 Շատ առնելիք ունիմ : I have much due me.
 Եթէ ինքզինքդ սիրցունես, քեզ ձեռքի վրայ կը բռնեն : If you try to please them, they will do well by you.
 Ո՛ր էր թէ այսպէս ըլլար : Oh that it might be so!
 Ոչ ծախք ընել գիտէ եւ ոչ պահել : He knows neither how to spend nor how to keep.
 Յնդեր մնացեր է : He has become a dotard.
 Մէջ մ'ընար : Don't interrupt.
 Ըսածներս միտքդ պահէ : Keep in mind what I say.
 Ամենունմէյմէկ հատ աւար : Give one to each of them.
 Բովս մտաւ : He entered my service.
 Գլսուն գալ : To happen to any one.
 Թէ արք եւ թէ կանայք : Both men and women.
 Այդ գործը գլուխ պիտի չհանեն : They will not accomplish that undertaking.
 Շունչը կտրեցաւ : He was out of breath.
 Գլուխն ի վար դնաց : It went down head foremost.
 Այնպէս կը շարժի որ կարծես թէ ոտքին տակը հաւկիթ կայ : He walks as softly as if he were treading upon eggs.

Բանը գիտէ : It depends on circumstances.
 Հեռագիր քաշեց : He sent a telegram.
 Բուն տեղին կը խօսի : He speaks to the point.
 Ամէն բանի մէջ յառաջ կը ննտուի : He is impulsive.
 Դար եւ կոճատ խաղալ : To play at even and odd.
 Պահոււրտեցաւ : He hid himself.
 Գլուխս խն չէ : I am crazy with a head-ache.
 Վսխոռն սիրտը փրթաւ : He was overcome with fear.
 Այնպէս ինկայ որ չորս ի իս կտորտեցաւ : I fell down and hurt myself all over.
 Վրադ փոխէ : Change your clothes.
 Խօսքին վրայ կը կենայ : He stands to his word.
 Այս մտքով առնուած : Understood in this sense.
 Այսպիսի գիրքը ձեռքս անցած չէր : Such a book I had never seen.
 Աս ուրիշ, այս ուրիշ : This is one, that is another.
 Աս ուր, այն ուր : What comparison is there between this and that?
 Միտքը բաց աղայ է : He is a bright boy.
 Միտքը դոց աղայ է : He is a dull boy.
 Պղտիկ լեռները ինքն է ստեղծեր : He boasts as if he could create a world.
 Հիւանդ է եղեր : He is sick (that is, it is reported or it is understood that he is sick).
 Շատոնց է որ հիւանդ է : He has been ill for a long time.
 Յոյս չկայ բժշկուելուն : There is no hope in his case.
 Ի՞նչ կը արեալք բան մ'ալ կրնանք ընել : Can we do any thing more for you?

- Ինչ ըլլայ ըլլայ : No matter what.
- Դուռը ո՞վ կը զարնէ : Who knocks at the gate ?
- Զին կից զարկաւ ասորու- The horse kicked his
պետին («էյի») : groom.
- Ինծի կից նետեց, բայց չի He kicked at me, but did
դպաւ : not touch me.
- Խեղքս չի կարեր : I cannot understand.
- Խեղքը գլխէն դնաց : He lost his senses.
- Խեղքը գլուխը եկաւ : He recovered his senses.
- Խեղքս կարեց որ պիտի ըլ- I saw that it would be so.
լայ :
- Խեղքը փախուցեր է : His wits have gone abroad.
- Խեղքս պատկեցաւ : I was convinced
- Խեղքին եկածը կ'ընէ : He does whatever comes
to his head.
- Խեղքին եկած է : He has become a maniac.
- Խեղք խեղքի տանք : Let us put our wits to-
gether.
- Խեղքդ ո՞ւր էր : Where were your wits ?
- Խեղքէ վեր բան է : It is above reason.
- Խեղքի դէմ է : It is contrary to reason.
- Խեղքի մտա բան է : It is easily comprehended.
- Խեղքս վրաս չէ : I have not my wits about me.
- Խեղքս կը պտտի : My head swims, is giddy.
- Խեղքդ գլուխդ ժողվէ : Come to your senses.
- Աչքս մտաւ : I am much pleased with
him.
- Աչքս ելաւ : He is no longer in favor
with me.
- Աչքը ըրաւ : He winked at me.
- Աչքի եկաւ (նազար տես) : He took the evil eye.
- Աչքդ ասածին չափ նայէ : Look over as much as the
eye can take in.

- Աչքը տնկած է ունեցածիս He covets my property.
- Վրայ :
- Աչքս վրան մնաց : It held my eyes.
- Շխտակ մարդ է : He is an honest man.
- Աշխարհք մտաւ : He is married and settled
in life.
- Լաց մը փրցուց : He broke out a crying.
- Լեզուն կապուեցաւ : He is tongue-tied, dumb.
- Լեզուդ կարճ է : You have nothing more to
say.
- Կարճ կատէ : Cut short your discourse.
- Ատ մարդը փայտ կը նմանի : That fellow is a block-head.
- Փայտ կտրեցայ : I was non-plussed.
- Այս ինչ ձիւն բերիլը What misfortune have you
բխուց : brought on me !
- Ըրած խօսքերդ տկանջս I don't wish to hear you.
չի մտներ :
- Չայնդ կը արէ : }
Չայնդ քեզ քաշէ : } Be still, don't speak.
- Երբ գինքը տեսայ, աշ- When I saw him, I rejoiced
խարհք ինծի եղաւ : as much as if the world
were mine.
- Ճամբայ քալելէն վայ դըլ- I am very tired from my
խուս եկաւ : walk.
- Չորը պատէն վեր հանել- To make water run up hill.
- Վերնատունը մարդ չիկայ : He has no brains in his
head.
- Քար մի նետեր (խօսքով) Don't whip me over an-
other's back.
- Դժտան մարդ է : He is a crabbed fellow.
- Գլխուս վրայ : With great pleasure.
- Գլուխը կերաւ : He was the cause of his
death.

Գլուխը քարը :

I have done with the good-
for nothing fellow. Let
him do what he wishes.

Շուտով կ'առնուի :

He is touchy, easily offend-
ed.

Չըրածդ չմնաց :

There is nothing so bad
that you do not do.

Տակը փախուց, անանկա-
ցաւ :

He has broken, failed in
business, become bank-
rupt.

Լեզուիս վրայ է :

It is on my tongue's end.

Այնքան աշխատեցայ որ
հոգիս բերանս եկաւ :

I have worked until I am
tired almost to death.

Աչքս նայէ :

Look to me, I will help you.

Խօսքի տակ չի մնար :

He always finds something
to say, never gives up
beat.

Ի՞նչպէս մարդ ես, աչքս
քենէ վախցաւ :

What kind of a man are
you? I am afraid of you.

Բերնիս ջուրը վաղեց :

My mouth watered for it.

Մօրը մանածը ծախեր է :

He is as bad a boy as pos-
sible.

Աչքդ բաց :

Keep your eyes open.

Աչքդ բաց :

Be wide awake.

Զեռքը բաց է :

He has an open hand.

Կրակ կտրեցաւ :

He got very angry, was
all in a flame.

Ունեցած ստակին վրայէն
մտաւ տակէն ելաւ :

He has run through all his
property.

Մազ մնաց որ աչքս պիտի
ելլէր :

I came within a hair's breadth
of having my eye put out.

Բիշ մնաց որ աչքէ մը
պիտի ընէր զիս :

He came very near causing
me the loss of an eye.

Վրաս մանրուկ չկայ :

I have no change.

Մեզ չտեսնելու կը զարնէ :

He is above noticing us.

Ա. Ռ. Ա. Կ. Բ. : PROVERBS

A small leak may sink a
great ship.

Փոքր ծակ մը մեծ նաւ
մը կ'ընկզմէ :

When one will not quar-
rel, two cannot.

Եթէ մէկը չուզէր կռուիլ, եր-
կուքն ալ չէն կ'ուզէր կռուիլ :

The more a man has, the
more he wants.

Մարդ որչափ ունենայ,
այնչափ աւելի կ'ուզէ ու-
նենալ :

Lost time is never found
again.

Կորսուած ժամանակը եր-
բէք ձեռք չանցնիր :

Waste not; want not.

Մի վատներ որ կարօտ
չըլլաս :

Honesty is the best policy.

Լաւագոյն ընթացքն ուղ-
ղութիւնն է :

The liar is not believed
when he speaks the truth.

Ստախօսին մարդ չի հա-
ւատար, նաեւ երբ ճշ-
մարիտ կը խօսի :

Half a loaf is better than
no bread.

Լաւ է կէս նկանակ ունե-
նալ քան բնաւ չունենալ :

Experience teaches, but its
lessons are costly.

Փորձը կը սորվեցնէ, բայց
անոր դասերը սուղ են :

The lamb is always in the
wrong when the wolf is
the judge.

Գառնուկը միշտ անիրաւ
կ'ելլէ, երբ դատաւորը
դայլն է :

Time is money.

Ժամանակն ստակ է :

No wall is so high that Satan cannot jump over it.

He laughs best, who laughs last.

A good name is better than money.

He has need of a long spoon that eats with the Devil.

Where the Devil cannot come, he will send.

All is well that ends well: (but look to the final end).

Accounts with God are not all settled to day.

«They say so» is generally a liar.

A lie travels fast and far, but truth overtakes and conquers it at last.

The noblest vengeance is to forgive.

Haste makes waste.

Every door may be shut but death's door.

More are drowned in the wine cup than in the ocean.

Չկայ այնչափ բարձր պատ,
որուն վրայէն սատանան
չկրնայ ցատկել:

Որ վերջը կը խնդայ՝ լաւ
կը խնդայ:

Լաւ է բարի անուն քան
ստակ:

Սատանային հետ ուտողը
երկայն դրգալ ունենա-
լու է:

Ուր սատանան չկրնար եր-
թալ՝ ուրիշը կը զրկէ:

Այն է բարի, որոյ վախճանն
է բարի. (բայց վերջին
վախճանին նայէ):

Կատարեալ հաշիւ Աստու-
ծոյ հետ հոս չի տես-
նուիր:

«Այսպէս կ'ըսուի»ն ընդ-
հանրապէս սուտ է:

Սուտն արագ եւ հեռու
կ'երթայ, բայց ճշմարտը
վերջապէս կը հասնի եւ
կը յաղթէ անոր:

Ազնուագոյն վրէժխնդրու-
թիւն ներելն է:

Աճապարհը գործը կ'աւրէ:

Ամէն դուռ կրնայ դոց-
ուիլ, բաց ի մահուան
դռնէն:

Աւելի մարդ կը խղզուի
գինեոյ բաժակին մէջ
քան ովկիանոսի մէջ:

He who waits for dead men's shoes may go barefoot.

A man is known by the company he keeps.

Little strokes fell great oaks.

The easiest way to appear good is to be good.

A needle's eye is wide enough for two friends: the whole world is too narrow for two foes.

(Persian)

Who goes a borrowing goes a sorrowing.

Women's jars breed men's wars.

One must not look a gift horse in the mouth.

A fool's bolt is soon shot.

A bird in the hand is worth two in the bush.

Murder will out.

Clemency is sometimes cruelty. (French)

The ass knows in whose face he brays. (Spanish)

Ով որ մեռած մարդոց կո-
շիկներուն կը սպասէ,
բոկ կը մնայ:

Մարդ կը ճանչցուի ըն-
կերներէն:

Փոքր հարուածք մեծ
կաղնիներ կը տապալէն:

Բարի երեւնալու դիւրա-
գոյն ճամբան է բարի ըլլալ:

Ասեղի աչքը բաւական լայն
է երկու բարեկամի, իսկ
երկու թշնամոյ բոլոր
աշխարհը նեղ է:

(Պարսկերէն)

Որ փոխ կ'առնու՝ վիշտ
կ'առնու:

Կանանց վէճը կուր կը
ծնանի արանց մէջ:

Պարզեւ արուած ձիուն
բերանը մի նայիր (տա-
րիքը գիտնալու համար):

Յիսմարին նետերը շուտ
կ'արձակուին (բայց տեղը
չեն հասնիր):

Ձեռքի մէկ թռչունը լաւ է
քան ծառին երկու թռչ-
ունը:

Սպանութիւնը չի մնար
գաղտնի:

Գթութիւնը երբեմն անգը-
թութիւն է: (Գաղթական)

Էջը գիտէ որու երեսին կը
գլայ: (Ապսիական)

For an honest man half his wits are enough: the whole is too little for a knave. (Italian)

Man's extremity is God's opportunity.

When the tale of bricks is doubled Moses comes. (Jewish)

Man proposes, God disposes.

There is a divinity that shapes our ends, Rough hew them how we will. (Shakspeare)

The receiver is as bad as the thief.

A scalded dog fears cold water.

The river past, God forgotten.

Fools grow without watering.

The road to hell is paved with good intentions.

God tempers the wind to the shorn lamb.

Շիտակ մարդուն բաւական է իւր կէս խելքը, խաղաղախին՝ ամբողջն ալ քիչ է: (Իտալացիան)

Մարդու վերջին թշուառութիւնը Աստուծոյ ստատեհութիւնն է:

Երբ աղիւսներուն թիւը կը կրկնապատկի Մովսէս կը հասնի: (Հրեայան)

Մարդ կ'առաջարկէ, Աստուած կը կարգադրէ: Խորհուրդ մարդկան կամք Աստուծոյ:

Մեր խորհուրդները կը կատարուին, ոչ ինչպէս մենք կ'ուզենք, այլ ինչպէս կ'ուզէ Աստուած: (Շէքսպէր)

Գողօն ընդունողը գողին հաւասար է:

Խաշած շունը սրաղ ջուրէն կը վախնայ:

Գետէն անցաւ, զԱստուած մոռցաւ:

Յիմարը կ'աճի առանց ջուրի:

Դժոխք տանող ճամբան բարի-դիտաւորութիւններով սաղայատակուած է:

Աստուած կը մեղմէ հովը խուզուած գառնուկին համար:

If I am master and thou art master, who shall drive the asses? (Arabic)

The evil which issues from thy mouth falls into thy bosom. (Spanish)

By the street of «By and bye» one arrives at the house of «Never» (Spanish)

He that lies down with dogs shall rise up with fleas. Sue a beggar and catch a flea. (Oriental)

He that will have a horse without fault let him go afoot. (Portuguese)

He that takes the raven for a guide shall light upon carrion. (Oriental)

In a field of melons tie not thy shoe: under a plum-tree adjust not thy cap. (Chinese)

Who sees not the bottom let him not pass the water. (Italian)

Who arrays himself in other men's garments, they strip him in the middle of the street. (Italian)

Ես տէր, դուն տէր, մեր էջերն ո՞վ վարէ:

(Արաբացիան)

Ծոցդ կ'իյնայ չարութիւնը որ բերնէդ կ'ելլէ:

(Ապանիսիան)

Առիթը փոխցունողը կը բռնէ ոչինչ:

(Ապանիսիան)

Շուներու հետ սրաղիողը լուերու հետ կ'ելլէ:

Մուրացկանին հետ դատ վարողը լու կը բռնէ:

(Արեւելեան)

Ո՞վ որ առանց թերութեան ձի կ'ուզէ, թող հետի երթայ:

(Փորթուգալացիներէն)

Ագռաւն առաջնորդ բռնողը գիոյ վրայ կը հանգչի:

(Արեւելեան)

Սեխի արտին մէջ հողաթափդ մի կապեր. սալորի ծառին տակ գլխարկըդ մի չտիկեր:

(Չինացիներէն)

Յատակը չտեսնողը ջուրէն անցնելու չէ:

(Իտալացիան)

Ուրիշներուն հանդերձներովը վարդարուող մարդը փողոցին մէջտեղ կը մերկացընեն:

(Իտալացիան)

Better the child weep than the father and mother.

(German)

If you live with the lame, you will learn to limp.

Far off water will not quench near fire.

(Italian)

Extremes meet.

Too far east is west

As he makes his bed so he must lie on it.

Charity begins at home; [but goes abroad also.]

The way to get is to give. God helps them that help themselves.

The world is his who has patience.

A stone that is fit for the wall is not left in the way. (Persian)

That which the fool does in the end, the wise man does at the beginning. (Spanish)

Where the bee sucks honey the spider sucks poison.

Tell the truth, and shame the Devil.

Լաւ է որ տղան լայ քան

թէ հայրը եւ մայրը:

(Գերմանական)

Կաղին հետ բնակողը կաղալ կը սորվի:

Հեռաւոր ջուրը մօտի կրակը չի մարեր:

(Իտալական)

Ծայրերն իրարու կը դըպչին:

Հեռագոյն արեւելքն արեւմուտք է:

Մարդ ինչպէս կը շտկէ անկողինը, այնպէս կը պառկի:

Մէրը տունէն կը սկսի. (բայց դուրս ալ կ'ելլէ):

Աննելու ճամբան տալն է: Երկինք կ'օգնէ անոնց որ իրենց կ'օգնեն:

Աշխարհ անոր է որ համբերութիւն ունի:

Պատ շինելու յարմար քարը ճամբուն վրայ չի մնար:

(Պարսկական)

Ինչ որ յիմարը վերջը կ'ընէ՝ իմաստունը կ'ընէ ի սկզբան:

(Սպանական)

Սարքը թոյն կը ծծէ անկէ ու սկից մեղուն կը ծծէ մեղր:

Ճշմարտան ըսէ եւ ամբողջը ստատան:

Գրեցիք ինչ որ ինչպէս կը շտկէ անկողինը, այնպէս կը պառկի:

Մէրը տունէն կը սկսի. (բայց դուրս ալ կ'ելլէ):

The truth is daughter of God. (Spanish)

It takes many shovelfuls of earth to bury the truth. (Swiss.)

A rolling stone gathers no mass.

Liars should have good memories.

Right wrongs no man.

If I have lost the ring, the finger is still here. (Italian)

He who has love in his heart has spurs in his side. (Italian)

Ashes always fly back in the face of him that throws them. (African)

You cannot eat your cake and have it.

We must both weep and go on: (not stop too long for unessential things). (Turkish)

A stitch in time saves nine.

The price of love is love. No pains, no gains.

Better a diamond with a flaw than a pebble without one. (Chinese)

Ճշմարտութիւնը դուստր է Աստուծոյ: (Սպանական)

Ճշմարտութիւնը թաղելու համար թիակներ լեցուն հող պէտք է: (Չեյքերական)

Թաւալող քարը լու չի կապեր:

Ստախօք սուր յիշողութեան տէր ըլլալու են:

Շիտակը փաս չի տար մարդու:

Եթէ մատնին կորուսի, մատս չկորուսի: (Իտալական)

Որ սիրաբ սէր ունի՝ կողբ խթան ունի: (Իտալական)

Մոխիրը միշտ նետողին երեսը կ'երթայ: (Աֆրիկական)

Հացը ուտել եւ պահել միանգամայն չես կրնար:

Լանք եւ երթանք: (Չինի բաներու համար կենալու չէ): (Տաճկական)

Ժամանակին մէկ կարն ինը կար է:

Սիրոյ գինը սէր է: Ուր աշխատութիւն չկայ՝ չահ չկայ:

Լաւ է արատաւոր ադամանդ քան անարատ խիճ: (Չինական)

All is not gold that glitters. Ամէն շողացող ոսկի չէ։

Curses like chickens, always come home to roost. (Turkish) Անէծք վառեալներու պէս տուն կու գան թառելու։ (Տահայան)

They who live in glass houses must not throw stones. Ապակեղէն տան մէջ բնակողք քար նետելու չեն։

The mill of God grinds late but it grinds to powder. (Ancient Greek) Աստուծոյ աղօրին ուշ կ'ազայ, բայց փոշի կը դարձունէ։ (Հելլենական)

He who serves God serves a good master. Աստուծոյ ծառայողը բարի տէրոջ կը ծառայէ։

No cross, no crown. Չունի՞ս խաչ, չունիս պսակ

Ժ.

ՍՈՒՐԲ ԳՐՈՑ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ԱՌԱԿԻ
 SCRIPTURE PROVERBS

One soweth, and another reapeth (John. 4: 57). Ուրիշը կը սերմանէ եւ ուրիշը կը հնձէ (Յովհ. Գ. 57)։

He that will not work, must not eat (2 Thess. 5: 10). Ան որ չուզեր գործ գործել, հնչ պլ թող չուտէ (Բ. Թես. Գ. 10)։

He that would have friends must show himself friendly (Prov. 18: 24). Ան որ բարեկամներ կ'ուզէ ունենալ, բարեկամութիւն ընելու է (Առակ. ԺԸ. 24)։

It is more blessed to give than to receive (Acts 20: 35). Աւելի երանելի է տալը քան թէ առնելը (Գործ. Ի. 35)։

Give, and it shall be given unto you (Luke 6: 38). Բա՛ւ ք, ու ձեզի պիտի տրուի (Դուկ. Զ. 38)։

A soft answer turns away wrath; but grievous words stir up anger (Prov. 15: 1). Մեղմ պատասխանը սրբամտութիւնը կ'իջեցընէ, բայց խիստ խօսքը բարկութիւնը կը գրգռէ (Առակ. ԺԵ. 1)։

Evil communications corrupt good manners (1 Cor. 15: 33). Զար ընկերակցութիւնները աղէկ բարքը կ'աղաւաղեն (Ա. Կորնթ. ԺԵ. 33)։

Where the carcass is, there will the eagles be gathered together (Matt. 24: 28). Ուր որ մեռած մարմին կայ, հոն պիտի ժողվուին արծիւները (Մատթ. ԻԴ. 28)։

God takes the wise in their own craftiness. (Job 5: 13, 1 Cor. 5: 19). Աստուած խնամուհները իրենց խորամանկութեանը մէջ կը բռնէ (Յոր. Ե. 13, Ա. Կորնթ. Գ. 19)։

It is hard to kick against the pricks (Acts 9: 5). Դժուար է խթանի դէմ կից դարնել (Գործ. Թ. 5)։

Is Saul also among the prophets? (1 Sam. 10: 11). Միթէ Սաուլն ալ մարգարէներուն մէջն է (Ա. Թագ. Ժ. 11)։

Can any good thing come out of Nazareth? (John. 1: 46). Նազարէթէն կարելի՞ է որ աղէկ բան մը ըլլայ (Յովհ. Ա. 46)։

Physician, heal thyself (Luke 4: 23). Բժիշկ՛ քու անձդ բժշկէ (Դուկ. Գ. 23)։

No prophet is accepted in his own country (Luke 4: 24).

Many are called, but few chosen (Matt. 20: 16).

A little leaven leaveneth the whole lump. (1 Cor. 5: 6, Gal. 5: 9).

No man liveth to himself (Rom. 14: 7).

Love is the fulfilling of the law (Rom. 13: 10).

They that sow in tears shall reap in joy (Psalm 126: 5).

He that will love life and see good days, let him refrain his tongue from evil, and his lips that they speak no guile (1 Pet. 3: 10).

Who is he that will harm you if ye be followers of that which is good? (1 Pet 3: 15).

Pride goeth before destruction, and a haughty spirit before a fall (Prov. 16: 18).

Մարգարէ մը իր քաղաքին մէջ ընդունելի չէ (Լուկ. 4. 24):

Կանչուածները շատ են, բայց ընտրուածները քիչ (Մատ. 10. 16):

Քիչ մը խմորը բոլոր զանգուածը կը խմորէ (Ա. Կորնթ. Ե. 6, Գաղ. Ե. 9):

Մէկը իր անձին համար չսպրիտ (Հռովմ. ԺԳ. 7):

Օրէնքին լրումը սէրն է (Հռովմ. ԺԳ. 10):

Անոնք որ արցունքով կը ցանեն, ցնծութիւնով պիտի հնձեն (Սաղ. ԺԻԶ. 5):

Ան որ կ'ուզէ կեանքը սիրել ու բարի օրեր տեսնել, իր լեզուն թող դադարեցնէ չարութեանէն, ու իր շրթունքները նենդութիւն խօսելէն (Ա. Պետ. Գ. 10):

Ո՞վ ձեզի չարիք մը պիտի հասցընէ՝ թէ որ դուք բարին հետեւող ըլլաք (Ա. Պետ. Գ. 15):

Կոտորածին առջեւէն՝ հըպարտութիւն, ու կործանման առջեւէն՝ ամբարտաւանութեան ոգին կ'երթայ (Առակ. ԺԶ. 18):

A friend loveth at all times, and a brother is born for adversity (Prov. 17: 17).

The beginning of strife is as when one letteth out water: therefore leave off contention, before it be meddled with (Prov. 17: 14).

He that is slow to anger is better than the mighty; and he that ruleth his spirit than he that taketh a city (Prov. 16: 52).

Divers weights, and divers measures, both of them are alike abomination to the Lord (Prov. 20: 10).

It is naught, it is naught, saith the buyer: but when he has gone his way, then he boasteth (Prov. 20: 14).

The way of transgressors is hard (Prov. 15: 15).

Bread of deceit is sweet to a man; but afterwards his mouth shall be filled with gravel (Prov. 20: 17).

Բարեկամը ամէն ատեն կը սիրէ, ու եղբայրը նեղութեան ատենի համար ծնած է (Առակ. ԺԵ. 17):

Կռիւին սկզբնաւորութիւնը ջուրին արձակմանը կը նմանի. ուրեմն վէճը չբռնկած՝ ետ քաշուէ (Առակ. ԺԵ. 14):

Երկայնամիտ մարդը հզօր մարդէն աղէկ է, ու իր ոգին զսպողը՝ քաղաք առնողէն (Առակ. ԺԶ. 52):

Երկու տեսակ կշիռքի քար՝ երկու տեսակ չափ հասարակէս Տէրջը առջեւը պիղծ են (Առակ. Ի. 10):

Ծախու առնողը Գէշ է, գէշ է՝ կ'ըսէ. բայց երբոր երթայ ան ատենը կը պարծենայ (Առակ. Ի. 14):

Անօրէններուն ճամբան դժուարին է (Առակ. ԺԳ. 15):

Ստութեան հացը մարդուն ախորժելի է, բայց ետքը անոր բերանը խիճով պիտի լեցուի (Առակ. Ի. 17):

The borrower is servant to the lender (Prov. 22: 7).

By humility and the fear of the Lord are riches, and honour, and life (Prov. 22: 4).

Withdraw thy foot from thy neighbour's house; lest he be weary of thee, and so hate thee (Prov. 25: 17).

He that walketh with wise men shall be wise; but a companion of fools shall be destroyed (Prov. 13: 20).

The wicked flee when no man pursueth: but the righteous are as bold as a lion (Prov. 28: 1).

A fool uttereth all his mind; but the wise man keepeth it in till afterwards (Prov. 29: 11).

Seest thou a man hasty in his words? there is more hope of a fool than of him (Prov. 29: 20).

Փոխ առնողը փոխ առնողին ծառայ կ'ըլլայ (Առակ. ԻԲ. 7):

Խոնարհութեան եւ Տէրոջը երկրէլին վստահանը հարստութիւն, փառք ու կեանք է (Առակ. ԻԲ. 4):

Բու ոտքդ դրացիկդ տունը յաճախ չը կոխէ, չըլլայ որ քեզէ ծանծրանայ, ու քեզ սոտէ (Առակ. ԻԵ. 17):

Իմաստուններուն հետ քաղաղը խմաստուն կ'ըլլայ. բայց անմեաններուն հետ ընկերացողը չարիքի կը հանդիպի (Առակ. ԺԳ. 20):

Ամբարիշտը առանց մէկու մը հալածելուն կը փախչի. բայց արդարները առոյգ ասիւծի սէլն քաջատիրտ կ'ըլլան (Առակ. ԻԸ. 1):

Յիմարը իր միաքը բոլորովին կը յայտնէ. բայց խմաստունը զանիկա ուրիշ աստիկ կը սղահէ (Առակ. ԻԹ. 11):

Իրխօսքերուն մէջ արատարացող մարդ մը աեսմբ. աւելի յոյս կայ յիմարէն քան թէ անկէ (Առակ. ԻԹ. 20):

He that rebuketh a man, afterwards shall have more favour than he that flattereth with the tongue (Prov. 28: 23).

Though thou shouldst bray a fool in a mortar among wheat with a pestle, yet will not his foolishness depart from him (Prov. 27: 22).

Seest thou a man wise in his own conceit? there is more hope of a fool than of him (Prov. 26: 12):

A soft tongue breaketh the bone (Prov. 25: 15).

Before honour is humility (Prov. 15: 55). See Luke 14: 7-11.

Let another man praise thee, and not thine own mouth: a stranger, and not thine own lips (Prov. 27: 2).

Open rebuke is better than secret love (Prov. 2: 75).

Can a man take fire in his bosom, and his clothes not be burned?

Մարդ յանդիմանողը վերջապէս շնորհք կը գտնէ. լեզուով շողքորդութիւն ընողէն աւելի (Առակ. ԻԸ. 23):

Յիմարը ցորենի հետ անկանի մէջ սանդիխոսուով ծեծես ալ, անոր յիմարութիւնը անկէ չը կտրուի (Առակ. ԻԷ. 22):

Ձինքը խմաստուն կարծող մարդ մը աեսմբ. աւելի յոյս կայ յիմարէն քան թէ անկէ (Առակ. ԻԶ. 12):

Անուշ լեզուն ոսկորներ կը կտորէ (Առակ. ԻԵ. 15):

Փառաց առջևէն խոնարհութիւնը կ'երթայ (Առակ ԺԵ. 55): Նաեւ տես Ղուկ. ԺԴ. 7-11:

Իեղ ուրիշը զովէ եւ չէ թէ քու բերանդ. օտարը եւ չէ թէ քու շրթունքներդ (Առակ. ԻԷ. 2):

Յարանի յանդիմանութիւնը ծածուկ սէրէն ավելի է (Առակ. ԻԷ. 5):

Հնար է որ մէկը իր ծոցը կրակ զնէ, ու հանդերձները չայրին. հնար է որ

Can one go upon hot coals and his feet not be burned? (Prov. 6: 27, 28).

The fear of the Lord is the beginning of wisdom (Prov. 9: 10).

Boast not thyself of tomorrow, for thou knowest not what a day may bring forth (Prov. 27: 1).

A wise son maketh a glad father, but a foolish son is the heaviness of his mother, (Prov. 10: 4).

The memory of the just is blessed: but the name of the wicked shall rot (Prov. 10: 7).

He that hideth hatred with lying lips, and he that uttereth slander, is a fool (Prov. 10: 18).

Woe unto them that are wise in their own eyes, and prudent in their own sight! (Is. 5: 21)

Woe unto them that call evil good, and good evil. (Is. 5: 20).

մէկը կրակի կայծերու վրայ քալէ, ու անոր ոտքերը չայրին (Առակ. 27, 28):

Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է (Առակ. Թ. 10):

Վաղուան համար մի պարծիր. վասնզի չես գիտեր թէ օրը ինչ պիտի ծնանի. (Առակ. Իէ. 1):

Իմաստուն տղան իր հայրը կ'ներստացունէ, բայց անմիտ տղան իր մօրը տրամութիւնն է (Առակ. Ժ. 1):

Արդարներուն յիշատակը օրհնեալ կ'ըլլայ. բայց ամբարիջտներուն անունը կը փտի (Առակ. Ժ. 7):

Ատելութիւնը ծածկողը ստախօս շրթունք ունի, ու բամբասանք հանողը անմիտ է (Առակ. Ժ. 18):

Վայ անոնց՝ որ իրենց աչքին իմաստուն՝ եւ իրենց անջին խոհական են (Ես. 5. 21):

Վայ անոնց՝ որ չարին բարի կ'ըսեն, ու բարիին՝ չար (Ես. 5. 20):

Except the Lord build the house, they labor in vain that build it: except the Lord keep the city, the watchman waketh but in vain. (Ps. 127: 1):

The work of righteousness shall be peace; and the effect of righteousness, quietness and assurance forever (Is. 52: 17;)

A prudent man foreseeth the evil, and hideth himself; but the simple pass on and are punished (Prov. 27: 12).

He that is surety for a stranger shall smart for it: and he that hateth suretiship is sure (Prov. 11: 15).

Though hand join in hand, the wicked shall not be unpunished: but the seed of the righteous shall be delivered (Prov. 11: 21).

He that loveth silver shall not be satisfied with silver: nor he that lo-

թէ որ Տէրը չըկնէ տունը, զուր տեղը կ'աշխատին անոր շինողները. թէ որ Տէրը չը պահպանէ քաղաքը, զուր տեղը կը հսկեն պահապանները (Սաղմ. ՃԻԷ. 1):

Արդարութեան գործը խաղաղութիւն՝ ու արդարութեան արդիւնքը հանգիստ ու ապահովութիւն պիտի ըլլայ յաւիտեան (Ես. 1Բ. 17):

Խորագետը չարիքը կը տեսնէ ու կը զգուշանայ. բայց միամիտները առաջ կ'անցնին, ու վնաս կը կրեն (Առակ. Իէ. 12):

Օտարականին երաշխաւոր եղող անշուշտ չարիքի կը հանդիպի. բայց երաշխաւորութիւնը ատուղը ապահով է (Առակ. ԺԱ. 15):

Անօրէնները թէ եւ ձեռք ձեռքի տալով միաբանին, անպատիժ պիտի չնհան. բայց արդարներուն սերունդը պիտի ազատի (Առակ. ԺԱ. 21):

Արծաղ սիրողը արծաթէն չկտանար. ոչ ալ հարստութիւն սիրողը երկ-

...veth abundance with increase (Eccl. 5: 10).

Anger rests in the bosom of fools (Eccl. 7: 9).

The blessing of the Lord, it maketh rich, and he addeth no sorrow with it (Prov. 10: 22).

As a jewel of gold in a swine's snout, so is a fair woman who is without discretion (Prov. 11: 22).

There is that scattereth, and yet increaseth; and there is that withholdeth more than is meet, but it tendeth to poverty (Prov. 11: 24).

The way of a fool is right in his own eyes: but he that hearkeneth unto counsel is wise (Prov. 12: 15).

A fool's mouth is his destruction (Prov. 18: 7).

The lip of truth shall be established forever: but a lying tongue is but for a moment (Prov. 12: 19).

...րին արեքքէն (Ժող. 10):

Բարկութիւնը ցիմարնե-րուն ծոցին մէջ կը հանդէլ (Ժող. 7: 9):

Տէրօջը օրհնութիւնն է որ հարստութիւն կուտայ, ու անոր հետ տրամա-թիւն չխառներ: (Առակ. Ժ. 22):

Գեղեցիկ կնիկը՝ որ խոհե-մութիւն չունի, խողի քիթը դրուած ոսկի օ-ղակին կը նմանի (Առակ. ԺԱ. 22):

Մարդ կայ որ իր ստաց-ուածքը ցրուելով՝ կ'ա-ւելցընէ, ու մարդ կայ որ չափէ դուրս կը խնայ-յէ, բայց կարօտութեան կը հասնի (Առակ. ԺԱ. 24):

Յիմարին ճամբան խըր աչ-քերուն շխտակ է. բայց խրատ մտիկ ընողը խնաս-տուն է (Առակ. ԺԲ. 15):

Անմիտ մարդուն բերանը իրեն կործանում է (Ա-ռակ. ԺԸ. 7):

Ճշմարտախօս շրթունքը միշտ հաստատ կը մնայ. բայց ստախօս լեզուն վայրկեանական է (Առակ. ԺԲ. 19):

He that walketh with wise men, shall be wise; but a companion of fools shall be destroyed (Prov. 15: 20).

He that is slow to wrath is of great understanding (Prov. 14: 29).

Better is little with the fear of the Lord, than great treasure and trouble therewith (Prov. 15: 16).

There are many devices in a man's heart; nevertheless the counsel of the Lord, that shall stand (Prov. 19: 21).

Who hath woe? who hath sorrow? who hath contentions? who hath babbling? who hath wounds without cause? who hath redness of eyes? They that tarry long at the wine; they that go to seek mixed wine (Prov. 25: 29, 30).

If thine enemy be hungry, give him bread to eat; and if he be thirsty,

Խնաստուններուն հետ քա-լողը խնաստուն կ'ըլլայ, բայց անմիտներուն հետ ընկերացողը չարիքի կը հանդիպի (Առակ. ԺԳ. 20):

Երկայնամիտ մարդը շատ խոհեմ է (Առակ. ԺԳ. 29):

Աւելի աղէկ է քիչ բանը Տէրօջը վախովը, քան թէ մեծ գանձը՝ խոս-վութիւնով (Առակ. ԺԵ. 16):

Մարդուն սրտին մէջը շատ դիտաւորութիւններ կան, բայց Տէրօջը խորհուրդը հաստատուն սխտի մնայ (Առակ. ԺԹ. 21):

Որո՞ւնն է վայր. որո՞ւնն է ոհմ. որո՞ւնն են կռիւնե-րը. որո՞ւնն են տրտունջ-ները. որո՞ւնն են առանց սրտածառի վէրքերը. ո-րո՞ւնն է աչաց կարմրու-թիւնը: Գինին քովը մնացողներուն, խառնած գինին փնտուելու դա-ցողներուն (Առակ. ԻԳ. 29, 30):

Թէ որ թշնամիդ անօթի է, անոր հօց կերցուր, ու թէ որ ծարաւ է, անոր

give him water to drink: for thou shalt heap coals of fire upon his head, and the Lord shall reward thee (Prov. 25: 21, 22. See also Rom. 12: 20).

Cast thy bread upon the waters; for thou shalt find it after many days (Eccl. 11: 1).

The liberal soul shall be made fat; and he that watereth shall be watered also himself (Prov. 11: 25).

It is better to dwell in a corner of the house-top, than with a brawling woman in a wide house (Prov. 21: 9).

Favor is deceitful, and beauty is vain; but a woman that feareth the Lord, she shall be praised (Prov. 31: 30).

The wise man's eyes are in his head; but the fool walketh in darkness (Eccl. 2: 14).

Ղուր խոնոր: քանզի ասանկ ընկելով՝ անոր գըլխուն վրայ կրակի կայծեր կը դիգես, եւ Տէրը քեզի հատուցում պիտի ընէ (Առակ. ԻԵ. 21, 22. Տես նաեւ Հռովմ. ԺԲ. 20):

Բու հացդ ջուրերու երեսին վրայ ձգէ, վասն զի շատ օրերէն ետքը դանիկա պիտի գտնես (Ժող. ԺԱ. 1):

Բարերար անձը պիտի գիրնայ. եւ ան որ կ'ոռորգէ՝ ինքն ալ պիտի ոռորգուի (Առակ. ԺԱ. 25):

Աղէկ է տանիքի մը անկիւնը բնակիլ՝ քան թէ կռուասէր կնկան հետ մեծ տան մէջ (Առակ. ԻԱ. 9):

Վայել չութիւնը սուտ է, ու գեղեցկութիւնը ունայն է. սակայն Տէրոջմէ վարցող կնիկը պիտի գովուի (Առակ. ԼԱ. 50):

Իմաստունին աչքերը իր գլխուն վրայ է, իսկ անմիտը խաւարի մէջ կը քայլէ (Ժող. Բ. 14):

If the iron be blunt, and he do not whet the edge, then must he put to more strength; but wisdom is profitable to direct (Eccl. 10: 10).

He that observeth the wind shall not sow; and he that regardeth the clouds shall not reap (Eccl. 11: 4).

Because sentence against an evil work is not executed speedily, therefore the heart of the sons of men is fully set in them to do evil. (Eccl. 8: 11).

Let us hear the conclusion of the whole matter: Fear God, and keep his commandments; for this is the whole duty of man. For God shall bring every work into judgment with every secret thing, whether it be good, or whether it be evil (Eccl. 12: 15, 14).

Թէ որ երկաթը բթացած է, ու անոր բերանը չարէ, անատենը մարդը իր ոյժը կրկնապատկելու է. բայց իմաստութիւնը յաջողեալու օգուտը ունի (Ժող. Ժ. 10):

Հովը դիտողը չկրնար ցանել, ու ամպերուն նայողը չկրնար հնձել (Ժող. ԺԱ. 4):

Որովհետեւ գէշ գործքին վրայ վճիռը շուտով չկատարուիր, աս պատճառաւ մարդոց որդիներուն սիրտը չարութիւն ընելու վարիաբով լեցուած է (Ժող. Ը. 11):

Այս բոլոր խօսքին վախճանը լսենք. Աստուծմէ վախցիր, ու անոր պատուիրանքները պահէ, վասն զի մարդուս բոլոր պարտաւորութիւնը ասիկա է: Քանզի Աստուծամէն գործքը՝ ամէն ծածուկ բաներու հետ՝ թէ բարին եւ թէ չարը դատաստանի պիտի բերէ (Ժող. ԺԲ. 15, 14):

XI.

EXERCISES FOR TRANSLATION

A painter of pictures was once asked what he mixed his paint with in order to produce such beautiful colors. His reply was, «I mix it with brains». What did he mean by that answer?

When Michael Angelo was asked why he spent so much time on a statue which looked as if finished, but on which he kept making new touches with his chisel, he said, «I work for eternity.» Another celebrated artist, when wonder was expressed at his bestowing so much pains on what seemed to be little things of no consequence in his work, replied: «These are needful to perfection, and perfection is no trifle».

«Most men», says the ancient Greek historian Thucydides, «are slow to give another credit for feeling nobler sentiments and acting on higher motives than any that have ever found a place in their own breasts». It is natural to the selfish, envious, and ambitious to suppose that all others are like themselves.

Plutarch, in his writings, more than eighteen hundred years ago bore testimony to a fact which is true in all ages, and has great significance: «Go over the world»,

he wrote, «and you may find cities without walls, without theatres without money, without art; but a city without a temple, or an altar, or some order of worship no man ever saw.»

Niebuhr, the celebrated German historian, declares it to be the teaching of history that when nations die it is by suicide.

Dyspepsia has been defined as «the remorse of a guilty stomach.»

That is the profoundest philosophy which has in it most of the spirit of a little child. Matt. 11. 25. 18: 5. Sir Isaac Newton was a beautiful illustration of this. The demonstrator of the law of gravitation, one of the most learned men and acknowledged as the head of the philosophers of his age, he yet likened himself to a little child picking up pebbles on the shore, while the great ocean of truth lay untraversed before him.

Seeming contradictions in history are often removed by increase of knowledge. An example of this is the discrepancy between Daniel and other historians in regard to the name of the king of Babylon at the time of its capture by the Persians. Daniel calls him Belshazzar; Berosus, the Chaldæan, gives him the name of Nabonadius. Herodotus speaks of Belshazzar and his father Labynetus. Labynetus and Nabonadius are different modes of writing the same name.

Which was king ? A recent discovery proves that both were kings at that time. Cylinders, with Assyrian inscriptions, found at Mugeyer in Chaldæa testify that Bel-sharezzer (Belshazzar) was the eldest son of Nabonadius, and was admitted to a share in the government. Nabonadius was at Borsippa, where he was taken captive as Berosus relates; and Belshazzar was acting as king in Babylon at the time of the capture of the city, as narrated in Daniel.

A man in the right, with God on his side, is in the majority though he be alone.

There may be a cloud without a rainbow, but there is no rainbow without a cloud.

The glory of Christianity is that it reveals God as a Father, loving, pitying and saving his lost children. No other religion does this.

Count that day lost whose low descending sun
Views from thy hand no worthy action done.

Evil is wrought by want of thought
As well as want of heart.

Darkness shows us worlds of light
We never see by day.

Ill that God blesses is our good,
And unblest good is ill:
And all is right that seems most wrong,
If it be his sweet will.

Our sickness is our healing,
Our weakness is our might:
Life is but death's fair off-spring,
And day the child of night.
'Tis by defeat we conquer,
Grow rich by growing poor:
And from our largest givings
We draw our fullest store.

Use gentle words, for who can tell
The blessings they impart?
How oft they fall, as manna fell,
On some nigh fainting heart!
In lonely wilds, by light-winged birds,
Rare seeds have oft been sown;
And hope has sprung from gentle words,
Where only griefs had grown.

Sweet in temper, face, and word,
To please an ever present Lord.

Do your best,
Trust the rest.

The heart grows rich in giving; all its wealth is living grain :

Seeds, which mildew in the garner, scattered, fill with gold the plain.

Is the heart a living power? Self-entwined its strength sinks low!

It can only live by loving, and by serving love will grow.

The spots on the sun would not seem dark but for the sun-light around them.

If we work upon marble, it will perish: if we work upon brass, time will efface it: if we rear temples, they will crumble into dust: but if we work upon immortal minds; if we imbue them with principles, with the just fear of God, and love of their fellow men, we engrave on those tablets something which will brighten to all eternity.

God trains us to be small, as we train ourselves to be great. The renewed man grows downward as he grows upward, downward in humility and simplicity.

He that will believe only what he can fully comprehend, must have a very long head, or a very short creed. Let him begin by trying to comprehend his own existence.

An eminent writer well says: «When a man is opposed to Christianity, it is because Christianity is opposed to him;» that is, is opposed to his state of heart and mode of life.

The study of the generalizations of sensible experience which we call natural laws, useful and important as it is, can never dry a tear, never heal a heart-ache, never ease the consciousness of sin which we carry with us, never relieve the sense of guilt. My heart and my flesh cry out for the living God, and some men tell me to rest in abstract law. That is to give me a stone when I ask for bread. Those who speak to me thus, only tell me half the truth. I would rise above law to One who is heart to my heart, love to my love, who has in him an infinite pity and tenderness to help. Agnosticism denies the best part of my nature all its rights. The imperishable wants of man demand a positive faith, and that faith must be in the supernatural.

Dr. Livingstone, the celebrated missionary and explorer in Africa, once asked a Bechuana (native of South Africa) what he understood by «holiness». He answered: «When copious showers have descended during the night, and all the earth, and leaves, and cattle are washed clean, and the sunrising shows a drop of dew on every blade of grass, and the air breathes fresh, that is holiness in external nature. Like this is holiness in the soul of man.»

Unless a man loves righteousness, no knowledge can make him righteous. What men need is not simply knowledge, but a right heart.

Darwin, on the Title page of his great work *Origin of Species*, quotes with approval the following words from the writings of the celebrated Bishop Butler: «The only distinct meaning of the word *natural* is *stated, fixed or settled*. What is natural as much requires and presupposes an intelligent mind to render it so, that is to effect it continually or at stated times, as what is supernatural or miraculous does to effect it for once.»

John Stuart Mill says: «The laws of nature do not account for their own origin».

«God is law, say the wise, O soul, and let us rejoice:

For if he thunder by law, the thunder is yet his voice.

Speak to him then, for He hears, and spirit with spirit may meet:

Closer is He than breathing, and nearer than hands and feet.»

Tennyson

The eminent historian, Macauley, says that good men seldom suffer much harm from attacks made upon them by their enemies, but many injure themselves by the anger and foolish manner of their replies. Nobody can injure us so much as we do ourselves.

No man is really dishonored except by his own act. Calumny, injustice, ingratitude—the only harm these can do us is by making us bitter, or rancorous, or gloomy; by shutting our hearts, or souring our affections.

We rob them of their power if they only leave us more sweet and forgiving than before. And this is the only true victory. We win by love. Love transmutes all curses, and forces them to rain down blessings. Our enemies become unconsciously our best friends when their slanders deepen in us heavenlier graces. Let them do their worst; they only give us the God-like victory of forgiving them.

Go thou then forth in faith and love. Cometh the cross, then take it up; cometh it not, then seek it not. When God wills, and as he wills, it will come. Then bear it in submission and love; that is true discipleship to Him who died on Calvary.

DO WHAT YOU CAN

If you cannot on the ocean
Sail amongst the swiftest fleet,
Rocking on the mightiest billows,
Laughing at the storms you meet—
You can stand amongst the sailors,
Anchor'd yet within the bay,
And can lend a hand to help them,
As they launch their boats away.

If you are too weak to journey!
Up the mountains, steep and high,
You can stand within the valley,
As the multitudes go by;
You can chant some happy measure,
As they slowly pass along;
Though they may forget the singer,
They may recollect the song.

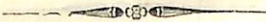
If you have no gold or silver
Ever ready at command,
If you cannot to the needy
Stretch a constant open hand,

You can visit the afflicted,
O'er the erring you can weep,
You can be a true disciple,
Sitting at the Master's feet.

If you cannot in the harvest
Gather up the scatter'd sheaves,
Precious grain, both ripe and golden,
Such as many a reaper leaves—
You may glean among the briars,
Growing up against the wall,
And it may be that the shadows
Hide the heaviest wheat of all!

Do not, then, stand idly waiting
For some nobler work to do;
Seek your heavenly Father's glory
Ever earnest, ever true;

Go and toil in *any* vineyard;
Work in patience, and with prayer,
If you want a field of labour,
You may find it ANYWHERE.

Յ Ա Ն Կ

Գիրեր	Էջ 7
Գիրերունց տեսակները	8
Նոսր գիր	9
Գլխագիր	9
Կեանքի քերականություն	9

Ա Ն Ո Ւ Ն

Թիւ	12
Սեռ	16
Դէմք	17
Հոլով	18

Դ Ե Ը Ա Ն Ո Ւ Ն

Հական դերանուն	24
Յարաբերական դերանուն	27
Ածական դերանուն	29
Յաղաք յոյի	38
Ածական անունակալ	45
Թուական ածականներու վրայ	54

Բ Ա Յ Ե Բ Ո Ւ Ն Պ Ա Ր Ա Գ Ա Ն Ե Բ Ո Ւ Ն Վ Ր Ա Յ

Նրանակի բայից	60
Բային ժամանակները	64
Ընդունելութիւն	68
Պակասաւոր բայեր	77
Խոնարհումն բայից	78
Բայերուն հարցական եւ բացասական ձեւեր	101
Կրաւորական բայ	103

Բացասական եւ հարցական ձեւով կրաւորական բայեր	408
Անդէմ բայ	409
Բայերուն եղանակները եւ ժամանակները բացա- րող խօսքեր	414
Յաղագս մակբայի	422
Յաղագս նախադրութեան	450
Յաղագս շողկապի	458
Յաղագս միջարկութեան	440
Համաձայնութիւն	441
Սովորական համաոսութիւնք	446

Յ Ա Ի Ե Լ Ո Ի Ս Ծ

Հեգելու կանոններ	148
Բաղադրական մասնիկներ	152
Ածանցական մասնիկներ	155
Ածական շինող ածանցական մասնիկներ	157
Մակբայ շինող ածանցական մասնիկներ	159
Հնչմամբ նոյն, բայց շեշտով տարբեր բառեր	159
Հնչմամբ նոյն, բայց շեշտով եւ վանկերու բա- ժանմամբ տարբեր բառեր	161
Հնչմամբ նոյն, բայց ուղղագրութեամբ տարբեր բառեր	162

Հ Ա Ս Ա Ր Ս Կ Բ Ա Ռ Ե Ր

Զգես	171
Տուն	172
Սենեակ	175
Խոհանոց	174
Սեղան	175
Կերակուր	176
Պտուղ	179

Գործիք եւ այլ բաներ	180
Հիւանդութիւն կամ ախտ	182
Զեռուն	184
Բայեր	184
Այլեւայլ ընթանի ոճեր	187
Ընթանի ասացուածք ինչ աշխարհաբար որ քարգ- մանուած են Անգղիերէն	205
Առակք	209
Սուրբ գրոց մէջ գտնուած առակք	216
Exercises for Translation	228

deparait et re-
certaines unès
vateurs du poi dev
Voilà la pure de

Maisieur le dire

Vous-vo's me permettre d'information
leur un complètement d'information
bing qui en lieu dimanche dernier à
des syndicats? Cela dans le simple
rité des faits, plus que de leur interprétation.

Dabord, et bien que j'aie vu la chose signalée
dans plusieurs journaux dont il semble bien que
les rédacteurs n'étaient pas présents à la réunion,
je n'ai — pour ma part — entendu aucune pro-
position faite pour placer le meeting sous la pré-
sidence honoraire de Lehine et de Troitzky. En
revanche, j'ai entendu élever les noms de Lieb-
knecht et de Rosa Luxembourg, ce qui avait, vous
savouerez, un tout autre caractère.

D'autre part, c'est à ma demande que M. Sir
a été amené à produire ses griefs contre quelq
uns d'entre nous et contre moi-même. J'ai
ensuite expliqué pendant plus de trois qua-
d'heure, malgré l'indéfinissable véhémence de
vingtaine de « perturbateurs » que vous signale
et exposer la défense à laquelle vous ne fait

Un seul fait personnel m'était reproché. J'aura
été la cause de poursuites engagées contre les ar-
teurs de tracts « pacifistes ». Il ne m'a pas é
difficile d'établir — et je crois avoir convaincu
mes auditeurs — que l'affiche dénoncée par m
était une affiche composée par les soins de
propagande allemande et dont aucun « pacifiste
français ne pouvait revendiquer la paternité.
ous s'établissait que j'avais fait mon devoir
dans quel autre

présentants des Dominions assistaient
à ces séances.
Le matin, le marquis Salvago Raggi,
plein italien, à celle de l'après-
midi.
Le délégué de l'Australie, de la
Inde, du Japon et de la Chine ont
été e
Le
des e
em

Henry Simon, ministre français
exprimé les vues de son départe-
ments coloniales.
Même de la Société
de ces principes
mercredi

Conférence de la paix
traités secrets qui
tournement sur les di-
Bretagne, la France
la France

Conférence de la paix

la seconde
dépê
univers
liets et
Il n'a
celle-l
cette-l
d'après
un ac
tion
tain d
son d
ils
thème
sont
comm
Nou
tation
de la
raire
de ce
diem